

د مسلمان ساقنه په قرآني او نبوي اذکارو کی

د (حسن المسلم) پښتو ژباړنه

لیکنه

د / سعید بن علی بن وهف القحطاني

ژباړنه

عبد النافع زلال

طبع علی نفقة إدارة أوقاف

صالح بن عبدالعزيز الراجحي

غفر الله له ولوالديه ولنزيته ولجميع المسلمين

www.rajhiawqaf.org

د ژباړن* سريزه

الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على محمد الرسول الأمين، وعلى آله وصحبه أجمعين، وبعد:

پدې کي شک نشته چي د شرعي نصوصو (قرآني آيتونو او نبوي احاديثو) ژباړل د اهميت وړ خبره ده، ترڅو عام خلک* چي له عربي ژبي سره آشنائي نلري، وکولای شي د قرآن او حديث د الفاظو په معنی پوه شي، او په هغه کي نغښتي* مفاهيمو او احکامو باندي ځان خبر کړي. او لدې جملې نه د دعاگانو او اذکارو ژباړل* هم ارزښتناک کار دی، پدې چي دعاگانې او اذکسار د مسلمان په معنوي ژوند کي يو ځانگړی ځای لري، چي د ژوند په مختلفو او بدلېدونکو حالاتو کي الله جل جلاله ته د بندېدو د توجه اړولو، تضرع* او عاجزي کولو، او د هغه د يادولو او ستايلو، او له هغه نه مرستې او مدد غوښتلو، او د هغه حکم او فيصلې او قضاء او قدر ته د تسليميدلو څرگندونه* کوي. که څه هم د مسنونو دعاگانو او اذکارو ويل په عربي سره غوره خبره ده، خو د هغه په معناگانو او مفاهيمو باندي پوهيدل هم ضروري گڼل کېږي، ترڅو يې د لوستلو او ويلو په حالت کي لوستونکی له پوره اخلاص او د زړه له حضور نه، او په هغه کي د تدبير* او تفکر* کولو نه برخمن* وي.

ما په ژباړنه کي د لفظي او حرفي ژباړني لاره نده غوره کړې، بلکه د معنی او مفهوم په نظر کي نيولو سره مي د پښتو ژبي د قواعدو سره سم روانه

ژباړنه کړېده، او دا ځکه چې حرفي او لفظي ژباړنه په دوه لحاظه کمزوري وي، اول دا چې د عربي جملې مفهوم په پوره توګه * نشي افاده * کولای، او بل دا چې پښتو جمله د کلماتو د ارتباط او ترتیب په لحاظ کمزوري، او ناتمامه وي، او لوستونکي ته د فهم وړ نه وي.

او کوم عبارتونه یا کلمې چې د معنی د بشپړ تیا * لپاره مي اضافه کړيدي، هغه مي د دوو منحنې شکله قوسونو په مینځ کې راوړيدي، تر څو د اصلي عبارت له ترجمې نه یې توپیر * وشي.

بل دا چې په پښتو کې د مختلفو هجو او د مرادفو کلماتو د شته والي په خاطر مي د نوموړو کلماتو تر څنګ د ستوري علامه (*) ايښې ده، او بیا مي د کتاب په پای کې د نوموړو کلماتو يو جدول يا لست اضافه کړيدی، تر څو د ستوري لرونکي کلمې د دوهمې معنی يا بلې هجې د پېژندنې لپاره ورته مراجعه وشي، او پدې توګه به د مختلفو هجو لوستونکي له کتاب نه په آسانی سره استفاده وکړای شي.

د احاديثو د ژباړلو لپاره مي د احاديثو شرح کونکي کتابونو ته مراجعه کړېده، او د خپل توان سره سم مي هغه معنی غوره کړېده، چې د لوستونکي فهم ته له ټولو نه نژدې ده، او د پښتو جملې سره زيات سمون لري.

امید دی چې دا کتاب د مسلمان ورور لپاره ګټور واقع شي، او له دعا نه مي هیر نکړي.

وصلی الله علی نبینا محمد، وعلی آله وصحبه وسلم.

عبد النافع زلال

azolal@yahoo.com

azolal@hotmail.com

ریاض - ۱۴۲۳/۱/۱۵ هـ

د مصنف سريزه

إن الحمد لله نحمده ونستعينه ونستعديه ونستغفره، ونعوذ بالله من شرور أنفسنا وسيئات أعمالنا، من يهده الله فلا مضل له ومن يضلل فلا هادي له، وأشهد أن لا إله إلا الله وحده لا شريك له، وأشهد أن محمداً عبده ورسوله، صلى الله عليه وعلى آله وأصحابه ومن تبعهم بإحسان إلى يوم الدين، وسلم تسليماً كثيراً، أما بعد:

دا یو مختصر (کتاب) دی چې ما له خپل بل کتاب «الذکر والدعاء والعلاج بالرقي من الكتاب والسنة» نه مختصر کړېدی، او په هغه کې مي د نومرې کتاب نه یواځې اذکار راوړيدي، تر څو په سفر کې يې له ځان سره اخیستل آسانه وي.

او یواځې مي د ذکر او دعا متن راوړی، او د هغه د تخریج له مراجعو نه مي له اصلي کتاب نه یواځې یو یا دوه مراجع ذکر کړيدي، او څوک چې د نومرې ذکر او دعا راوي (صحابي) او د هغه تخریج پېژندل غواړي، نو اصلي کتاب ته دي مراجعه وکړي.

له الله جل جلاله نه د هغه په نیکو نومونو، او لوړو صفتونو سره سوال کوم چې دا کتاب خالص د خپل رضا لپاره وگرځوي، او هغه ما ته، لوستونکي ته،

چاپونکي ته، او هغه چا ته چي په خپرولو کي يې برخه اخيستي ده په دنيا او آخرت کي مکتور وگرځوي، الله جلّ و علاّ د همدې کار مَل او په هغه باندي قادر دی.

وصلی الله وسلم علی نبينا محمد وعلی آله وأصحابه، ومن تبعهم بإحسان إلى يوم الدين.

د/ سعيد بن علي بن وهف القحطاني

صفر/ ۱۴۰۹هـ

د ذکر فضیلت

الله ﷻ فرمایي: ﴿فَذْكُرُونِي أَذْكُرْكُمْ وَاشْكُرُوا لِي وَلَا تَكْفُرُونَ﴾ [البقرة: ۱۵۲]

✽ ما یاد کړی، زه به تاسو یاد کړم، او زما شکر پرځای کړی، او زما نا شکري مه کړی.

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اذْكُرُوا اللَّهَ ذِكْرًا كَثِيرًا﴾ [الأحزاب: ۴۱]

✽ ای مومنانو! الله په ډیرو یادولو سره یاد کړی.

﴿وَالذَّاكِرِينَ اللَّهَ كَثِيرًا وَالذَّاكِرَاتِ أَعَدَّ اللَّهُ لَهُمْ مَغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًا﴾ [الأحزاب: ۳۵]

✽ او د الله ذکر کونکو سړو او ذکر کونکو ښځو لپاره الله ﷻ بخښنه* او لوی ثواب او اجر تیار کړی دی.

﴿وَادْكُرْ رَبَّكَ فِي نَفْسِكَ تَضَرُّعًا وَخِيفَةً وَدُونَ الْجَهْرِ مِنَ الْقَوْلِ بِالْغُدُوِّ وَالْآصَالِ وَلَا تَكُنْ مِنَ الْغَافِلِينَ﴾ [الأعراف: ۲۰۵]

✽ خپل رب په عاجزي او په ویره او په ټیټ آواز سره چي پورته نه وي، له خپل ځان سره سبا او بیګاه یاد کړه، او له غافلانو څخه مه کیږه.

پغمبر ﷺ فرمایي: «مَثَلُ الَّذِي يَذْكُرُ رَبَّهُ وَالَّذِي لَا يَذْكُرُ رَبَّهُ

مَثَلُ الْحَيِّ وَالْمَيِّتِ»^(١).

❁ هغه څوک چې د خپل رب* ذکر کوي، او هغه څوک چې نه

بي کوي، مثال يې د ژوندي او مړي په شان دي.

او فرمايي: «أَلَا أُنَبِّئُكُمْ بِخَيْرِ أَعْمَالِكُمْ، وَأَزْكَاهَا عِنْدَ مَلِيكِكُمْ، وَأَرْفَعُهَا فِي دَرَجَاتِكُمْ، وَخَيْرَ لَكُمْ مِنْ إِنْفَاقِ الذَّهَبِ وَالسَّوْقِ، وَخَيْرَ لَكُمْ مِنْ أَنْ تَلْقَوْا عَدُوَّكُمْ فَتَضْرِبُوا أَعْنَاقَهُمْ وَيَضْرِبُوا أَعْنَاقَكُمْ؟» قَالُوا: بَلَى، قَالَ: «ذَكَرُ اللَّهِ تَعَالَى»^(٢).

❁ آيا تاسو خبر نکرې ستاسو د بنو اعمالو نه، او له هغو اعمالو نه

چې ستاسو د رب* په نزد له ټولو نه پاک دي، او ستاسو درجي* لوړوي*، او ستاسو لپاره د سرو زرو او سپينو زرو له خيراتولو نه هم غوره* دي، او ستاسو لپاره لدې نه هم غوره دي چې د دښمن سره مخامخ شئ او بيا يو د بل غاړي* ووهی؟ (صحابه وو) وويل: هو (خبر مو کړه)، (پيغمبر ﷺ) وفرمايل: (هغه) د الله ﷻ ذکر کول دي.

او همدا رنگه فرمايي: «يَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى: أَنَا عِنْدَ ظَنِّ عَبْدِي بِي، وَأَنَا مَعَهُ إِذَا ذَكَرَنِي، فَإِنْ ذَكَرَنِي فِي نَفْسِهِ ذَكَرْتُهُ فِي

(١) بخاري (فتح الباري ٢٠٨/١١)، او د مسلم ٥٣٩/١ لفظ دادی: «مثل البيت الذي يذكر الله

فيه والبيت الذي لا يذكر الله فيه مثل الحي والميت»، ترجمه: هغه کور چې په هغه کې د الله ذکر

کيږي، او هغه کور چې د الله ذکر نه پکښې کيږي، مثال يې د ژوندي او مړي په شان دي.

(٢) ترمذي ٤٥٩/٥، ابن ماجه ١٢٤٥/٢، صحيح ابن ماجه ٣١٦/٢، صحيح الترمذي ١٣٩/٣.

نَفْسِي، وَإِنْ ذَكَرَنِي فِي مَلَأَ ذِكْرُهُ فِي مَلَأَ خَيْرٍ مِنْهُمْ، وَإِنْ تَقَرَّبَ إِلَيَّ شَبْرًا تَقَرَّبْتُ إِلَيْهِ ذِرَاعًا، وَإِنْ تَقَرَّبَ إِلَيَّ ذِرَاعًا تَقَرَّبْتُ إِلَيْهِ بَاعًا، وَإِنْ أَتَانِي يَمْشِي أَتَيْتُهُ هَرَوَلَةً»^(۱).

ﷺ فرمایي: زه د بنده د گمان په وړاندي یم، او زه ورسره یم چي کله ما یاد کړي، نو که یې په خپل زړه کې یاد کړم، زه یې له ځان سره یادوم، او که یې په یوې ډلې کې یاد کړم، زه یې د هغې نه په غوره* ډله کې یادوم، او که ما ته د یوې لويشتي په اندازه رانژدي شي، زه به هغه ته د یو گز په اندازه نژدې شم، او که ما ته د یو گز په اندازه نژدي شي، زه به هغه ته د یوې واژې* په اندازه نژدي شم، او که ما ته په پنبو* روان راشي، زه به ورته په منډه* ورشم.

وَعَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ بُسْرِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ رَجُلًا قَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنَّ شَرَائِعَ الْإِسْلَامِ قَدْ كَثُرَتْ عَلَيَّ فَأَخْبِرْنِي بِشَيْءٍ أَتَشَبَّثُ بِهِ، قَالَ: لَا يَزَالُ لِسَائِكَ رَطْبًا مِنْ ذِكْرِ اللَّهِ»^(۲).

ﷺ د عبد الله بن بسر رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ نه روایت دی چي یوه سړي وویل: ای د الله رسوله! د اسلام احکام پر* ما زیات شول، نو ما ته داسې شی* وښایه چي هغه باندي ټینګ عمل وکړم، پیغمبر ﷺ ورته وفرمایل: چي

(۱) بخاري ۱۷۱/۸، مسلم ۲۰۶۱/۴، او دا لفظ د بخاري دی.

(۲) ترمذي ۴۵۸/۵، ابن ماجه ۱۲۴۶/۲، صحيح الترمذي ۱۳۹/۳، صحيح ابن ماجه ۳۱۷/۲.

زُبه دي بايد تل* د الله ﷻ به ذكر سره لمده* وي.

او پيغمبر ﷺ همدا رنگه فرمايي: «مَنْ قَرَأَ حَرْفًا مِنْ كِتَابِ اللَّهِ فَلَهُ بِهِ حَسَنَةٌ، وَالْحَسَنَةُ بِعَشْرِ أَمْثَالِهَا، لَا أَقُولُ ﴿الْم﴾ حَرْفٌ، وَلَكِنْ: أَلِفٌ حَرْفٌ، وَلَا مٌ حَرْفٌ، وَمِيمٌ حَرْفٌ»^(۱).

✽ چا چي د الله ﷻ له كتاب (قرآن) نه يو حرف ولوست*، نو هغه لره پدې كي يوه نيكي ده، او يوه نيكي لس چنده (ثواب*) لري، زه نه وایم چي ﴿الم﴾ يو حرف دی، بلکه الف (بیل*) حرف دی، او لام (بیل) حرف دی، او میم (بیل) حرف دی.

وَعَنْ عُقْبَةَ بْنِ عَامِرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: خَرَجَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ وَنَحْنُ فِي الصُّفَّةِ، فَقَالَ: «أَيُّكُمْ يُحِبُّ أَنْ يَغْدُوَ كُلَّ يَوْمٍ إِلَى بُطْحَانَ أَوْ إِلَى الْعَقِيقِ فَيَأْتِي مِنْهُ بِنَاقَتَيْنِ كَوْمَاوَيْنِ فِي غَيْرِ إِيْتِمٍ وَلَا قَطِيعَةٍ رَحِمَ؟» فَقُلْنَا: يَا رَسُولَ اللَّهِ نُحِبُّ ذَلِكَ، قَالَ: «أَفَلَا يَغْدُو أَحَدُكُمْ إِلَى الْمَسْجِدِ فَيَعْلَمُ أَوْ يَقْرَأَ آيَتَيْنِ مِنْ كِتَابِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ خَيْرٌ لَهُ مِنْ نَاقَتَيْنِ، وَثَلَاثَ خَيْرٌ لَهُ مِنْ ثَلَاثٍ، وَأَرْبَعٌ خَيْرٌ لَهُ مِنْ أَرْبَعٍ، وَمِنْ أَعْدَادِهِنَّ مِنَ الْإِبِلِ»^(۲).

✽ عقبه بن عامر رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ وایي: چي مونږ په صفه* كي (ناست) وو

(۱) ترمذي ۱۷۵/۵، صحيح الترمذي ۹/۳، صحيح الجامع الصغير ۳۴۰/۵.

(۲) مسلم ۵۵۳/۱.

چې پیغمبر ﷺ راووت، او ويې فرمايل: له تاسو نه څوک دا غوره ګڼي چې هره ورځ «بُطْحان*» يا «عقيق*» ته لاړ شي، او له هغه ځای نه دوه بوکونو* واله اوبنان* راولي، چې نه يې په کې کومه ګناه کېږي وي، او نه يې پکې خپلوي ختمه کېږي وي؟ نو مونږ وويل: چې مونږ (ټول) دا خوښوو، (پیغمبر ﷺ) وفرمايل: که له تاسو نه يو څوک مسجد* ته لاړ شي او د قرآن دوه آيت زده کړي او يا يې ولولي، او يا د قرآن دوه آيت ولسوي، نو دا ورته له دوو اوبنانو نه غوره* ده، او درې (آيت) له دريو (اوبنانو) نه غوره دي، او څلور له څلورو نه، او همدارنگې (دايتونو) د شمير په اندازه له اوبنانو نه غوره دي.

او ﷺ فرمايي: «مَنْ قَعَدَ مَقْعَدًا لَمْ يَذْكُرِ اللَّهَ فِيهِ كَانَتْ عَلَيْهِ مِنَ اللَّهِ تَرَةً، وَمَنْ اضْطَجَعَ مَضْجَعًا لَا يَذْكُرُ اللَّهَ فِيهِ كَانَتْ عَلَيْهِ مِنَ اللَّهِ تَرَةً»^(۱).

✽ څوک چې په يو ځای کې کيښت او الله ﷻ يې پکې ياد نکړ، نو د الله ﷻ له طرف نه به پرې کمښت او زيان پېښ شي، او چا چې په يو ځای کې ډډه ولگوله او الله ﷻ يې هلته ياد نکړ، نو د الله ﷻ له طرف نه به ده ته کموالی او نقصان راشي.

(۱) ابو داود ۴/۲۶۴، او نورو هم روايت کېږي، صحيح الجامع ۵/۳۴۲.

او ﷺ فرماي: «مَا جَلَسَ قَوْمٌ مَجْلِسًا لَمْ يَذْكُرُوا اللَّهَ فِيهِ وَلَمْ يُصَلُّوا عَلَى نَبِيِّهِمْ إِلَّا كَانَ عَلَيْهِمْ تَرَةٌ، فَإِنْ شَاءَ عَذَّبَهُمْ وَإِنْ شَاءَ غَفَرَ لَهُمْ»^(۱).

✽ کرم قوم چي په يو ځای کي کيني، او الله ﷻ پکي ياد نکړي، او نه په پيغمبر ﷺ درود ووايي، نو دا به ددوی لپاره (دالله ﷻ له جانب نه) دنقصان سبب وي، که وغواړي عذاب به ورکړي، او که وغواړي بخښنه* به ورته وکړي.

او فرماي: «مَا مِنْ قَوْمٍ يَقُومُونَ مِنْ مَجْلِسٍ لَا يَذْكُرُونَ اللَّهَ فِيهِ إِلَّا قَامُوا عَنْ مِثْلِ حِفْةِ حِمَارٍ، وَكَانَ لَهُمْ حَسْرَةٌ»^(۲).

✽ کوم قوم چي له يو داسي مجلس نه پاڅيده*، چي د الله ﷻ ذکر يې پکي نه وي کړی، نو داسي به وي لکه چي د خړه د مرداري* نه پاڅيدلی وي، او دا به د دوی لپاره د افسوس سبب وي.

۱- بخوب نه د پاڅيدو دعاگانې

۱- «الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَحْيَانَا بَعْدَ مَا أَمَاتَنَا وَإِلَيْهِ التُّشْوُرُ»^(۳).

✽ ټوله غوره ستاينه* الله لره ده، هغه چي مونږ يې پس له مرګه

(۱) ترمذي، صحيح الترمذي ۱۴۰/۳.

(۲) ابو داود ۲۶۴/۴، احمد ۳۸۹/۲، صحيح الجامع ۱۷۶/۵.

(۳) بخاري (فتح الباري ۱۱۳/۱۱)، مسلم ۲۰۸۳/۴.

ژوندي کړي یو، او همدۀ ته بیا ژوندي کیدل او ورتګ دی.

۲- «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ، وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، سُبْحَانَ اللَّهِ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ، وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ، وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ، رَبِّ اغْفِرْ لِي»^(۱).

✽ بيله الله نه بل څوک د عبادت وړ* نشته، هغه یو دی شریک نلري، همدۀ لره ټولواکي او ټوله غوره ستاینه* ده، او همدی په هر څه قادر دی، پوره پاکي او ټوله غوره ستاینه یوازي الله لره ده، بيله* الله نه بل څوک د عبادت وړ* نشته، الله لوی دی، او هیڅ قوت او طاقت نشته (د ګناه نه د ساتلو* او د نیکو د کولو) مګر په اوچت او باعظمت الله ﷻ سره، پروردګاره ما ته بخښنه* وکړه.

۳- «الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي عَافَانِي فِي جَسَدِي، وَرَدَّ عَلَيَّ رُوحِي، وَأُذِنَ لِي بِذِكْرِهِ»^(۲).

✽ ټوله غوره ستاینه* هغه الله لره ده چې ما ته یې په بدن کې

(۱) څوک چې دا ووايي، ګناهونه به یې وبخښل شي، او که دعا وکړي، قبوله به شي، او که پاڅي اودس وکړي او بیا لمونځ وکړي، نو لمونځ به یې قبول شي.
بخاري (فتح الباري ۳/۳۹)، او نورو هم روایت کړېدی، او پورتنی لفظ د ابن ماجه دی، صحیح ابن ماجه ۲/۳۳۵.

(۲) ترمذي ۵/۴۷۳، صحیح الترمذي ۳/۱۴۴.

روغتیا را کړې، او ما ته یې زما روح بیا را کړې، او ما ته یې دخپل ذکر اجازه او حکم کړی دی.

۴- ﴿إِنْ فِي خَلْقِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ لَآيَاتٍ لِأُولِي الْأَلْبَابِ * الَّذِينَ يَذْكُرُونَ اللَّهَ قِيَامًا وَقُعُودًا وَعَلَىٰ جُنُوبِهِمْ وَيَتَفَكَّرُونَ فِي خَلْقِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هَذَا بَاطِلًا سُبْحَانَكَ فَقِنَا عَذَابَ النَّارِ * رَبَّنَا إِنَّكَ مَن تُدْخِلِ النَّارَ فَقَدْ أَخْزَيْتَهُ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنْصَارٍ * رَبَّنَا إِنَّا سَمِعْنَا مُنَادِيًا يُنَادِي لِلْإِيمَانِ أَنْ آمِنُوا بِرَبِّكُمْ فَآمَنَّا رَبَّنَا فَاغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَكَفِّرْ عَنَّا سَيِّئَاتِنَا وَتَوَفَّنَا مَعَ الْأَبْرَارِ * رَبَّنَا وَآتِنَا مَا وَعَدْتَنَا عَلَىٰ رُسُلِكَ وَلَا تُخْزِنَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِنَّكَ لَا تُخْلِفُ الْمِيعَادَ * فَاسْتَجَبْ لَهُمْ رَبُّهُمْ أَنِّي لَا أَضِيعُ عَمَلَ عَامِلٍ مِّنْكُمْ مِّمَّنْ ذَكَرَ أَوْ أَنْشَىٰ بَعْضُكُمْ مِّنْ بَعْضٍ فَالَّذِينَ هَاجَرُوا وَأُخْرِجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ وَأُودُوا فِي سَبِيلِي وَقَاتَلُوا وَقُتِلُوا لَأُكَفِّرَنَّ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَلَأُدْخِلَنَّهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ ثَوَابًا مِّنْ عِنْدِ اللَّهِ وَاللَّهُ عِنْدَهُ حُسْنُ الثَّوَابِ * لَا يَغُرُّكَ تَقَلُّبُ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي الْبِلَادِ * مَتَاعٌ قَلِيلٌ ثُمَّ مَا لَهُمْ جَهَنَّمَ وَبِئْسَ الْمِهَادُ * لَكِنَّ الَّذِينَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ لَهُمْ جَنَّاتٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا نُزُلًا مِّنْ عِنْدِ اللَّهِ وَمَا عِنْدَ اللَّهِ خَيْرٌ لِلْأَبْرَارِ * وَإِنَّ مِنْ أَهْلِ

الْكِتَابَ لِمَنْ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَمَا أُنزِلَ إِلَيْكُمْ وَمَا أُنزِلَ إِلَيْهِمْ خَاشِعِينَ
لِلَّهِ لَا يَشْتُرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ ثَمَنًا قَلِيلًا أُولَٰئِكَ لَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ
رَبِّهِمْ إِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ * يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اصْبِرُوا
وَصَابِرُوا وَرَابِطُوا وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿١﴾
[آل عمران: ۱۹۰-۲۰۰]

❁ بي شکه چې په آسمانونو او ځمکه کې، او د شپې او ورځې
په بدليدلو کې د عقل خاوندانو لپاره نښې نښانې دي، هغه کسان چې د
الله ذکر کوي پداسې حال کې چې ولاړ* وي، او ناست وي، او په
ډډه* باندې وي، او د آسمانونو او ځمکې په پيدايښت کې سوچ او فکر
کوي، (او وايي) اې زمونږ پروردگاره! دا (آسمانونه او ځمکه) دي
خوشي او بي فايدي ندي پيدا کړي، پاکي ده تالره، نو مونږ د دوزخ*
له عذاب نه وساته. اې پروردگاره! بي شکه چې ته څوک دوزخ* ته
واچوي نو په رښتيا سره تا هغه رسوا او ذليل کړيدی، او ظالمانو لره
هيڅوک مرستندوی نشته. اې پروردگاره! په رښتيا سره مونږ د آواز*
کونکي (آواز) واوريد چې ايمان ته يې بلنه* کوله (ويل يې) چې په خپل
پروردگار ايمان راوړی، نو مونږ ايمان راوړ، اې زمونږ پروردگاره! زمونږ

گناهونه را ته وبخښه*، او زمونږ بد کارونه را نه ليري کړه، او مونږ ته له نيکانو* سره مرگ راکړه. اى زمونږ پروردگار! مونږ ته هغه څه راکړه چې د خپلو پيغمبرانو په (ذريعه) دي راسره وعده کړيده، او د قيامت په ورځ مو مه رسوا کوه، په رښتيا سره چې ته د وعدي مخالفت نکوي. نو د دوى پروردگار د دوى (دعا) قبوله کړه، (پدې شان) چې زه به له تاسو نه د هيڅ عمل کونکي عمل نه ضايع* کوم، نر وي او که ښځه، (ټول) يو له بل نه ياست، نو هغو کسانو چې هجرت يې کړى، او له خپلو کورونو نه ايستلي شوي، او زما په لاره* کي ورته اذيت رسيدلى، او جهاد يې کړى، او وژل شويدي، نو خامخا به زه د دوى گناهونه وبخښم، او هرو مرو* به دوى هغه جنتونو ته داخل کړم چې (دهغو دمانيو او ونو) لاندې ويالې بهيري، (او دا) د الله له جانبې جزا او ثواب دى، او د الله په نزد ډير ښه ثواب او اجر دى. په ښارونو کي د کافرانو تلل را تلل دي تا نه تير باسي. (دا) يو نا څيزه* متاع او فائده ده، او بيا د دوى ځاى دوزخ دى، او ډير بد د هستوگنې ځاى دى. ليکن هغه کسان چې له خپل پروردگار نه ويريري* او پرهيزگاري کوي، هغوى لره داسي جنتونه دي چې په هغه کي به ويالې رواني وي، تل* به په هغه کي استوگن وي، (او دا) د الله له جانبې ميلمستيا ده (هغوى لره)، او هغه څه چې د الله سره دي هغه د نيکانو لپاره (ډير) غوره دي.

او په تحقیق سره د اهل کتاب نه داسې کسان شته چې په الله او په هغه (قرآن) چې تاسو ته نازل کړې شويدي، او په هغه (تورات او انجیل) چې دوی ته نازل کړې شوی دی، ایمان لري، پداسې حال کې چې له الله نه ویریدونکي دي، د الله آیاتونه په لږو پیسو نه خرڅوي، د دې کسانو اجر او ثواب د الله سره دی، په رښتیا سره چې الله ژر حساب کونکي دی. ای مومنانو! صبر وکړی، او ټینګ اوسی (د دښمنانو په مقابل کې)، او جهاد ته تیار اوسی، او له الله نه وویږی، ددې لپاره چې تاسو کامیابه شی.

۲- د جامو اغوستلو دعا

۵- «الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي كَسَانِي هَذَا (الثَّوبَ) وَرَزَقَنِيهِ مِنْ غَيْرِ حَوْلٍ مِنِّي وَلَا قُوَّةَ...»^(۱).

❁ ټولنه غوره ستاینه* ده هغه الله لره چې ما ته یې دا جامه* را واغوستله، او بېله* کوم طاقت او قوت نه یې ما ته راکړه.

۳- دنوي جامې اغوستلو دعا

۶- «اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ أَنْتَ كَسَوْتَنِي، أَسْأَلُكَ مِنْ خَيْرِهِ وَخَيْرِ مَا صُنِعَ لَهُ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّهِ وَشَرِّ مَا صُنِعَ لَهُ»^(۲).

(۱) بېله* نسائي نورو اصحاب السنن* روايت کړېدی، إرواء الغلیل ۴۷/۷.

(۲) ابو داود، ترمذي. او بغوي روايت کړېدی، شمائل الترمذي د ألباني ليکنه ص ۴۷.

❁ يا الهي! تا لره ټوله غوره ستاينه* ده، تا ما ته (دا جامه) را واغوستله، زه د هغي د خير، او د څه لپاره چي جوړه شويده د هغه د خير سوال درنه كوم، او پناه غواړم په تا سره د هغي له شر نه او د هغه څه له شر نه كوم لپاره چي هغه جوړه شويده.

۴- چا چي نوې جامې واغوستلي هغه ته دعا

۷- «تُبْلِي، وَيُخْلِفُ اللَّهُ تَعَالَى»^(۱).

❁ (دا جامه) زړه کړې، او الله دي د هغه په ځای نوري جامې در کړي.

۸- «الْبَسْ جَدِيداً، وَعِشْ حَمِيداً، وَمُتْ شَهِيداً»^(۲).

❁ نسوي (جامه) واغوندي، او ستايلي واوسيږي، او د شهادت په مرگ مړ شي.

۵- د جامو ايستلو په وخت كي دعا

۹- «بِسْمِ اللَّهِ»^(۳).

❁ د الله په نوم سره (دا جامه اوياسم).

(۱) ابو داود ۴/۴۱، صحيح ابی داود ۲/۷۶۰.

(۲) ابن ماجه ۲/۱۱۷۸، بغوي ۱۲/۴۱، صحيح ابن ماجه ۲/۲۷۵.

(۳) ترمذي ۲/۵۰۵، او نورو هم روايت کړيدی، إرواء الغلیل ۴۹ نمبر حديث، صحيح الجامع

۶- د اودس ماتي خای ته د داخلیدلو دعا

۱۰- «[بِسْمِ اللَّهِ] اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْخُبْثِ وَالْخَبَائِثِ»^(۱).

❁ د الله په نوم سره، الهي! زه په تا سره له نرينه او بځينه شیطانونو نه پناه غواړم.

۷- د اودس ماتي خای نه د وتلو دعا

۱۱- «غُفْرَانُكَ»^(۲).

❁ ستا بخښنه غواړم.

۸- داوداسه نه مخکي ذکر

۱۲- «بِسْمِ اللَّهِ»^(۳).

❁ د الله په نامه سره (اودس پیل کوم).

۹- د اودس نه وروسته دعا

۱۳-۱- «أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ

(۱) بخاري ۴۵/۱، مسلم ۲۸۳/۱، او دا اضافه: «بسم الله في أوله» سعيد بن منصور روايت کړيدی، فتح الباري ۲۴۴/۱.

(۲) بيله* نسائي نورو اصحاب السنن* روايت کړيدی، او نسائي په «عمل اليوم والليلة» کې روايت کړيدی، زاد المعاد ۳۸۷/۲.

(۳) ابو داود، ابن ماجه او احمد روايت کړيدی، إرواء الغلیل ۱۱۲/۱.

وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ...»^(١).

✽ شاهدي* ورکوم چي بيله الله نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، هغه يو دی، شریک نلري، او شاهدي ورکوم چي محمد د الله بنده او پیغمبر دی.

۱۴-۲- «اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي مِنَ التَّوَّابِينَ وَاجْعَلْنِي مِنَ الْمُتَطَهِّرِينَ»^(۲).

✽ الهي! ما د توبه ایستونکو څخه وگرځوه، او د (پاکو) کسانو څخه مي وگرځوه.

۱۵-۳- «سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ أَسْتَغْفِرُكَ وَأَتُوبُ إِلَيْكَ»^(۳).

✽ الهي! تا په پاکي سره یادوم او ستا پوره ستاینه کوم، زه شاهدي* ورکوم چي بيله تا نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، له تا نه بخښنه غواړم، او تا ته توبه وباسم.

۱۰- د کور نه د وتلو ذکر

۱۶-۱- «بِسْمِ اللَّهِ تَوَكَّلْتُ عَلَى اللَّهِ لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا

(۱) مسلم ۲۰۹/۱.

(۲) ترمذي ۷۸/۱، صحيح الترمذي ۱۸/۱.

(۳) نسائي «عمل اليوم والليلة» ص ۱۷۳، إرواء الغلیل ۱۳۵/۱، ۹۴/۲.

بِاللَّهِ»^(۱).

✽ د الله په نامه سره (له کور نه وځم)، په الله باندې توکل او تکیه کوم، او نشته هیڅ قوت او طاقت (له ګناه نه د ساتلو* او د نیکو د کولو) مګر د الله ﷻ (په توفیق) سره.

۱۷-۲- «اللَّهُمَّ أَعُوذُ بِكَ أَنْ أَضِلَّ أَوْ أُضَلَّ أَوْ أَزِلَّ أَوْ أُزَلَ أَوْ أَظْلِمَ أَوْ أُظْلَمَ أَوْ أَجْهَلَ أَوْ يُجْهَلَ عَلَيَّ»^(۲).

✽ الهي! زه په تا سره پناه غواړم لدې نه چې زه بې لاري شم، یا مې بل څوک بې لاري کړي، یا وښوېږم، یا وښوولی شم، یا ظلم وکړم، یا ظلم را سره وشي، یا (چاته) ضرر او نقصان ورسوم، یا را ته (له بل چا نه) ضرر ورسولی شي.

۱۱- کور ته د ننواتو* ذکر

۱۸- «بِسْمِ اللَّهِ وَلَجْنَا وَبِسْمِ اللَّهِ خَرَجْنَا وَعَلَى رَبِّنا تَوَكَّلْنَا ثُمَّ لِيُسَلِّمْ عَلَيَّ أَهْلُهُ»^(۳).

(۱) ابو داود ۳۲۵/۴، ترمذي ۴۹۰/۵، صحيح الترمذي ۱۵۱/۳.

(۲) اصحاب السنن، صحيح الترمذي ۱۵۲/۳، صحيح ابن ماجه ۳۳۶/۲.

(۳) ابو داود ۳۲۵/۴، او علامه ابن باز په «تحفة الأخيار» ص ۲۸ کې د هغه اسناد حسن بللی دی، او په صحيح حديث کې راغلي دي، د مسلم ۲۰۱۸ نمبر حديث کې: کله چې سړی خپل کور ته ننوځي، او ننواتو په وخت کې، او د خوراک په وخت کې الله یاد کړي، نو شيطان (خپلو ملګرو ته) وايي: زمونږ لپاره (دلته) نه د شېي خای، او نه د (شېي) خوراک شته.

❁ د الله په نامه سره نوتلو*، او د الله په نامه سره ووتلو*، او پر* خپل پروردگار مو توکل او تکیه کړېده.

او بیا دي په خپلو وړو* سلام وکړي.

۱۲- مسجد ته د تللو دعا

۱۹- «اللَّهُمَّ اجْعَلْ فِي قَلْبِي نُورًا، وَفِي لِسَانِي نُورًا، وَفِي سَمْعِي نُورًا، وَفِي بَصَرِي نُورًا، وَمِنْ فَرْقِي نُورًا، وَمِنْ تَحْتِي نُورًا، وَعَنْ يَمِينِي نُورًا، وَعَنْ شِمَالِي نُورًا، وَمِنْ أَمَامِي نُورًا، وَمِنْ خَلْفِي نُورًا، وَاجْعَلْ فِي نَفْسِي نُورًا، وَأَعْظَمْ لِي نُورًا، وَعَظَّمْ لِي نُورًا، وَاجْعَلْ لِي نُورًا، وَاجْعَلْنِي نُورًا، اللَّهُمَّ أَعْظِنِي نُورًا، وَاجْعَلْ فِي عَصْبِي نُورًا، وَفِي لَحْمِي نُورًا، وَفِي دَمِي نُورًا، وَفِي شَعْرِي نُورًا، وَفِي بَشْرِي نُورًا»^(۱)، «اللَّهُمَّ اجْعَلْ لِي نُورًا فِي قَبْرِي.. وَنُورًا فِي عَظَامِي»^(۲)، «وَزِدْنِي نُورًا، وَزِدْنِي نُورًا، وَزِدْنِي نُورًا»^(۳)، «وَهَبْ لِي نُورًا عَلَى نُورٍ»^(۴).

(۱) ټول پورتنۍ صفات په بخاري ۱۱/۱۱۶ په ۶۳۱۶ نمبر حديث کي راغلي دي، مسلم ۵۲۶/۱، ۵۲۹، ۵۳۰، په ۷۶۳ نمبر حديث کي.

(۲) ترمذي ۳۴۱۹ نمبر حديث، ۴۸۳/۵.

(۳) بخاري په «الأدب المفرد» ۶۹۵ نمبر حديث، ص ۲۵۸، کي روايت کړېدی، او ألباني په «صحيح الأدب المفرد» ۵۳۶ نمبر حديث کي دهغه اسناد صحيح بللی دی.

(۴) ابن حجر دا لفظ په فتح الباري کي اوبن ابو عاصم ته يې په کتاب الدعاء کي نسبت کړېدی، فتح الباري ۱۱/۱۱۸، او وايي: نو د مختلفو روايتونو نه پنځه ويشت خصلتونه راغونډ* شول.

❁ الهي! زما په زړه کې رڼا* پيدا کړې، او په ژبه کې مي رڼا، او په غوږونو کې مي رڼا، او په سترگو کې مي رڼا، او له پاسه مي رڼا، او لاندي مي رڼا، او له بني طرف نه مي رڼا، او له چپ طرف نه مي رڼا، او مخي ته مي رڼا، او شا ته مي رڼا، او په بدن کې مي رڼا پيدا کړې، او ماته رڼا د قدر وړ وگرځوې، او ما ته رڼا مقرره کړې، او ما رڼا وگرځوې، الهي! ما ته رڼا راکړې، زما په پلو* کې رڼا پيدا کړې، او په غوښه کې مي رڼا، او په وينه کې مي رڼا، او په وينستر* کې مي رڼا، او په پوټکي* کې مي رڼا پيدا کړې.

هي! زما په قبر کې رڼا پيدا کړې، او زما په هډوکو کې رڼا، او زما رڼا زياته کړې، او زما رڼا زياته کړې، او ما ته د رڼا برسيره رڼا راکړې.

۱۴- مسجد ته د ننوتلو دعا

۲۰- «أَعُوذُ بِاللَّهِ الْعَظِيمِ وَبَوَجْهِهِ الْكَرِيمِ وَسُلْطَانِهِ الْقَدِيمِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ»^(۱)، [بِسْمِ اللَّهِ، وَالصَّلَاةُ]^(۲) [وَالسَّلَامُ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ]^(۳) «اللَّهُمَّ افْتَحْ لِي أَبْوَابَ رَحْمَتِكَ»^(۴).

(۱) ابو داود، صحيح الجامع ۴۵۹۱ نمبر حديث.

(۲) ابن السني ۸۸ نمبر حديث، او الباني هغه حسن بللی دی.

(۳) ابو داود ۱۲۶/۱، صحيح الجامع ۵۲۸/۱.

(۴) مسلم ۴۹۴/۱، او په ابن ماجه کې له فاطمه رضي الله عنها نه داسې روايت دی: «اللهم اغفر لي ذنوبي وافتح لي أبواب رحمتك»، ترجمه: الهي! زما گناهونه را ته وبخښې، او خپل د رحمت

❁ په لوی الله سره، او د هغه په عزتمند مخ، او ازلي او همیشنی ټولواکي سره، له رټل شوي شيطان نه پناه غواړم، د الله په نوم سره (ننوخم)، درود او سلام دي وي د الله پر پیغمبر ﷺ، الهي! ته را ته د خپل رحمت دروازې خلاصی* کړې.

۱۴- مسجد نه د وتلو دعا

۲۱- «بِسْمِ اللَّهِ وَالصَّلَاةِ وَالسَّلَامِ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مِنْ فَضْلِكَ، اللَّهُمَّ اعْصِمْنِي مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ»^(۱).

❁ د الله په نوم سره (وخم)، او درود او سلام دي وي د الله پر پیغمبر، الهي! له تا نه ستا د فضل سوال کوم، الهي! له رټل شوي شيطان نه مي وساتې.

۱۵- د آذان اوریدو ذکرونه

۲۲-۱- (د آذان په جواب کي به) هماغه د مؤذن* الفاظ بیرته وایي، خو د «حيَّ على الصلاة» او «حيَّ على الفلاح» (په جواب

دروازې راته خلاصی* کړې.

او الباني هغه د شواهدو په وجه صحیح بللی دی، صحیح ابن ماجه ۱۲۸/۱-۱۲۹.

(۱) د مخکیني (۲۰) نمبر حدیث روایتونه دي وکل شي، او دا زیادت: «اللهم اعصمني من الشيطان الرجيم» د ابن ماجه دی، صحیح ابن ماجه ۱۲۹/۱.

کې به) «لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ»^(۱) وايي.

۲۳-۲- د مؤذن* د «أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ» او «أَشْهَدُ أَنْ مُحَمَّدًا

رَسُولُ اللَّهِ» د ویلو وروسته به دا ذکر وايي^(۲):

«وَأَنَا أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ، رَضِيتُ بِاللَّهِ رَبًّا، وَبِمُحَمَّدٍ رَسُولًا، وَبِالْإِسْلَامِ دِينًا»^(۳).

❁ او زه هم شاهدي* ورکوم چې بيله الله نه بل د عبادت وړ*

معبود* نشته، هغه یو دی، شریک نلري، او محمد د الله بنده او پیغمبر دی، د الله ﷺ په ربوبیت، او د محمد ﷺ په پیغمبری، او د اسلام په دین راضي یم.

۲۴-۳- مؤذن ته د جواب* ورکولو نه وروسته به پر پیغمبر ﷺ

درود وايي^(۴).

۲۵-۴- او بیا به دغه دعا وايي: «اللَّهُمَّ رَبَّ هَذِهِ الدَّعْوَةِ

التَّامَّةِ، وَالصَّلَاةِ الْقَائِمَةِ، آتِ مُحَمَّدًا الْوَسِيلَةَ وَالْفَضِيلَةَ، وَابْعَثْهُ

(۱) بخاري ۱/۱۵۲، مسلم ۱/۲۸۸.

(۲) ابن خزيمه ۱/۲۲۰.

(۳) مسلم ۱/۲۹۰.

(۴) مسلم ۱/۲۸۸.

مَقَامًا مَحْمُودًا الَّذِي وَعَدْتُهُ [إِنَّكَ لَا تُخْلَفُ الْمِعَادَ]»^(١).

❁ الهي! ای د دې مکملې بلنې، او د کیدونکي لمنځ پروردگار! محمد ﷺ ته په جنت کې خاصه درجه، او خاص فضیلت ورکړې، او هغه ستایلی شوي مقام ته یې ورسوي کوم چې تا ورسره وعده کړیده، بې شکه چې ته د خپلې وعدې مخالفت نه کوي.

۲۶-۵- د آذان او اقامت په مینځ کې به خپل ځان ته دعا کوي، ځکه چې پدې وخت کې دعا نه رد* کېږي^(۲).

۱۶- د لمانځه د شروع (له اول تکبیر نه وروسته*) دعا

۲۷-۱- «اللَّهُمَّ بَاعِدْ بَيْنِي وَبَيْنَ خَطَايَايَ كَمَا بَاعَدْتَ بَيْنَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ، اللَّهُمَّ تَقْنِي مِنْ خَطَايَايَ كَمَا يُتَقَّى الثَّوْبُ الْأَبْيَضُ مِنَ الدَّنَسِ، اللَّهُمَّ اغْسِلْنِي مِنَ خَطَايَايَ بِالْثَّلَجِ وَالْمَاءِ وَالْبَرْدِ»^(۳).

❁ الهي! زما او زما د ګناهونو تر مینځ دومره لري والی راولي، لکه څنګه چې دې د مشرق* او مغرب* په مینځ کې لري والی راوستی دی،

(۱) بخاري ۱/۱۵۲، او د کړو قوسونو په مینځ کې عبارت د بیهي ۱/۴۱۰ دی، او اسناد یې علامه عبد العزيز بن باز په «تحفة الأخیار» ص ۳۸ کې حسن بللی دی.

(۲) ترمذي، ابو داود، او احمد روایت کړیدی، إرواء الغلیل ۱/۲۶۲.

(۳) بخاري ۱/۱۸۱، مسلم ۱/۴۱۹.

الهي! ما له خپلو ګناهونو نه داسې پاک کړې لکه څنګه چې سپينه جامه له خړو* نه پاکه کړي شي، الهي! ما له ګناهونو نه په واوره، او اوبو، او ږلي سره ووينځي.

۲۸-۲- «سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ، وَتَبَارَكَ اسْمُكَ، وَتَعَالَى جَدُّكَ وَلَا إِلَهَ غَيْرُكَ»^(۱).

❁ الهي! تا په پاکي سره يادوم او ستا پوره ستاينه کوم، او مبارک دی نوم ستا، او اوچت* دی شان او شوکت ستا، او بيله تا نه بل څوک د عبادت وړ* نشته.

۲۹- «وَجَّهْتُ وَجْهِيَ لِلَّذِي فَطَرَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ حَنِيفًا وَمَا أَنَا مِنَ الْمُشْرِكِينَ، إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ، لَا شَرِيكَ لَهُ، وَبِذَلِكَ أُمِرْتُ وَأَنَا مِنَ الْمُسْلِمِينَ، اللَّهُمَّ أَنْتَ الْمَلِكُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، أَنْتَ رَبِّي وَأَنَا عَبْدُكَ، ظَلَمْتُ نَفْسِي وَاعْتَرَفْتُ بِذُنُوبِي، فَاعْفُ عَنِّي ذُنُوبِي جَمِيعًا، إِنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا أَنْتَ، وَاهْدِنِي لأَحْسَنَ الْأَخْلَاقِ، لَا يَهْدِي لأَحْسَنَهَا إِلَّا أَنْتَ، وَأَصْرِفْ عَنِّي سَيِّئَهَا، لَا يَصْرِفُ عَنِّي

(۱) څلورو واړو اصحاب السنن روايت کړېدی، صحيح الترمذي ۷۷/۱، صحيح ابن ماجه

سَيِّئَهَا إِلَّا أَنْتَ، لَبَّيْكَ وَسَعْدَيْكَ، وَالْخَيْرُ كُلُّهُ بِيَدَيْكَ، وَالشَّرُّ
لَيْسَ إِلَيْكَ، أَنَا بِكَ وَإِلَيْكَ، تَبَارَكْتَ وَتَعَالَيْتَ، أَسْتَغْفِرُكَ وَأَتُوبُ
إِلَيْكَ»^(١).

❁ ما خپل مخ وگرځاوه هغه ذات ته چې آسمانونه او ځمکه يې
پیدا کړيدي، پداسې حال کې چې د حق دين مل* يم، او نه يم له
مشرکانو نه، په رښتيا سره زما لمونځ، او قرباني*، او ژوند، او مرګ
يواخې د هغه الله لپاره دی چې د مخلوقاتو پروردګار دی، شريک
نلري، او زه پدې سره مامور شوی يم، او زه له مسلمانانو څخه يم.

الهي! ته ټولواک* يې، بيله تا نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، ته
زما پروردګار يې، او زه دي بنده يم، په خپل ځان مې ظلم* کړی، او په
خپله ګناه اقرار کوم، نو زما* ټول ګناهونه را ته وبخښې، په رښتيا سره
چې ګناهونه بيله تا نه بل څوک نشي بخښلي، د ښو اخلاقو هدايت*
راته وکړې، و ښو اخلاقو ته يواځې ته هدايت کوې، او بد اخلاق را
څخه لري کړې، بد اخلاق را نه يواځې ته لري کولای شې، ستا
دعوت مې قبول کړ، او ستا خدمت ته ولاړ يم، خير ټول ستا په لاسونو

کسي دی، او شر تالره شرندي^(۱)، او په تامي تکیه ده، او تا ته به درځم، ته برکت والا یې، او اوچت* یې، له تا نه بخښنه غواړم، او تا ته توبه وباسم.

۳-۴- «اللَّهُمَّ رَبَّ جِبْرَائِيلَ وَمِيكَائِيلَ وَإِسْرَافِيلَ، فَاطِرَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ، عَالِمَ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ، أَنْتَ تَحْكُمُ بَيْنَ عِبَادِكَ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ، اهْدِنِي لِمَا اخْتَلَفَ فِيهِ مِنَ الْحَقِّ بِإِذْنِكَ، إِنَّكَ تَهْدِي مَنْ تَشَاءُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ»^(۲).

❁ الهي! د جبرائیل، او میکائیل، او اسرافیل پروردگاره، د آسمانونو

(۱) د (والشر ليس إليك) علماوو مختلفي معناګانې ذکر کړيدي، له هغه جملې نه بعضي دا دي:

۱- شر ستا په حق کې شرندي، ځکه هغه ستا له عدل او حکمت نه مینځ ته راغلی، او هغه یواځې د مخلوق په حق کې شر دی.

۲- شر الله ته د نژدیکت وسیله نده.

۳- یواځې د شر نسبت الله ﷻ ته نه کېږي، بلکه د خیر نسبت به ورسره وي.

۴- شر د الله حضور ته نه پورته کېږي، بلکه یواځې خیر او نیک عمل د هغه حضور ته پورته کېږي.

او چا چې ددې جملې ترجمه داسې کړېده: (شر تالره نه نسبت کېږي) نو دا ترجمه صحیح نده، ځکه د شر او خیر دواړو نسبت الله ته کېږي او الله د دواړو خالق دی.

مسلم د نسوي په شرح ۱۲۹۰ نمبر حديث، تحفة الأحوذې د جامع ترمذي شرح ۳۳۴۴ نمبر حديث، د حمود التريجري رساله (التهنیهات علی رسالة الألباني فی الصلاة)

ص ۱۲ دي وکتل شي. (ژباړن)

(۲) مسلم ۵۳۴/۱.

او ځمکې پیدا کونکې، په پټو او ښکاره علم لرونکې، ته د خپلو بندګانو په مینځ کې د اختلاف په وخت کې فیصله کوې، په خپل حکم سره ما ته د هغه حق ښودنه* وکړې، په کوم کې چې اختلاف شوی دی، په رښتیا سره چې همدا ته و سمي لاري ته هدایت او ښودنه کوي چا لره چې وغواړي.

۳۱-۵- «اللَّهُ أَكْبَرُ كَبِيرًا، اللَّهُ أَكْبَرُ كَبِيرًا، اللَّهُ أَكْبَرُ كَبِيرًا، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ كَثِيرًا، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ كَثِيرًا، وَسُبْحَانَ اللَّهِ بُكْرَةً وَأَصِيلًا» ^(۱) [نثراً].

❁ الله ډیر لوی دی په لویې سره، الله ډیر لوی دی په لویې سره، الله ډیر لوی دی په لویې سره، او ټوله غوره ستاینه ده الله لره ډیره زیاته، او ټوله غوره ستاینه ده الله لره ډیره زیاته، او ټوله غوره ستاینه ده الله لره ډیره زیاته، او په پاکي سره یادوم الله سهار* او ماښام*.
[دا به درې ځلې وايي]

او بیا به دا وايي: «أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ، مِنْ نَفْخِهِ، وَنَفْثِهِ،

(۱) ابو داود ۲۰۳/۱، ابن ماجه ۲۶۵/۱، احمد ۸۵/۴، او مسلم ۴۲۰/۱ له ابن عمر نه په همدا شان له یوې قصې سره روایت کړیدی.

وَهَمَزُهُ»^(۱).

❁ په الله سره د شیطان له پوځلو، توکولو، او وسوسو نه پناه

غواړم.

۳۲-۶-^(۲) «اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ أَنْتَ نُورُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَنْ فِيهِنَّ، وَلَكَ الْحَمْدُ أَنْتَ قِيَمُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَنْ فِيهِنَّ، [وَلَكَ الْحَمْدُ أَنْتَ رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَنْ فِيهِنَّ] [وَلَكَ الْحَمْدُ لَكَ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَنْ فِيهِنَّ] [وَلَكَ الْحَمْدُ أَنْتَ مَلِكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ] [وَلَكَ الْحَمْدُ] [أَنْتَ الْحَقُّ، وَوَعْدُكَ الْحَقُّ، وَقَوْلُكَ الْحَقُّ، وَلِقَاؤُكَ الْحَقُّ، وَالْجَنَّةُ حَقٌّ، وَالنَّارُ حَقٌّ، وَالتَّبْيُونُ حَقٌّ، وَمُحَمَّدٌ ﷺ، حَقٌّ وَالسَّاعَةُ حَقٌّ] [اللَّهُمَّ لَكَ أَسْلَمْتُ، وَعَلَيْكَ تَوَكَّلْتُ، وَبِكَ آمَنْتُ، وَإِلَيْكَ أُنَبِّتُ، وَبِكَ خَاصَمْتُ، وَإِلَيْكَ حَاكَمْتُ، فَاعْفُرْ لِي مَا قَدَّمْتُ، وَمَا أَخَّرْتُ، وَمَا أَسْرَرْتُ، وَمَا أَعْلَنْتُ] [أَنْتَ الْمُقَدِّمُ وَأَنْتَ الْمُؤَخِّرُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ] [أَنْتَ إِلَهِي لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ]^(۳).

(۱) مخکینی تخریج دي وکل شي. (ژباړن)

(۲) کله چې به پیغمبر ﷺ د شيې خوا تهجد ته پاڅیده نو دا ذکر به يې وایه.

(۳) بخاري (فتح الباري ۳/۳، ۱۱۶/۱۱، ۳۷۱/۱۳، ۴۲۳، ۴۶۵، مسلم په اختصار سره همدا

شان ۵۳۲/۱ روايت کړېدی.

❁ الهي! تا لره ټوله غوره ستاينه* ده، ته د آسمانونو او ځمکې او د هغو په مينځ کې مخلوقاتو رڼا* يې، او تا لره ټوله غوره ستاينه ده، ته د آسمانونو او ځمکې او د هغو په مينځ کې مخلوقاتو پالونکې يې، او تا لره ټوله غوره ستاينه ده، ته د آسمانونو او ځمکې او د هغو په مينځ کې مخلوقاتو مالک يې، او تا لره ټوله غوره ستاينه ده، ته د آسمانونو او ځمکې او د هغو په مينځ کې مخلوقاتو پادشاه يې، او تا لره ټوله غوره ستاينه ده، ته حق يې، او وعده دي حق ده، او وينا دي حق ده، او تا سره ملاقات حق دی، او جنت حق دی، او دوزخ* حق دی، او پيغمبران حق دي، او محمد ﷺ حق دی، او قيامت حق دی.

هي! تا ته تسليم* يم، او په تا مي توکل* دی، او په تا مي ايمان دی، او تا لره مي رجوع کړې، او ستا لپاره او ستا په مرسته مي (له دښمن سره) جگړه کړې، او تا ته مي فيصله دروړې، نو ما ته (د هغو گناهونو) بخښنه وکړې چې مخکې مي کړي، او وروسته مي کړي، او پست مي کړي، او ښکاره مي کړي دي، ته مخکې کونکې او ته وروسته کونکې يې، بيله تا نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، ته مي معبود* يې، بيله تا نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته.

۱۶- د رکوع دعا

۳۳-۱- «سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ» [ثلاث مرات] ^(۱).

✽ پاک دی زما* لوی پروردگار. [درې ځلې]

۳۴-۲- «سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ رَبَّنَا وَبِحَمْدِكَ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي» ^(۲).

✽ اې الله! (اې) زمونږ پروردگاره! تا په پاكي سره يادوم، او ستا پوره ستاينه كوم، الهي! ما ته بخښنه وكړې.

۳۵-۳- «سُبُّوحٌ، قُدُّوسٌ، رَبُّ الْمَلَائِكَةِ وَالرُّوحِ» ^(۳).

✽ ډير پاک او ډير مقدس دی پروردگار د ملائکو* او د جبرائيل.

۳۶-۴- «اللَّهُمَّ لَكَ رَكَعْتُ، وَبِكَ آمَنْتُ، وَلَكَ أَسْلَمْتُ،

خَشَعَ لَكَ سَمْعِي، وَبَصَرِي، وَمُنْحَيَّ، وَعَظْمِي، وَعَصْبِي، وَمَا اسْتَقَلَّتْ بِهِ قَدَمِي» ^(۴).

✽ الهي! خاص تا ته مې سر تپت کړی، او په تا مې ايمان راوړی،

او تا ته تسليم* يم، او تسليم دي تا لره زما* غوږونه، او زما سترگي، او

(۱) اصحاب السنن او احمد روايت كړېدى، صحيح الترمذي ۸۳/۱.

(۲) بخاري ۹۹/۱، مسلم ۳۵۰/۱.

(۳) مسلم ۳۵۳/۱، ابو داود ۲۳۰/۱.

(۴) مسلم ۵۳۴/۱، او بيله ابن ماجه خلورو روايت كړېدى.

زما ماغزه*، او زما هلوکي، او زما پلي*، او زما هغه (جسم) کوم چي
زما پنبو* اوچت کړیدی.

۳۷-۵- «سُبْحَانَ ذِي الْجَبَرُوتِ، وَالْمَلَكُوتِ، وَالْكِبَرِيَاءِ،
وَالْعَظَمَةِ»^(۱).

✽ پاک دی څښتن* د ډیر زور، او کاملې ټولواکي، او د لويې،
او عظمت.

۱۸- د رکوع نه پورته کیدلو* دعا

۳۸-۱- «سَمِعَ اللَّهُ لِمَنْ حَمِدَهُ»^(۲).

✽ قبول کړه الله (حمد او ثنا) د هغه چا چي د هغه حمد او ثنا يې
وویل.

۳۹-۲- «رَبَّنَا وَلَكَ الْحَمْدُ، حَمْدًا كَثِيرًا طَيِّبًا مُبَارَكًا
فِيهِ»^(۳).

✽ اې زموږ پروردگاره! تالره ټوله غوره ستاينه ده، ستاينه ډیره
زیاته، پاکه، او مبارکه.

(۱) ابو داود ۲۳۰/۱، نسائي، او احمد روايت کړیدی، او اسناد يې حسن دی.

(۲) بخاري (فتح الباري ۲/۲۸۲).

(۳) بخاري (فتح الباري ۲/۲۸۴).

۴۰-۳- «مَلَأَ السَّمَاوَاتِ وَمَلَأَ الْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا، وَمَلَأَ مَا شِئْتَ مِنْ شَيْءٍ بَعْدُ، أَهْلَ الشَّاءِ وَالْمَجْدِ، أَحَقُّ مَا قَالَ الْعَبْدُ، وَكُنَّا لَكَ عَبْدًا، اللَّهُمَّ لَا مَانِعَ لِمَا أَعْطَيْتَ، وَلَا مُعْطِيَ لِمَا مَنَعْتَ، وَلَا يَنْفَعُ ذَا الْجَدِّ مِنْكَ الْجَدُّ»^(۱).

❁ (الهي! تالره ټوله غوره ستاينه* ده) د آسمانونو او ځمکې او د هغوی تر مینځ د مخلوقاتو د ډکوالي په اندازه، او په اندازه د ډکوالي د هغو شيانو* چې تا وروسته غوښتي دي، اې د ستاينې او لويې خاونده! کومه رښتیني خبره چې بنده کړېده داده -او مونږ ټول ستا بندگان يو-: الهي! ته چې (چا ته) څه ورکړې، د هغه (څوک) بندونکی نشته، او ته چې (له چا نه) څه بند کړې، د هغه (څوک) ورکونکی نشته، او فائده نه کوي مالدار لره دهغه مال، ستا د عذاب (لري کولو کې).

۱۹- د سجدې دعا

۴۱-۱- «سُبْحَانَ رَبِّيَ الْأَعْلَى» [ثلاث مرات]^(۲).

❁ پاک دی زما* لوی پروردگار. [درې ځلې]

۴۲-۲- «سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ رَبَّنَا وَبِحَمْدِكَ اللَّهُمَّ اغْفِرْ

(۱) مسلم ۳۴۶/۱.

(۲) اصحاب السنن او احمد روايت کړېدی، صحيح الترمذي ۸۳/۱.

﴿١﴾ لي

❁ اې الله! (اې) زمونږ پروردگار! تا په پاكي سره يادوم، او ستا پوره ستاينه كوم، الهي! ما ته بخښنه وكړې.

۴۳-۳- «سُبُّوحٌ قُدُّوسٌ رَبُّ الْمَلَائِكَةِ وَالرُّوحِ» ﴿٢﴾.

❁ ډير پاک او ډير مقدس دی پروردگار د ملائکو* او د روح (يا

جبرائيل).

۴۴-۴- «اللَّهُمَّ لَكَ سَجَدْتُ، وَبِكَ آمَنْتُ، وَلَكَ أَسْلَمْتُ، سَجَدَ وَجْهِي لِلَّذِي خَلَقَهُ، وَصَوَّرَهُ، وَشَقَّ سَمْعَهُ وَبَصَرَهُ، تَبَارَكَ اللَّهُ أَحْسَنُ الْخَالِقِينَ» ﴿٣﴾.

❁ الهي! تا لره مي سجده وكړه، او په تامي ايمان راوړ، او تا ته تسليم شوم، زما مخ هغه ذات لره سجده وكړه چي هغه يې پيدا كړی، او صورت او شكل يې وركړی، او غوږونه او سترگي يې وركړي دي، با برکته* دی الله چي له ټولو نه غوره پيدا کونکی دی.

۴۵-۵- «سُبْحَانَ ذِي الْجَبَرُوتِ وَالْمَلَكُوتِ وَالْكِبْرِيَاءِ

(۱) بخاري، او مسلم روايت كړيدی، تخريج يې په (۳۴) نمبر حديث كي تير شو.

(۲) مسلم ۵۳۳/۱، او تخريج يې په (۳۵) نمبر حديث كي تير شو.

(۳) مسلم ۵۳۴/۱ او نورو روايت كړيدی.

وَالْعِظْمَةَ»^(۱).

❁ پاک دی څښتن* د زبرځواکي، او کاملې ټولواکي، او د لويي، او عظمت.

۴۶-۶- «اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي ذَنْبِي كُلَّهُ، دِقَّةً، وَجِلَّةً، وَأَوَّلَهُ، وَآخِرَهُ، وَعَلَانِيَتَهُ، وَسِرَّهُ»^(۲).

❁ الهي! زما واپه او لوی، لومړني او وروستي، ښکاره او پټ ټول گناهونه وبخښي.

۴۷-۷- «اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِرِضَاكَ مِنْ سَخَطِكَ وَبِمُعَافَاتِكَ مِنْ عُقُوبَتِكَ وَأَعُوذُ بِكَ مِنْكَ لَا أَحْصِي ثَنَاءً عَلَيْكَ أَنْتَ كَمَا أَثْنَيْتَ عَلَى نَفْسِكَ»^(۳).

❁ الهي! زه ستا په رضا سره ستا له غضب نه، او ستا په عافیت سره ستا له عذاب نه، او په تا سره له تا نه پناه غواړم^(۴)، زه ستا پوره

(۱) ابو داود ۲۳۰/۱، احمد، او نسائي روايت کړيدی، او الباني په صحيح ابی داود ۱۶۶/۱ کې صحيح بللی دی.

(۲) مسلم ۳۵۰/۱.

(۳) مسلم ۵۳۲/۱.

(۴) له الله جل جلاله نه په الله سره د پناه غوښتلو مقصد: په الله سره دده د جلاي صفاتو لکه غضب، قهر، جبروت او نورو داسي صفاتو له آثارو نه پناه غوښتل دي. (زبان)

ستاینه نشم کولای، ته هماغسی یی لکه څنگه چي تا د ځان ستاینه کړېده.

۴۰- د دوو سجدو په مینځ کي دعا

۴۸-۱- «رَبِّ اغْفِرْ لِي، رَبِّ اغْفِرْ لِي»^(۱).

❁ اې پروردگاره! ما ته بخښنه وکړه، اې پروردگاره! ما ته بخښنه وکړه.

۴۹-۲- «اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي، وَارْحَمْنِي، وَاهْدِنِي، وَاجْبُرْنِي، وَعَافِنِي، وَارْزُقْنِي، وَارْفَعْني»^(۲).

❁ الهي! ما ته بخښنه وکړې، او په ما رحم وکړې، او هدايت را ته وکړې، او نقصان مې پوره کړې، او ما ته عافيت* راکړې، او روزي را ته راکړې، او (زما مقام) اوچت* کړې.

۴۱- د تلاوت د سجدې دعا

۵۰-۱- «سَجَدَ وَجْهِي لِلَّذِي خَلَقَهُ، وَشَقَّ سَمْعَهُ وَبَصَرَهُ بِحَوْلِهِ وَقُوَّتِهِ، ﴿فَتَبَارَكَ اللَّهُ أَحْسَنُ الْخَالِقِينَ﴾»^(۳).

(۱) ابو داود ۲۳۱/۱، صحيح ابن ماجه ۱۴۸/۱.

(۲) بيله نسائي نه اصحاب السنن روايت کړېدی، صحيح ترمذي ۹۰/۱، صحيح ابن ماجه ۱۴۸/۱.

(۳) ترمذي ۴۷۴/۲، احمد ۳۰/۶، حاکم ۲۲۰/۱ او هغه يې صحيح بللی، او ذهبي ورسره موافقه

✽ زما مخ هغه ذات لره سجده وکړه چې هغه یې پیدا کړې، او غوږونه او سترګې یې ورکړې دي، په خپل قدرت او طاقت سره، نو* با برکته* دی الله، چې له ټولو نه ښه پیدا کونکی دی.

۵۱-۲- «اللَّهُمَّ اكْتُبْ لِي بِهَا عِنْدَكَ أَجْرًا، وَضَعْ عَنِّي بِهَا وَزْرًا، وَاجْعَلْهَا لِي عِنْدَكَ ذُخْرًا، وَتَقَبَّلْهَا مِنِّي كَمَا تَقَبَّلْتَهَا مِنْ عَبْدِكَ دَاوُدَ»^(۱).

✽ الهي! ته ددي (سجده) په بدل کې ما ته د خپل ځان سره اجر وليکه، او په هغه سره له ما نه د گناه (بار)* کښته* کړه، او هغه له خپل ځان سره زما لپاره توبه* وگرځوه، او له ما نه یې داسې قبوله کړې، لکه څنګه چې دې له خپل بنده داود عليه السلام نه قبوله کړې ده.

۲۲- د تشهد دعا (التحيات)

۵۲- «التَّحِيَّاتُ لِلَّهِ، وَالصَّلَوَاتُ، وَالطَّيِّبَاتُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا النَّبِيُّ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ، السَّلَامُ عَلَيْنَا وَعَلَى عِبَادِ اللَّهِ الصَّالِحِينَ، أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ»^(۲).

کړېده، او زیادت هم دده دی.

(۱) ترمذي ۳۷۳/۲، حاکم ۲۱۹/۱ او هغه یې صحیح بللی، او ذهبي ورسره موافقه کړېده.

(۲) بخاري (فتح الباري ۱۳/۱)، مسلم ۳۰۱.

❁ ژبني او بدني او مالي عبادتونه ټول الله لره دي، سلام او د الله رحمت او برکتونه دي وي پر تا اي پيغمبره! سلام دي وي پر مونږ او د الله پر نیکو بندگانو، زه شاهدي* ورکوم چي بيله الله نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، او شاهدي ورکوم چي محمد د الله بنده او پيغمبر دی.

۴۳- له (التحيات) نه وروسته پر* پيغمبر ﷺ درود

۵۳-۱- «اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ، كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ، إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ، اللَّهُمَّ بَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ، كَمَا بَارَكْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ، إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ»^(۱).

❁ الهي! پر محمد او د محمد پر اهل و عيال درود وليږه، لکه څنگه چي دي پر ابراهيم عليه السلام او د ابراهيم عليه السلام پر اهل و عيال درود ليرلی دی، په رښتيا سره ته ستايلي شوی، د لويي خاوند يې، او برکت نازل کړه پر محمد او د هغه پر اهل و عيال باندي، لکه څنگه چي دي برکت نازل کړی دی پر ابراهيم عليه السلام او د هغه پر اهل و عيال باندي، په رښتيا سره ته ستايل شوی، د لويي خاوند يې.

٥٤-٢- «اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى أَزْوَاجِهِ وَذُرِّيَّتِهِ
 كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ، وَبَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى أَزْوَاجِهِ
 وَذُرِّيَّتِهِ كَمَا بَارَكْتَ عَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ، إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ»^(١).

❁ الهي! پر محمد او د هغه پر پييانو او اولادونو درود وليږه، لکه
 څنگه چې دې پر ابراهيم عليه السلام او د هغه پر بنځو او اولادونو درود
 لېږلی دی، او برکت نازل کړه پر محمد او د هغه پر بنځو او اولادونو،
 لکه څنگه چې دې برکت نازل کړی دی پر ابراهيم عليه السلام او د هغه پر
 بنځو او اولادونو، ته ستايل شوی، د لويي خاوند يې.

٢٢- په وروستۍ ناسته کې د سلام نه مخکې دعا

٥٥-١- «اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ، وَمِنْ
 عَذَابِ جَهَنَّمَ، وَمِنْ فِتْنَةِ الْمَحْيَا وَالْمَمَاتِ، وَمِنْ شَرِّ فِتْنَةِ الْمَسِيحِ
 الدَّجَالِ»^(٢).

❁ الهي! زه په تا سره پناه غواړم د قبر له عذاب نه، او د دوزخ* له
 عذاب نه، او د ژوند او مرګ له فتنو نه، او د مسيح دجال د فتني له
 شر نه.

(١) بخاري (فتح الباري ٦/٤٠٧)، مسلم ١/٣٠٦، او پورتنی لفظ د مسلم دی.

(٢) بخاري ٢/١٠٢، مسلم ١/٤١٢، او پورتنی لفظ د مسلم دی.

٥٦-٢- «اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ فِتْنَةِ الْمَسِيحِ الدَّجَالِ وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ فِتْنَةِ الْمَحْيَا وَالْمَمَاتِ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْمَأْثَمِ وَالْمَغْرَمِ»^(١).

❁ الهي! زه په تا سره د قبر له عذاب نه پناه غواړم، او په تا سره د مسيح دجال د فتني له شر نه پناه غواړم، او په تا سره د ژوند او مرګ د فتنو نه پناه غواړم، الهي! زه په تا سره د ګناه او (ناروا او توان نه بهر) قرض اخيستلو^(٢) نه پناه غواړم.

٥٧-٣- «اللَّهُمَّ إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي ظُلْمًا كَثِيرًا، وَلَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا أَنْتَ، فَاعْفِرْ لِي مَغْفِرَةً مِنْ عِنْدِكَ وَارْحَمْنِي، إِنَّكَ أَنْتَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ»^(٣).

❁ الهي! ما پر خپل ځان ډير ظلم* کړی دی، او بيله تا نه بل څوک ګناهونه نشي بخښلای، نو ما ته له خپل جانب نه بخښنه* وکړه، او پر ما رحم وکړه، په رښتيا سره همدا ته ډير بخښونکی زيات مهربان يې.

(١) بخاري ٢٠٢/١، مسلم ٤١٢/١.

(٢) او هغه قرض چي د ناروا کارونو کولو لپاره نه وي، او يا له ادا کولو نه يې عاجز نه وي، له هغه نه پناه نه غوښتل کېږي (ژباړن).

(٣) بخاري ١٦٨/٨، مسلم ٢٠٧٨/٤.

۵۸-۴- «اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي مَا قَدَّمْتُ، وَمَا أَخَّرْتُ، وَمَا أَسْرَرْتُ، وَمَا أَعْلَنْتُ، وَمَا أَسْرَفْتُ، وَمَا أَنْتَ أَعْلَمُ بِهِ مِنِّي، أَنْتَ الْمَقْدُمُ، وَأَنْتَ الْمُؤَخِّرُ، لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ»^(۱).

❁ الهي! زما هغه گناه وېخېښې چې ما مخکې کړې او وروسته مې کړې، پټه مې کړې، او ښکاره مې کړېده، او هغه څه چې ما پکې اسراف او زیادت کړې، او هغه (گناه) چې ته په هغه له ما نه ښه خبر یې، ته مخکې کونکې یې، او ته وروسته کونکې یې، بيله تا نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته.

۵۹-۵- «اللَّهُمَّ أَعِنِّي عَلَى ذِكْرِكَ، وَشُكْرِكَ، وَحُسْنِ عِبَادَتِكَ»^(۲).

❁ الهي! ما ته ستا په ذکر کولو، شکر کولو، او ښه عبادت کولو مدد او توفیق راکړې.

۶۰-۶- «اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْبُخْلِ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنَ الْجُبْنِ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ أَنْ أُرَدَّ إِلَى أَرْدَلِ الْعُمْرِ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ

(۱) مسلم ۵۳۴/۱.

(۲) ابو داود ۸۶/۲، نسائي ۵۳/۳، او الباني هغه په صحيح ابی داود ۲۸۴/۱ کې صحيح بللی دی.

فِتْنَةُ الدُّنْيَا وَعَذَابُ الْقَبْرِ»^(١).

❁ الهي! زه په تا سره له بخل* نه پناه غواړم، او په تا سره له بي زړه توب* نه پناه غواړم، او په تا سره و سپک عمر^(٢) ته له رسيدو نه پناه غواړم، او په تا سره د دنيا له فتني، او د قبر له عذاب نه پناه غواړم.
 ٦١-٧- «اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْجَنَّةَ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنَ النَّارِ»^(٣).

❁ الهي! زه له تا نه د جنت سوال کوم، او په تا سره له دوزخ* نه پناه غواړم.

٦٢-٨- «اللَّهُمَّ بَعْلَمَكَ الْغَيْبَ، وَقَدَّرْتَكَ عَلَى الْخَلْقِ، أَحْيَيْنِي مَا عَلِمْتَ الْحَيَاةَ خَيْرًا لِي، وَتَوَفَّنِي إِذَا عَلِمْتَ الْوَفَاةَ خَيْرًا لِي، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ خَشْيَتِكَ فِي الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ، وَأَسْأَلُكَ كَلِمَةَ الْحَقِّ فِي الرِّضَا وَالْغَضَبِ، وَأَسْأَلُكَ الْقَصْدَ فِي الْغَنَى وَالْفَقْرِ، وَأَسْأَلُكَ نَعِيمًا لَا يَنْفَدُ، وَأَسْأَلُكَ قُرَّةَ عَيْنٍ لَا تَنْقَطِعُ، وَأَسْأَلُكَ الرِّضَا بَعْدَ الْقَضَاءِ، وَأَسْأَلُكَ بَرْدَ الْعَيْشِ بَعْدَ الْمَوْتِ،

(١) بخاري (فتح الباري ٦/٣٥).

(٢) سپک عمر نه مراد بودا توب او د کمزورتيا عمر دی، چي د هيڅ کار کولو توان ورسره نه وي، او خپل خدمت لپاره هم بل چا ته محتاج وي. (ژباړن)

(٣) ابو داود، صحيح ابن ماجه ٢/٣٢٨.

وَأَسْأَلُكَ لَذَّةَ النَّظَرِ إِلَى وَجْهِكَ وَالشَّوْقَ إِلَى لِقَائِكَ، فِي غَيْرِ ضَرَاءٍ مُضِرَّةٍ، وَلَا فِتْنَةٍ مُضِلَّةٍ، اللَّهُمَّ زَيِّنَا بِزِينَةِ الْإِيمَانِ، وَاجْعَلْنَا هَذَاهُ مُهْتَدِينَ»^(۱).

❁ الهي! په غیو باندي ستا په علم سره، په مخلوقاتو باندي ستا په قدرت سره (سوال کوم) چې ما ته هغه پوري ژوند راکړې چې ته زما لپاره ژوند بهتر ګڼې، او ما ته هله* مرګ راکړې، چې ستا په علم کې مرګ را ته بهتر وګڼې، الهي! زه په پټه او ښکاره کې ستا نه د ويري سوال کوم، او د خوشحالي او خفګان په وخت د حق ویلو سوال در نه کوم، او په مالدارۍ او غریبۍ کې د میانه روی سوال در نه کوم، او د داسې نعمت سوال در نه کوم چې ختمیدونکې نه وي، او د داسې خوشحالی سوال در نه کوم چې پریکیدونکې* نه وي، په قضاء و قدر باندي د راضي کیدلو سوال در نه کوم، له مرګ نه وروسته د ښه ژوند سوال در نه کوم، او ستا مخ ته د کتلو د خوند او لذت، او ستا ملاقات ته د شوق سوال در نه کوم، او په شوق سره ستا د ملاقات (سوال در نه کوم)، چې له هغه سره زیان رسونکې تکلیف، او ګمراه کونکې فتنه نه

(۱) نسائي ۵۴/۵۵، احمد ۳۶۴/۴، او الباني هغه په صحيح النسائي ۲۸۱/۱ کې صحيح بللی دی.

٦٣-٩- «اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ يَا اللَّهُ بِأَنَّكَ الْوَاحِدُ الْأَحَدُ الصَّمَدُ الَّذِي لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ أَنْ تَغْفِرَ لِي ذُنُوبِي إِنَّكَ أَنْتَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ»^(١).

❁ الهی! زه له تانه سوال کوم پدې چې ای الله! ته بیشکه ایکی یو

[illegible]

يې، بي نيازه يې، (هغه ذات يې چې) څوک يې ندي زېږولي، او نه هغه له بل چا نه زېږېدلی دی، او هيڅ څوک هغه لره سيال نشته، نو ما لره زما گناهونه وبخښې، په رښتيا سره همدا ته بخښونکي مهربان يې.

٦٤-١٠- «اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِأَنَّ لَكَ الْحَمْدَ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ وَحْدَكَ لَا شَرِيكَ لَكَ، الْمَنَّانُ، يَا بَدِيعَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ، يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ، يَا حَيُّ يَا قَيُّومُ، إِنِّي أَسْأَلُكَ الْجَنَّةَ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنَ النَّارِ»^(١).

❁ الهي! زه درنه سوال کوم پدې چې تا لره ټوله غوره ستاينه ده، بيله تا نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، يو يې، شريک نلري، زيات احسان کونکي يې، اى د آسمانونو او ځمکې پيدا کونکيه! اى د لويې او عزت وړ کولو څښتنه! اى د هميشني* ژوند خاونده! اى (د کائناتو*) پالونکيه! زه له تا نه د جنت سوال کوم، او په تا سره له دوزخ* نه پناه غواړم.

٦٥-١١- «اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِأَنِّي أَشْهَدُ أَنَّكَ أَنْتَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ الْأَحَدُ الصَّمَدُ الَّذِي لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ»^(٢).

(١) اصحاب السنن روايت کړی، صحيح ابن ماجه ٣٢٩/٢.

(٢) ابو داود ٦٢/٢، ترمذي ٥١٥/٥، ابن ماجه ١٢٦٧/٢، احمد ٣٦٠/٥، صحيح ابن ماجه

٣٢٩/٢، صحيح الترمذي ١٦٣/٣.

❁ الهي! زه له تانه سوال کوم پدې چې زه شاهدي* ورکوم چې ته الله یی، بيله تانه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، ته ایکی یو یی، هغه بی نیازه ذات یی، چې خوک یی ندي زیږولي، او نه هغه له بل چا نه زیږیدلی دی، او هیڅ خوک هغه لره سیال نشته.

٢٥- د سلام گرځولو نه وروسته اذکار

٦٦-١- أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ [ثَلَاثًا] ^(١).

❁ له الله نه بخښنه غواړم. [درې ځلې]

«اللَّهُمَّ أَنْتَ السَّلَامُ، وَمِنْكَ السَّلَامُ، تَبَارَكْتَ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ» ^(٢).

❁ الهي! ته له ټولو عیونو نه پاک یی، او سلامتیا ستا له جانبه ده، با برکته* ذات یی، ای د لویي او عزت ورکولو څښتنه!.

٦٧-٢- «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، اللَّهُمَّ لَا مَانَعَ لِمَا أَعْطَيْتَ، وَلَا مُعْطِيَ لِمَا مَنَعْتَ، وَلَا يَنْفَعُ ذَا الْجَدِّ مِنْكَ الْجَدُّ» ^(٣).

❁ بيله الله نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، هغه یو دی، شریک

(١) مسلم ٤١٤/١.

(٢) مخکینی تخريج دي وکل شي. (ژباړن)

(٣) بخاري ٢٥٥/١، مسلم ٤١٤/١.

نلري، هغه لره (د کائناتو) ټولواکي او پوره غوره ستاينه ده، او هغه پر هر څه قادر دی، الهي! ته چي (چا له) څه ورکړې، د هغه (څوک) بندونکی نشته، او ته چي (له چا نه) څه بند کړې، د هغه (څوک) ورکونکی نشته، او فائده نه کوي مالدار لره دهغه مال، ستا د عذاب (په لري کولو کې).

٦٨-٣- «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَلَا نَعْبُدُ إِلَّا إِيَّاهُ، لَهُ التَّعَمُّةُ، وَلَهُ الْفَضْلُ، وَلَهُ الشَّاءُ الْحَسَنُ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ»^(١).

❁ بيله الله نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، هغه يو دی، شريک نلري، ده لره (د کائناتو) ټولواکي او پوره غوره ستاينه ده، او هغه پر هر څه قادر دی، هيڅ طاقت او قدرت نشته (د گناه نه د ساتلو)* او د نيکيو د کولو (مگر په الله جل جلاله سره، بيله الله نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، او بيله هغه نه د بل چا عبادت نه کوو، نعمت او احسان دده له جانبه دی، ټوله غوره ستاينه هغه لره ده، بيله الله نه بل د عبادت وړ* معبود*

نشته، پداسي حال کي چي عبادت او بنده کي مو خاص هغه لره ده، که څه هم کفارو ته خوبښه نه وي.

٦٩-٤- «سُبْحَانَ اللَّهِ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ، وَاللَّهُ أَكْبَرُ» [ثَلَاثًا وَثَلَاثِينَ]^(١).

❁ پاک دی الله، او ټولنه غوره ستاینه الله لره ده، او الله ډیر لوی (ذات) دی. [٣٣ ځله].

«لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ»^(٢).

❁ بيله الله نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، هغه یو دی شریک نلري، هغه لره (د کائناتو) ټولواکي، او پوره غوره ستاینه ده، او همدی پر هر څه قادر دی.

٧٠-٥- بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ * اللَّهُ الصَّمَدُ * لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ * وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ﴾ [الإخلاص: ١-٥] [بعد کله صلاه]^(٣).

❁ ووايه (ای محمده!): دا چي الله ايکي یو دی، الله بي نیازه دی،

(١) مسلم ٤١٨/١، څوک چي دا د هر لمانځه نه وروسته ووايي، گناهونه به يې وبخښل شي، که څه هم د سمندر د څک په اندازه (زياتي) وي.

(٢) مخکينی تخريج دي وکل شي. (ژباړن)

(٣) ابو داود ٨٦/٢، نسائي ٦٨/٣، صحيح الترمذي ٨/٢، او دا درې واړه سورتونه ته «مُعَوِّذَات» وايي، فتح الباري ٦٢/٩.

نه يې څوک زېږولي، او نه له چا نه زېږېدلي، او هيڅوک هغه لره سيال
نشته. [له هر لمانځه نه وروسته]

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ * مِنْ شَرِّ
مَا خَلَقَ * وَمِنْ شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ * وَمِنْ شَرِّ النَّفَّاثَاتِ فِي
الْعُقَدِ * وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ﴾ [الفلق: ۱-۵] [بعد کله صلاه] ^(۱).

❁ ووايه (اي محمده!): پناه غواړم په پروردگار سره د سهار، د
هغه څه له شر نه چې ده پيدا کړېدي، او د تياره شېي له شر نه چې کله
تکه توره شي، او د پوکي کونکيو (جادو گرو) بنځو له شر نه (چې
پوکل کوي) په غوټو کې، او د حسد کونکي له شر نه چې کله حسد
وکړي. [له هر لمانځه نه وروسته]

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ * مَلِكِ
النَّاسِ * إِلَهِ النَّاسِ * مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ * الَّذِي
يُوسْوِسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ * مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ﴾ [الناس: ۱-۶]
[بعد کله صلاه] ^(۲).

❁ ووايه (اي محمده!): پناه غواړم د خلکو په پروردگار سره، د
خلکو په ټولواک سره، د خلکو په خدای سره، د وسوسه اچونکي،

(۱) مخکينی تخريج دي وکل شي. (ژباړن)

(۲) مخکينی تخريج دي وکل شي. (ژباړن)

(او د الله د ذکر نه) تنبیدونکي (شیطان) له شر څخه، کوم چي د خلگو* په سینو کي وسوسي اچوي، له پریانو څخه وي، او که له انسانانو څخه. [له هر لمانځه نه وروسته]

۷۱-۶- ﴿اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لَا تَأْخُذُهُ سَنَةٌ وَلَا نَوْمٌ لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِّنْ عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَلَا يَئُودُهُ حِفْظُهُمَا وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ﴾ [البقرة: ۲۵۵]
(۱) [عقب کل صلاة]

❁ الله (هغه معبود برحق دی چي) بيله هغه نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، هغه هميشه ژوندی دی، (د کائناتو) تدبیرونکی دی، نه پر هغه پرکالي* راځي او نه خوب، څه چي په آسمانونو او ځمکه کي دي ټول هغه لره دي، نشته څوک چي دده په وړاندي بي دده له اجازې نه (د چا لپاره) شفاعت* وکړي، عالم دی په هغه څه چي له هغوی نه

(۱) څوک چي دا د هر لمانځه نه وروسته ووايي، نو بيله مرک نه به يي بل شی و جنت ته د داخلیدلو نه منع نه کړي.

نسائي (عمل اليوم والليلة ۱۰۰ نمبر حديث)، ابن السني ۱۲۱ نمبر حديث، او الباني په صحيح الجامع ۳۳۹/۵، او په سلسلة الأحاديث الصحيحة ۲/۲۹۷، ۹۷۲ نمبر حديث کي هغه صحيح بللی دی.

وړاندي دي^(۱)، او په هغه څه چې له هغوی نه وروسته دي^(۲)، او (هغوی) دده له علم نه په هېڅ شي احاطه* نشي کولای، مگر کوم شی چې الله وغواړي، کړسي یې پر آسمانونو او ځمکه احاطه کړي دي، او د (آسمانونو او ځمکې) ساتل هغه نه ستړی کوي، او هغه لوړ* او لوی دی. [له هر لمانځه نه وروسته]

۷۲-۷- «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، يُحْيِي وَيُمِيتُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ» [عشر مرات بعد صلاة المغرب والصبح]^(۳).

❁ بيله الله نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، هغه یو دی، شریک نلري، هغه لره (د کائناتو) ټولواکي*، او پوره غوره ستاینه ده، ژوند ورکوي، او مرګ راوړي، او هغه پر هر څه قادر دی. [د ماښام او سهار لمانځه نه وروسته لس ځلي]

۷۳-۸- «اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ عِلْمًا نَافِعًا، وَرِزْقًا طَيِّبًا، وَعَمَلًا مُتَقَبَّلًا» [بعد السلام من صلاة الفجر]^(۴).

(۱) یعني د هغوی په راتلونکو حالاتو عالم دی، او د (یعلم ما بین أيديهم) نور تفسیرونه هم شته. (ژباړن)

(۲) یعني د هغوی په تیرو شویو حالاتو عالم دی، او د (وما خلفهم) نور تفسیرونه هم شته. (ژباړن)

(۳) ترمذي ۵/۵۱۵، احمد ۲۲۷/۴، تخریج یې په زاد المعاد ۱/۳۰۰ کې وګورئ.

(۴) ابن ماجه او نورو روایت کېږدی، صحیح ابن ماجه ۱۵۲/۱، مجمع الزوائد ۱۰/۱۱۱.

❁ الهي! زه له تانه دكتور علم، او پاک رزق، او قبول شوي
عمل سوال کوم. [د سهار د لمانځه د سلام نه وروسته]

۲۶- د استخاري د لمانځه دعا

۷۴- «قال جابر بن عبد الله رضي الله عنهما قال قال كان رسول الله ﷺ يعلمنا الاستخارة في الأمور كلها، كما يعلمنا السورة من القرآن، يقول: «إذا هم أحدكم بالأمر فليركع ركعتين من غير الفريضة، ثم ليقل: اللهم إني أستخيرك بعلمك، وأستقدرك بقدرتك، وأسألك من فضلك العظيم، فإنك تقدر ولا أقدر، وتعلم ولا أعلم، وأنت علام الغيوب، اللهم إن كنت تعلم أن هذا الأمر -ويسمي حاجته- خير لي في ديني ومعاشي وعاقبة أمري -أو قال: عاجله وآجله- فاقدره لي ويسره لي ثم بارك لي فيه، وإن كنت تعلم أن هذا الأمر شر لي في ديني ومعاشي وعاقبة أمري -أو قال: عاجله وآجله- فاصرفه عني واصرفني عنه واقدر لي الخير حيث كان ثم أرضني به»^(۱).

❁ جابر بن عبد الله رضي الله عنهما وايي: پیغمبر ﷺ به مود ته په هر کار کي د استخاري داسي بنوونه کوله، لکه څنگه چي به يي مود ته

د قرآن د یو سورت ښوونه کوله، (او داسې به یې) فرمایيل: کله چې له تاسو نه یو څوک د کوم کار کولو اراده وکړي، نو دوه رکعته غیر فرضي (نفل) لمونځ دي وکړي، او بیا دي ووايي: الهي! زه ستا په علم سره له تانه خیر غواړم، او ستا په قدرت سره له تانه طاقت غواړم، او ستا د لوی فضل او رحمت سوال درنه کوم، ځکه ته قادر یې، او زه عاجز یم، او ته پوهیږې او زه نه پوهیږم، او ته په غیو ښه پوه یې، الهي! که ته پوهیږې چې دا کار - د هغه کار نوم به اخلي - زما لپاره په دین او دنیا کې، او په انجام* د کار کې خیر وي - او یا دي ووايي: په نژدې او لیري آینده* کې را ته خیر وي - نو ته یې ما لره* په برخه کړې، او ما لره یې آسانه کړې، او بیا ما لره په هغه کې برکت واچوې، او که ته پوهیږې چې دا کار زما لپاره په دین او دنیا کې، او په انجام* د کار کې بد دی، - او یا دي ووايي: په نژدې او لیري آینده کې بد دی - نو له ما نه یې وکړخوې* او ما له هغه نه وساتي، او ما ته خیر را په برخه کړې چیرته چې وي، او بیا ما په هغه سره خوشحاله کړې.

څوک چې د خالق نه خیر وغواړي، او د مومنانو سره مشوره وکړي، او په کار کې ښه فکر وکړي، نو هیڅکله به پښیمانه* نشي، الله ﷻ فرمایي: ﴿وَشَاوِرْهُمْ فِي الْأَمْرِ فَإِذَا عَزَمْتَ فَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ﴾

[آل عمران: ۱۵۹]

❖ او لدوی (مومنانو) سره په کار کې مشوره وکړه، او چي کله (د کار کولو) عزم او اراده وکړې، نو پر الله توکل او تکیه وکړه.

۳۲- د سهار او ما بنام اذکار

الْحَمْدُ لِلَّهِ وَحْدَهُ، وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى مَنْ لَا نَبِيَّ بَعْدَهُ^(۱).

❖ یواځي الله لره ټوله غوره ستاینه ده، او درود او سلام دي وي پر هغه چا چي له هغه نه وروسته پیغمبر نشته.

۷۵-۱- أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ ﴿اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لَا تَأْخُذُهُ سَنَةٌ وَلَا نَوْمٌ لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِّنْ عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَلَا يَئُودُهُ حِفْظُهُمَا وَهُوَ الْعَلِيُّ

(۱) له انس نه مرفوع روایت دی: «لأن أقعد مع قوم يذكرون الله تعالى من صلاة الغداة حتى تطلع الشمس أحب إلي من أن أعتق أربعة من ولد إسماعيل، ولأن أقعد مع قوم يذكرون الله من صلاة العصر إلى أن تغرب الشمس أحب إلي من أن أعتق أربعة»، ترجمه: چي زه له یو داسي ډلي سره کښیم* چي د سهار* له لمانځه نه تر لمر ختو پوري د الله ذکر کوي، دا ماته لدې نه غوره ده چي د اسماعیل علیه السلام له اولاد نه څلور مريان آزاد کړم، او چي زه له داسي یو ډلي سره کښیم چي د مازدیګر له لمانځه نه تر لمر لویدو پوري د الله ذکر کوي، دا ماته لدې نه غوره ده چي څلور (مريان) آزاد کړم.

ابو داود ۳۶۶۷ نمبر حدیث، او البانی هغه حسن بللی دی، صحیح أبي داود ۶۹۸/۲.

الْعَظِيمُ ﴿البقرة: ۲۵۵﴾^(۱).

✽ مخکې يې ترجمه شويده. [۷۰ غبر ذکر دي وکتل شي]

۷۶-۲- بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ *
اللَّهُ الصَّمَدُ * لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ * وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ﴾
[الإخلاص: ۱-۵] [ثلاث مرات] ^(۲).

✽ مخکې يې ترجمه شويده. [دري ځلې] [۷۰ غبر ذکر دي وکتل شي]
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ * مِنْ شَرِّ
مَا خَلَقَ * وَمِنْ شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ * وَمِنْ شَرِّ النَّفَّاثَاتِ فِي
الْعُقَدِ * وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ﴾ [الفلق: ۱-۵] [ثلاث مرات] ^(۳).

✽ مخکې يې ترجمه شويده. [دري ځلې] [۷۰ غبر ذکر دي وکتل شي]
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ * مَلِكِ
النَّاسِ * إِلَهِ النَّاسِ * مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ * الَّذِي

(۱) څوک چې دا (آيتونه) د سهار* په وخت ووايي، نو له پيرياتو نه به تر ماښام پورې په امان وي، او څوک چې دا (آيتونه) د ماښام په وخت ووايي، نو له هغوی نه به تر سهاره پورې په امان وي.
حاکم ۵۶۲/۱، او الباني هغه په صحيح الترغيب والترهيب ۲۷۳/۱ کې صحيح بللی، او نسائي او طبراني ته يې منسوب کړيدی، او ويلي دي: د طبراني اسناد ښه (جيد) دی.

(۲) څوک چې دا سورتونه د سهار او ماښام په وخت ووايي، نو له هر څه نه ورته کافي او بس دي.
ابو داود ۳۲۲/۴، ترمذي ۵۶۷/۵، صحيح الترمذي ۱۸۲/۳

(۳) مخکينۍ تخريج وکتل شي. (ژباړن)

يُؤَسَّسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ * مِنَ الْجَنَّةِ وَ النَّاسِ ﴿الناس: ۱-۶﴾
[ثلاث مرات] ^(۱).

❁ مخکي يي ترجمه شويده. [درې ځلي] [۷۰ غیر ذکر دي وکړ شي]
۷۷-۳- «أَصْبَحْنَا وَأَصْبَحَ الْمُلْكُ لِلَّهِ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، رَبِّ أَسْأَلُكَ خَيْرَ مَا فِي هَذَا الْيَوْمِ وَخَيْرَ مَا بَعْدَهُ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا فِي هَذَا الْيَوْمِ وَشَرِّ مَا بَعْدَهُ، رَبِّ أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْكَسَلِ وَسُوءِ الْكِبَرِ رَبِّ أَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابٍ فِي النَّارِ وَعَذَابٍ فِي الْقَبْرِ» ^(۲).

❁ سهار* شو ^(۳) پر موږ ^(۴)، او ټولواکي* ټوله خاص الله لره ده ^(۵)،
او ټوله غوره ستاينه الله لره ده، بيله الله نه بل د عبادت وړ* معبود*
نشته، هغه يو دی، شریک نلري، او هغه پر هر څه قادر دی، ای زما

(۱) مخکني تخريج وکړل شي. (ژباړن)

(۲) مسلم ۲۰۸۸/۴.

(۳) چي کله ماښام شي، نو داسي به وايي: «أَمْسَيْنَا وَأَمْسَى الْمُلْكُ لِلَّهِ»، ترجمه: ماښام شو پر موږ، او ټولواکي* ټوله الله لره ده.

او بله ترجمه يې داده: او پر کائناتو هم ماښام شو يوازي الله لره.

(۴) يعني: موږ سهار کړو، يا د سهار په وخت کي داخل شوو. (ژباړن)

(۵) بله ترجمه يې داده: پر کائناتو سهار شو يوازي الله لره. (ژباړن)

پروردگاره! پدې ورځ کې څه خیر دی، او د دې وروسته چې څه خیر دی، زه له تانه د هغه سوال کوم، او پدې ورځ کې چې څه شر دی، او له هغه نه وروسته چې څه شر دی، له هغه څخه په تا سره پناه غواړم، ای زما پروردگاره! په تا سره له تېلې*، او د لوی عمر د بدوالي نه پناه غواړم، ای زما پروردگاره! په تا سره د دوزخ* او قبر له عذاب نه پناه غواړم.

۷۸-۴- «اللَّهُمَّ بِكَ أَصْبَحْنَا، وَبِكَ أَمْسَيْنَا وَبِكَ نَحْيَا، وَبِكَ نَمُوتُ، وَإِلَيْكَ النُّشُورُ»^(۱).

❁ الهي! (ستا په حکم) موږ سهار* کړو، او (ستا په حکم سره) موږ ماښام* کړو^(۲)، او ستا (په حکم سره) ژوند کوو، او ستا (په حکم سره) مړو*، او تا لره بیا درتګ (او ژوندي کیدل) دي.

۷۹-۵- «اللَّهُمَّ أَنْتَ رَبِّي لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، خَلَقْتَنِي وَأَنَا عَبْدُكَ، وَأَنَا عَلَى عَهْدِكَ وَوَعْدِكَ مَا اسْتَطَعْتُ، أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا صَنَعْتُ، أَبُوءُ بِنِعْمَتِكَ عَلَيَّ، وَأَبُوءُ لَكَ بِذَنْبِي، فَاغْفِرْ لِي فَإِنَّهُ

(۱) ترمذي ۴۶۶/۵، صحيح الترمذي ۱۴۲/۳.

(۲) او چې کله ماښام شي، نو داسې به وايي: «اللهم بك أمسينا وبك أصبحنا وبك نحيا وبك نموت،

وإليك المصير»، يعني «أمسينا» به له «أصبحنا» نه مخکې وايي، او د «النشور» په ځای به

«المصير» وايي، او ترجمه يې هماغه پورتنۍ ترجمه ده.

لَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا أَنْتَ»^(١).

❁ الهي! ته زما پروردگار يي، بيله تا نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، تازه پيدا کړی يم، او زه دي بنده يم، او زه د خپل توان سره ستا پر عهد او وعده ولاړ يم، زه په تا سره د خپلو کړو* له شر نه پناه غواړم، زه ستا په هغه نعمت اقرار کوم چي ما ته دي راکړی، او په خپله گناه اقرار کوم، نو ما ته بخښنه وکړې، چي بيله تا نه څوک گناه نشي بخښلای.

٨٠-٦- «اللَّهُمَّ إِنِّي أَصْبَحْتُ، أَشْهَدُكَ وَأَشْهَدُ حَمَلَةَ عَرْشِكَ وَمَلَائِكَتَكَ وَجَمِيعَ خَلْقِكَ، أَنْتَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ وَحْدَكَ لَا شَرِيكَ لَكَ، وَأَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُكَ وَرَسُولُكَ»^(٢).
[آربع مرات]

❁ الهي! ما سهار کړو^(٣)، پداسي حال کي چي زه تا او ستا د

(١) څوک چي دا دعا په يقين سره د ماښام په وخت ووايي، او بيا په هماغه شپه مړ شي، نو جنت ته به داخل شي، او همدا رنگه که هغه د سهار په وخت ووايي.
بخاري ١٥٠/٧.

(٢) څوک چي دا ذکر د سهار او يا ماښام په وخت څلور ځلي ووايي، الله به يې له دوزخ* نه په امان کړي.

ابو داود ٣١٧/٤، بخاري په «الأدب المفرد» ١٢٠١ نمبر حديث کي، نسائي په «عمل اليوم والسيلة» ٩ نمبر حديث کي، ابن السني ٧٠ نمبر حديث کي روايت کړېدی، او علامه ابن باز په «تحفة الأخيار» ص ٢٣ کي د نسائي او ابو داود اسناد حسن بللی دی.

(٣) چي کله ماښام کي ونکی وي نو داسي به وايي: «اللهم اِنِّي أُمِيتُ»، ترجمه: الهي! ما ماښام کړو.

عرش پورته كونكي^(۱)، او ستا فرېنتې*، او ستا ټول مخلوقات پدې شاهد* گڼم چې بې شكه ته الله بې، بيله تا نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، يو بې، شريك نلري، او په رېستيا سره محمد ستا بنده او ستا پيغمبر دى. [څلور ځلي*]

۸۱-۷- «اللَّهُمَّ مَا أَصْبَحَ بِي مِنْ نِعْمَةٍ أَوْ بِأَحَدٍ مِنْ خَلْقِكَ فَمِنْكَ وَحْدَكَ لَا شَرِيكَ لَكَ، فَلَكَ الْحَمْدُ وَلَكَ الشُّكْرُ»^(۲).

❁ الهي! كوم نعمت چې ما ته، او يا ستا بل كوم مخلوق ته د سهار په وخت^(۳) رسېدلى، نو هغه يواځې* ستا له طرفه دى، تا لره شريك نشته، نو تا لره ټوله غوره ستاينه او شكر دى.

۸۲-۸- «اللَّهُمَّ عَافِنِي فِي بَدْنِي، اللَّهُمَّ عَافِنِي فِي سَمْعِي، اللَّهُمَّ عَافِنِي فِي بَصَرِي، لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ

(۱) يعنې هغه ملائكي چې عرش يې پورته كړېدى. (زېارن)

(۲) څوك چې دا ذكر د سهار په وخت ووايي، نو د هغې ورځې شكر يې په ځاى كړېدى، او چې كله هغه د ماښام په وخت ووايي، نو د هغې شېې شكر يې په ځاى كړېدى.

ابو داود ۳۱۸/۴، او نسائي په «عمل اليوم والليلة» ۷ نمبر حديث كې، ابن السني ۴۱ نمبر حديث كې، ابن حبان «موارد» ۲۳۶۱ نمبر حديث كې روايت كړېدى، او علامه ابن باز په «تحفة الأختار» ص ۲۴ كې د هغه اسناد حسن بللى دى.

(۳) او د ماښام په وخت به داسې وايي: «اللهم ما أمسى بي...»، يعنې: الهي! كوم نعمت چې... د ماښام په وخت رسېدلى..

الْكَفْرِ وَالْفَقْرِ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ، لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ» [تلات مرات] ^(١).

❁ اهي! ما ته په بدن کي روغتيا راکړې، اهي! ما ته په غوږونو کي روغتيا راکړې، اهي! ما ته په سترگو کي روغتيا راکړې، بيله تا نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، اهي! زه په تا سره له کفر او فقر نه پناه غواړم، او په تا سره د قبر له عذاب نه پناه غواړم، بيله تا نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته. [درې ځلې*]

۸۳-۹- «حَسْبِيَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ، عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَهُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ» [سبع مرات] ^(٢).

❁ بس دی ما ته هغه الله چې بيله هغه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، پر هغه مي توکل کړی، او همدی د لوی عرش څښتن* دی. [اووه ځلې*]

۸۴-۱۰- «اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْعَفْوَ وَالْعَافِيَةَ فِي الدُّنْيَا

(۱) ابو داود ۳۲۴/۴، احمد ۴۲/۵، نسائي په «عمل اليوم والليلة» ۲۲ نمبر حديث کي، ابن السني ۶۹ نمبر حديث کي، بخاري په «الأدب المفرد» کي روايت کړېدی، او علامه ابن باز په «تحفة الأخيار» ص ۲۶ کي د هغه اسناد حسن بللی دی.

(۲) څوک چې دا ذکر د سهار او ماښام په وخت اووه ځلې ووايي، الله به يې د دنيا او آخرت د کارونو او اندېښنو لپاره ورته کافي وگرځوي.

ابن السني ۷۱ نمبر حديث کي مرفوع، ابو داود ۳۲۱/۴ موقوف روايت کړېدی، او شعب او عبد القادر الأرناؤوط يې اسناد صحيح بللی دی، زاد المعاد ۳۷۶/۲.

وَالْآخِرَةِ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْعَفْوَ وَالْعَافِيَةَ فِي دِينِي وَدُنْيَايَ وَأَهْلِي وَمَالِي، اللَّهُمَّ اسْتُرْ عَوْرَاتِي وَآمِنْ رَوْعَاتِي، اللَّهُمَّ احْفَظْنِي مِنْ بَيْنِ يَدَيْ، وَمِنْ خَلْفِي، وَعَنْ يَمِينِي، وَعَنْ شِمَالِي، وَمِنْ فَوْقِي، وَأَعُوذُ بِكَ أَنْ أَغْتَالَ مِنْ تَحْتِي»^(٢).

❁ الهي! زه له تانه په دنيا او آخرت كې د معافي او سلامتۍ سوال كوم، الهي! زه له تانه په خپل دين او دنيا كې او په خپل اهل او مال كې د معافي او سلامتۍ سوال كوم، الهي! زما عيونه پټ كړې، او ويره* را نه لري كړې، الهي! ما د مخې نه، او د شانې نه، او د بنې خوا نه، او د چپي خوا نه، او د پورته خوا نه محفوظ كړې، او زه ستا په لويې سره لدې نه پناه غواړم چې د لاندې خوا نه ناخاپه* هلاك شم.

٨٥-١١- «اللَّهُمَّ عَالَمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ، فَاطِرَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ، رَبَّ كُلِّ شَيْءٍ وَمَلِكُهُ، أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ نَفْسِي، وَمِنْ شَرِّ الشَّيْطَانِ وَشَرِّكَ، وَأَنْ أَقْتَرِفَ عَلَى نَفْسِي سُوءًا، أَوْ أَجْرُهُ إِلَى مُسْلِمٍ»^(٢).

❁ الهي! اې په پټو او ښكاره عالمه! اې د آسمانونو او ځمكې پيدا كونكۍه! اې د هر شي* پالونكۍه او واكمنه! زه شاهدي* وركوم چې

(١) ابو داود، ابن ماجه، صحيح ابن ماجه ٣٣٢/٢.

(٢) ترمذي، ابو داود، صحيح الترمذي ١٤٢/٣.

بيله تا نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، زه په تاسره د خپل نفس د شر نه، او د شیطان د شر او شرک نه پناه غواړم، او لدې نه پناه غواړم چې زه بدې وکړم، او یا (بل) مسلمان ته بدې ورسوم.

۸۶-۱۲- «بِسْمِ اللَّهِ الَّذِي لَا يَضُرُّ مَعَ اسْمِهِ شَيْءٌ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ، وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ» [ثلاث مرات] (۱).

☉ د هغه الله په نوم چې له نامه سره یې هیڅ شی* په ځمکه او آسمان کې ضرر نه رسوي، او هغه ښه اوریدونکی، ښه پوه دی.

[درې ځلې]

۸۷-۱۳- «رَضِيتُ بِاللَّهِ رَبًّا، وَبِالْإِسْلَامِ دِينًا، وَبِمُحَمَّدٍ نَبِيًّا» [ثلاث مرات] (۲).

☉ زه د الله په خدایي توب (یا کارسازي)، او د اسلام په دین، او

(۱) څوک چې دا ذکر د سهار په وخت درې ځلې، او د ماښام په وخت درې ځلې ووايي، هیڅ شی به ورته ضرر ونه رسوي.

ابو داود ۳۲۳/۴، ترمذي ۴۶۵/۵، ابن ماجه، احمد، صحيح ابن ماجه ۳۳۲/۲، او علامه ابن باز په «تحفة الأخيار» ص ۳۹ کې د هغه اسناد حسن بللی دی.

(۲) څوک چې دا ذکر د سهار، او ماښام په وخت درې ځلې ووايي، نو په الله حق دی چې هغه به د قیامت په ورځ خوشحالي.

احمد ۳۳۷/۴، نسائي په «عمل اليوم والليلة» ۴ نمبر حديث کې، ابن السني ۶۸ نمبر حديث کې، ابو داود ۳۱۸/۴، ترمذي ۴۶۵/۵ روايت کړېدی، او علامه ابن باز په «تحفة الأخيار» ص ۳۹ کې د هغه اسناد حسن بللی دی.

د محمد په پیغمبري راضي شوم. [درې ځلې]

۸۸-۱۴- «يَا حَيَّ يَا قَيُّوْم، بِرَحْمَتِكَ أَسْتَغِيْث، أَصْلِحْ لِيْ شَأْنِيْ كُلَّهُ، وَلَا تَكِلْنِيْ اِلَى نَفْسِي طَرْفَةَ عَيْنٍ»^(۱).

✽ اى د کامل ژوند څښتنه! اى د کائناتو تدبیرونکيه!، ستا په رحمت سره فریاد کوم او مدد غواړم، زما ټول کارونه برابر* کړې، او زما نفس (او خواهشاتو) ته مې د سترګې د رې* په اندازه هم مه سپارې.

۸۹-۱۵- «أَصْبَحْنَا وَأَصْبَحَ الْمُلْكُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ، اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَسْأَلُكَ خَيْرَ هَذَا الْیَوْمِ: فَتَحَهُ، وَنَصْرَهُ، وَنُورَهُ، وَبَرَکَتَهُ، وَهَدَاهُ، وَاعُوْذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا فِیْهِ وَشَرِّ مَا بَعْدَهُ»^(۲).

✽ مونږ سهار کړو^(۳)، او کائناتو هم الله لره سهار کړو، چي پروردگار د مخلوقاتو دی، الهي! زه درنه د دې ورځي^(۴) د خير،

(۱) حاکم روايت کړی، او هغه يې صحيح بللی، او ذهبي ورسره موافقه کړېده، صحيح الترغيب والترهيب ب ۱/ ۲۷۳.

(۲) ابو داود ۳۲۲/۴، او شعب اب عبد القادر الأرنؤوط د «زاد المعاد» ۲۷۳/۲ په تحقيق کي د هغه اسناد حسن بللی دی.

(۳) د ماښام په وخت به داسي وايي: «أَمْسَيْنَا وَأَمْسَى الْمُلْكُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ»، ترجمه: ماښام شو پر مونږ، او ټولواکي* ټوله خاص الله لره ده.

(۴) د ماښام په وخت به داسي وايي: «اللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَسْأَلُكَ خَيْرَ هَذِهِ اللَّیْلَةِ فَتَحَهَا، وَنَصْرَهَا، وَنُورَهَا، وَبَرَکَتَهَا، وَهَدَاهَا، وَاعُوْذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا فِیْهَا وَشَرِّ مَا بَعْدَهَا»، ترجمه هماغه پورتنی ترجمه ده،

کامیابی، نصرت، رهایی، برکت، او هدایت سوال کرم، او په تا سره د هغې له شر نه، او د هغې نه وروسته شر نه پناه غواړم.

٩٠-١٦- «أَصْبَحْنَا عَلَى فِطْرَةِ الْإِسْلَامِ، وَعَلَى كَلِمَةِ الْإِخْلَاصِ، وَعَلَى دِينِ نَبِيِّنَا مُحَمَّدٍ ﷺ، وَعَلَى مِلَّةِ أَبِيْنَا إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا مُسْلِمًا، وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ»^(١).

✽ مونږ په فطرت* د اسلام، او په کلمه د اخلاص، او په دین د محمد ﷺ، او په طریقه زمونږ د پلار ابراهیم علیهِ السَّلَام سهار کړو^(٢)، چې حق ته مایل* وو، او له مشرکانو څخه نه وو.

٩١-١٧- سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ [ماتۀ مرة]^(٣).

✽ پاک دی الله سره له ټولې ستاینې. [سل خلی]
٩٢-١٨- «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ

خو د ورځې په ځای به شپه یادوي.

(١) احمد ٣/٤٠٧، ٤٠٦، ابن السنې په «عمل اليوم والليلة» ٣٤ نمبر حدیث کي، صحیح الجامع ٢٠٩/٤.

(٢) او د ماښام په وخت به وايي: مونږ په فطرت د اسلام... ماښام کړو.

(٣) څوک چې دا ذکر د سهار او ماښام په وخت سل ځلې ووايي، هېڅ څوک به د قیامت په ورځ لاسه غوره* عمل ونلري، مګر هغه څوک چې دده په اندازه او یا له هغه نه زیات یې دا ذکر ویلي وي.

مسلم ٢٠٧١/٤.

وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ» [عشر مرات] ^(۱) او [مرة واحدة عند الكسل] ^(۲).

❁ بيله الله نه بل د عبادت وړ * معبود * نشته، هغه يو دی، شريک نلري، هغه لره ټولواکي ده، او هغه لره ټوله غوره ستاينه ده، او هغه پر هر څه قادر دی. [لس خلې] يا [يو خل د ټپلۍ په وخت کې]

۹۳-۱۹- «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ» [مائة مرة إذا أصبح] ^(۳).

❁ بيله الله نه بل د عبادت وړ * معبود * نشته، هغه يو دی، شريک نلري، ده لره ټولواکي ده، او هغه لره پوره غوره ستاينه ده، او هغه پر هر څه قادر دی. [د سهار په وخت سل خلې]

۹۴-۲۰- «سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ، عَدَدَ خَلْقِهِ، وَرِضَا

(۱) نسائي په «عمل اليوم والليلة» ۲۴ نمبر حديث کې روايت کړيدی، صحيح الترغيب والترهيب ۲۷۲/۱، «تحفة الأخيار» ص ۴۴ د ابن باز ليکنه، او ددې ذکر فضيلت په ص ۱۴۶، ۲۵۵ نمبر حديث کې وکل شي.

(۲) ابو داود ۳۱۹/۴، ابن ماجه، احمد ۶۰/۴، صحيح الترغيب والترهيب ۲۷۰/۱، صحيح ابی داود ۹۵۷/۳، صحيح ابن ماجه ۳۳۱/۲، زاد المعاد ۳۷۷/۲.

(۳) څوک چې دا ذکر په ورځ کې سل ځلې ووايي، نو د لسو مړيانو د آزادولو په اندازه (اجر) به ورکړل شي، او هغه لره به سل نيکۍ وليکل شي، او سل گناهونه به ورته وبخښل شي، او په هماغه ورځ به تر مابنام پورې له شيطان نه په امان وي، او هيڅ څوک به لده نه غوره عمل ونلري، مگر هغه څوک چې دده په شان يې عمل کړی وي.

بخاري ۹۵/۴، مسلم ۲۰۷۱/۴.

نَفْسِهِ، وَزِنَةَ عَرْشِهِ، وَمَدَادَ كَلِمَاتِهِ» [ثلاث مرات إذا أصبح] ^(١).

❁ پاک دی الله، او هغه لره ټوله غوره ستاینه ده دده د مخلوقاتو د شمیر په اندازه، او دده د رضا (په اندازه)، او دده د عرش د وزن (په اندازه)، او دده د کلماتو د سیاهی (په اندازه). [درې ځلي د سهار په وخت]

۹۵-۲۱- «اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ عِلْمًا نَافِعًا، وَرِزْقًا طَيِّبًا، وَعَمَلًا مُتَقَبَّلًا» [إذا أصبح] ^(٢).

❁ الهي! زه له تانه د ښور علم، او پاکي روزی*، او قبول شوي عمل سوال کوم. [چې کله سهار باڅي]

۹۶-۲۲- «أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَأَتُوبُ إِلَيْهِ» [مائة مرة في اليوم] ^(٣).

❁ له الله نه بخښنه* غواړم، او هغه ته توبه اوباسم. [سل ځله د ورځي]

۹۷-۲۳- «أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّاتِ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ» [ثلاث مرات إذا أمسى] ^(٤).

(۱) مسلم ۲۰۹۰/۴.

(۲) ابن السنې په «عمل اليوم والليلة» ۵۴ نمبر حديث كي، ابن ماجه ۹۲۵ نمبر حديث كي روايت كړيدى، او شعيب او عبد القادر الأرئوط د «زاد المعاد» په تحقيق ۳۷۵/۲ كي د هغه اسناد حسن بللى دى.

(۳) بخاري (فتح الباري ۱۰۱/۱۱)، مسلم ۲۰۷۵/۴.

(۴) څوك چې هغه د ماښام په وخت درې ځلي ووايي، په هغه شپه كي به (د زهرناكي خزندې*)

❁ د الله په بشپړ * کلام سره د هغه د مخلوقاتو له شر نه پناه غواړم. [درې ځلي د ماښام په وخت]
 ۹۸-۲۴- «اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ عَلَى نَبِيِّنَا مُحَمَّدٍ»
 [عشر مرات] (۱).

❁ الهي! زموږ پر پیغمبر محمد درود او سلام ولیږه. [لس ځلي]

۲۸- د خوب اذکار

۹۹-۱- خپل ورغوي * به سره یو ځای کړي، او بیا دي لاندیني اذکار ولولي، او هغه دي په لاسونو کې چُف کړي، او بیا دي په ورغویو سره خپل جسم مسه * کړي، له سره دي یې شروع کړي، او بیا مخ او بیا نور جسم (دي مسه کړي). [دابه درې ځلي کوي]
 بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ * اللَّهُ الصَّمَدُ * لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ * وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ﴾ [الإخلاص: ۱-۵] (۲).

زهر ورته څه ضرر ونه رسوي.

احمد ۲/۲۹۰، نسائي په «عمل اليوم والليلة» ۵۹۰ نمبر حديث کي، ابن السني ۶۸ نمبر حديث کي روايت کړيدی، صحيح الترمذي ۳/۱۸۷، صحيح ابن ماجه ۲/۲۶۶، تحفة الأخيار ص ۴۵.

(۱) (پیغمبر ﷺ فرمائي) څوک چې د سهار په وخت، او ماښام په وخت لس لس ځلي پر ما درود ووايي، نو د قيامت په ورځ به يې زما شفاعت په برخه شي.
 طبراني په دوو استادو سره روايت کړيدی، چې يو استاد يې ښه (جيد) دی، مجمع الزوائد ۱۰/۱۲۰، صحيح الترغيب والترهيب ۱/۲۷۳ دي وکتل شي.

(۲) بخاري (فتح الباري ۹/۶۲)، مسلم ۴/۱۷۲۳.

✽ ترجمه يي مخکي شويده. [٧٠ نمبر ذکر دي وکل شي]

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ﴾ * مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ * وَمِنْ شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ * وَمِنْ شَرِّ النَّفَّاثَاتِ فِي الْعُقَدِ * وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ ﴿[الفلق: ١-٥]﴾^(١).

✽ ترجمه يي مخکي شويده. [٧٠ نمبر ذکر دي وکل شي]

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ﴾ * مَلِكِ النَّاسِ * إِلَهِ النَّاسِ * مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ * الَّذِي يُوَسْوِسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ * مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ ﴿[الناس: ١-٦]﴾^(٢).

✽ ترجمه يي مخکي شويده. [٧٠ نمبر ذکر دي وکل شي]

١٠٠-٢- ﴿اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لَا تَأْخُذُهُ سَنَةٌ وَلَا نَوْمٌ لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِّنْ عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَلَا يَئُودُهُ حِفْظُهُمَا وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ﴾^(٣)
[البقرة: ٢٥٥]

(١) مخکي تخريج دي وکل شي. (ژباړن)

(٢) مخکي تخريج دي وکل شي. (ژباړن)

(٣) څوک چې کله خپل د خوب ځای ته راشي او آيت الکرسي ووايي، نو د الله له طرفه به يو

ساتونکی ورته مقرر شي، او شيطان به ورته نه نژدې کېږي تر څو چې سهار شي.

بخاري (فتح الباري ٤/٤٧٨).

✽ ترجمه يې مخکې شويده. [۷۰ نمر ذکر دې وکړ شي]

۱۰۱-۳- ﴿آمَنَ الرَّسُولُ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْهِ مِنْ رَبِّهِ
وَالْمُؤْمِنُونَ كُلٌّ آمَنَ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ لَا يُفَرِّقُ بَيْنَ
أَحَدٍ مِنْ رُسُلِهِ وَقَالُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا غُفْرَانَكَ رَبَّنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ
* لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا لَهَا مَا كَسَبَتْ وَعَلَيْهَا مَا
اَكْتَسَبَتْ رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا إِنْ نَسِينَا أَوْ أَخْطَأْنَا رَبَّنَا وَلَا تَحْمِلْ
عَلَيْنَا إِصْرًا كَمَا حَمَلْتَهُ عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِنَا رَبَّنَا وَلَا تُحَمِّلْنَا مَا لَا
طَاقَةَ لَنَا بِهِ وَاعْفُ عَنَّا وَاعْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا أَنْتَ مَوْلَانَا فَانصُرْنَا
عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ﴾ [البقرة: ۲۸۵-۲۸۶] (۱).

✽ پیغمبر ﷺ په هغه څه چې ده ته له خپل پروردگار څخه را
نازل شوي دي يقين او باور کړی، او مومنانو هم (په هغه يقين
کړی)، او ټولو ايمان راوړ په الله، او د هغه په ملائکو، او د هغه په
کتابونو، او د هغه په پیغمبرانو، (پداسې حال کې چې ټول وايي): د
(الله) د پیغمبرانو د هيڅ يو په مينځ کې فرق* نه کوو، او (همدارنگه
پیغمبر او مومنان) وايي: مونږ (د الله حکم) واورېده، او (د هغه)
اطاعت* مو وکړ، ای پروردگاره! ستا بڅښنه غواړو، او تا ته (د

(۱) چا چې دا دوه آيت د شپې ولوستل، نو هغه ورته کافي ده.

بخاري (فتح الباري ۹/۹۴)، مسلم ۱/۵۵۴.

ټولو مخلوقاتو) بيا در تگ دی.

الله هیڅ څوک د قدرت او طاقت نه زیات نه مکلف کوي، کوم (نیک) کار چې یې کړی د هغه (ثواب) همده لره دی، او کوم (بد) کار چې یې کړی د هغه (عذاب) پر همده باندي دی، ای زمونږ پروردگاره! مونږ (په گناه) مه نیسه کله چې (ستا حکم) هیر کړو، او یا په خطا سره (گناه وکړو)، ای پروردگاره! او مه ایږده پر مونږ باندي دروند بار، لکه څنگه چې دي زمونږ نه مخکي کسانو باندي ایښی وو، ای پروردگاره! او مه ایږده پر مونږ باندي هغه بار چې مونږ یې هیڅ طاقت نلرو، او زمونږ د (گناهونه) نه تیر شه، او مونږ ته بخښنه وکړه، او پر مونږ رحم وکړه، ته زمونږ مددگار یې، نو ته مونږ پر کافر قوم بریالي* کړې.

۱۰۲-۴- (۱) «بِاسْمِكَ رَبِّي وَضَعْتُ جَنْبِي وَبِكَ أَرْفَعُهُ، إِنْ أَمْسَكَتَ نَفْسِي فَأَرْحَمْهَا، وَإِنْ أَرْسَلْتَهَا فَأَحْفَظْهَا بِمَا تَحْفَظُ بِهِ عِبَادَكَ الصَّالِحِينَ» (۲).

(۱) (پیغمبر ﷺ فرمایي) کله چې له تاسو نه یو له خپل بستر نه پاڅیږي* او بیا ورته بیرته راشي، نو د خادر په پلو دي هغه درې ځلي راتګ وهي، او بیا دي بسم الله پري ووايي، څکه هغه نه پوهیږي چې د هغه ځای ته له هغه نه وروسته څه راغلي دي، او چې کله ځملي* نو بیا دي ووايي: ... باقي حدیث.

(۲) بخاري ۱۱/۱۲۶، مسلم ۴/۲۰۸۴.

❁ الهي! ستا په نوم سره مي خپله ډډه ولگوله، او ستا (په نوم سره
بي) بيرته را پورته کوم، که دي زما روح قبض کړ، نو رحم پر* وکړه،
او که دي بيرته را وليږه^(۱)، نو ساتنه يې وکړه، په هغه څه سره چې د
خپلو نیکو بندګانو (ساتنه* کړې).

۱۰۳-۵- «اللَّهُمَّ إِنَّكَ خَلَقْتَ نَفْسِي وَأَنْتَ تَوَفَّاهَا، لَكَ
مَمَاتُهَا وَمَحْيَاهَا، إِنْ أَحْيَيْتَهَا فَاحْفَظْهَا، وَإِنْ أَمَتَهَا فَاعْفِرْ لَهَا،
اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْعَافِيَةَ»^(۲).

❁ الهي! په رښتيا سره تا زما روح پيدا کړې، او ته يې مړ کړې،
او تا لره يې مړګ او ژوند دی، که دي ژوند ورکړ نو حفاظت يې
وکړې، او که دي مړ کړ، نو بخښنه ورته وکړې، الهي! زه درنه د
روغتيا سوال کوم.

۱۰۴-۶- «اللَّهُمَّ قِنِي عَذَابَكَ يَوْمَ تَبْعَثُ عِبَادَكَ»^(۳)

[ثلاث مرات] ^(۴).

❁ الهي! ستا له عذاب نه مي وساتي په کومه ورځ چې خپل

(۱) يعني: زما روح دي قبض نه کړ، او دوباره دي راويښ کړم. (ژباړن)

(۲) مسلم ۲۰۷۳/۴، احمد په خپل لفظ سره ۷۹/۲.

(۳) يغمبر ﷺ کله چې به ووده کيده، خپل ښى لاس به يې تر بارخو* لاندي ايښوده، او بيا به يې
داسي ويل: ... باقي حديث.

(۴) ابو داود بلفظه ۳۱۱/۴، صحيح الترمذي ۱۴۳/۳.

بندکان بیا ژوندي کوي. [درې ځله]

١٠٥-٧- «بِاسْمِكَ اللَّهُمَّ أَمُوتُ وَأَحْيَا»^(١).

❁ الهي! ستا په نوم سره مرم، او ژوندي کيرم.

١٠٦-٨- «سُبْحَانَ اللَّهِ» [ثلاثاً وثلاثين]^(٢).

❁ پاک دی الله ﷻ. [درې دیرش ځله]

«الْحَمْدُ لِلَّهِ» [ثلاثاً وثلاثين]^(٣).

❁ ټولنه غوره ستاینه الله لره ده. [درې دیرش ځله]

«اللَّهُ أَكْبَرُ» [ثلاثاً وثلاثين]^(٤).

❁ الله ډیر لوی دی. [درې دیرش ځله]

١٠٧-٩- «اللَّهُمَّ رَبَّ السَّمَوَاتِ السَّبْعِ وَرَبَّ الْعَرْشِ

الْعَظِيمِ، رَبَّنَا وَرَبَّ كُلِّ شَيْءٍ، فَالِقَ الْحَبِّ وَالنَّوَى، وَمُنْزِلَ
الْسُّورَةِ وَالْإِنْجِيلِ وَالْفُرْقَانِ، أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ كُلِّ شَيْءٍ أَنْتَ
أَخِذٌ بِنَاصِيَتِهِ، اللَّهُمَّ أَنْتَ الْأَوَّلُ فَلَيْسَ قَبْلَكَ شَيْءٌ، وَأَنْتَ الْآخِرُ

(١) بخاري (فتح الباري ١١/١١٣)، مسلم ٢٠٨٣/٤.

(٢) څوک چې دا اذکار د خوب ځای ته د راتگ په وخت کې ووايي، نو دا هغه لره د يو خادم نه هم غوره دي.

بخاري (فتح الباري ٧/٧١)، مسلم ٢٠٩١/٤.

(٣) مخکينی تخريج دي وکتل شي. (زبان)

(٤) مخکينی تخريج دي وکتل شي. (زبان)

فَلَيْسَ بَعْدَكَ شَيْءٌ، وَأَنْتَ الظَّاهِرُ فَلَيْسَ فَوْقَكَ شَيْءٌ، وَأَنْتَ
الْبَاطِنُ فَلَيْسَ دُونَكَ شَيْءٌ، أَقْضِ عَنَّا الدَّيْنَ، وَأَغْنِنَا مِنَ
الْفَقْرِ»^(۱).

❁ الهي! د اوو آسمانونو پروردگاره! د لوی عرش پروردگاره!
زمونږ پروردگاره! او د هر شي* پروردگاره! د دانې* او زني* چوونکيه!
د تورات او انجيل او فرقان نازلونکيه! پناه غواړم په تا سره د هر هغه
شي* له شر نه چې تندۍ* يې تا نيولی دی^(۲)، الهي! ته اول يې، له تا نه
مخکې څه نشته، او ته آخر يې، له تا نه وروسته څه نشته، او ته (په يقيني
دلالتو سره) بنسکاره يې، له تا نه بل زيات بنسکاره نشته، او ته (د ذات په
لحاظ) له (نورو نه) پټ يې، او له تا نه هيڅ شي پټ نه دی^(۳)، له مونږ نه
قرض ليري کړې، او له فقر نه مو (وساتي)، شتمن (مو) کړې.

۱۰۸-۱۰۹- «الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَطْعَمَنَا وَسَقَانَا وَكَفَّأَنَا
وَأَوَّانَا، فَكَمْ مِمَّنْ لَا كَافِيَ لَهُ وَلَا مُؤْوِي»^(۴).

(۱) مسلم ۲۰۸۴/۴.

(۲) يعني: ستا په قبضه او قلمت کې دی. (ژباړن)

(۳) اخري. څلور جملي د مفهوم او معنی په لحاظ ترجمه شويدي، نه د الفاظ په لحاظ.

تحفة الأحوذې بشرح جامع الترمذي ۳۳۲۲ نمبر حديث، عون المعبود شرح سنن أبي داود

۴۳۹۲ نمبر حديث دي وکړل شي. (ژباړن)

(۴) مسلم ۲۰۸۵/۴.

✿ ټولنه غوره ستاينه هغه الله لره ده چې مونږ ته يې خوراک* او
څښاک* راکړي، او له شر نه يې ساتلي يو، او مونږ ته يې د اوسيدو*
ځای راکړی، څومره ډير خلک داسې شته چې دوی لره د شر نه
ساتونکي، او د اوسيدو ځای ورکونکي نشته.

١٠٩-١١- «اللَّهُمَّ عَالَمَ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ، فَاطِرَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ، رَبِّ كُلِّ شَيْءٍ وَمَلِيكُهُ، أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ نَفْسِي، وَمِنْ شَرِّ الشَّيْطَانِ وَشَرِّكَه، وَأَنْ أَقْتَرِفَ عَلَى نَفْسِي سُوءًا، أَوْ أَجُرَّهُ إِلَى مُسْلِمٍ»^(١).

❁ ترجمہ یی مخکی شویده. [۸۵ نمبر ذکر دی وکل شی]

۱۱۰-۱۲- ﴿الم﴾ السجده سورت، او د مُلک سورت (تَبَارَكَ)

به وایی^(۲).

١١١-١٣- (٣) «اللَّهُمَّ أَسَلَمْتُ نَفْسِي إِلَيْكَ، وَفَوَّضْتُ أَمْرِي إِلَيْكَ، وَوَجَّهْتُ وَجْهِي إِلَيْكَ، وَأَلْجَأْتُ ظَهْرِي إِلَيْكَ، رَغْبَةً وَرَهْبَةً إِلَيْكَ، لَا مَلْجَأَ وَلَا مَنَاجَا مِنْكَ إِلَّا إِلَيْكَ، آمَنْتُ

(۱) ابو داود ۳۱۷/۴، صحيح الترمذی ۱۴۲/۳.

(۲) ترمذی، نسائی، صحیح الجامع ۲۵۵/۴.

(٣) کله چسي د خوب کولو اراده وکړې نو د لمانځه د اوداسه په شان اودس وکړه، او بيا پر نبي
ارخ پرووه، او داسي ووايه: ... الحديث.

بِكَتَابِكَ الَّذِي أَنْزَلْتَ، وَبِنَبِيِّكَ الَّذِي أَرْسَلْتَ»^(۱).

❁ الهي! ما خپل ځان تا ته تسليم کړ، او خپل کار مې تا ته وسپاره*، او خپل مخ مې تا ته وگرځاوه*، او خپله شا مې تا ته تکیه کړه^(۲)، پداسې حال کې چې ستا له عذاب نه ډار لرم، او ستا ورحمت ته امید لرم، بيله تا نه بل هيڅ د نجات او پناه ځای نشته، ايمان مې راوړ ستا پر هغه کتاب چې تا نازل کړی، او ستا پر هغه پیغمبر چې تا (مونږ ته) استولی دی.

۳۹- په خوب کې له یوې ډډې* نه بلې ډډې ته اوښتو دعا

۱۱۲- «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ، رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ، وَمَا بَيْنَهُمَا الْعَزِيزُ الْغَفَّارُ»^(۳).

❁ بيله یو او غالب الله نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، د آسمانونو او ځمکې او د هغو په مینځ کې مخلوقاتو پروردگار دی، د زور او غلبې څښتن دی، بخښونکی دی.

(۱) پیغمبر ﷺ هغه چا ته چې دا اذکار یې وویل داسې وفرمایل: که چیرې مې شي، نو مسلمان به مې شي.

بخاري (فتح الباري ۱۱/۱۱۳)، مسلم ۴/۲۰۸۱.

(۲) یعني ټوله تکیه او اعتماد مې پر تا دی. (ژباړن)

(۳) دا دوعا به هغه وخت وايي چې په شپه کې له یوه آڅ* نه بل آڅ ته واوړي.

حاکم ۱/۵۴۰ صحیح کړی، او ذهبي موافقه ورسره کړېده، نسائي په «عمل اليوم والليلة» کې. او ابن السني روايت کړېدی، صحیح الجامع ۴/۲۱۳.

۳۰- په خوب کي د نا آرامۍ او له ويري سره

مخامخ کيدلو دعا

۱۱۳- «أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّاتِ مِنْ غَضَبِهِ وَعِقَابِهِ
وَشَرِّ عِبَادِهِ وَمِنْ هَمَزَاتِ الشَّيَاطِينِ وَأَنْ يَخْضُرُونَ»^(۱).

✽ زه پناه غواړم د الله په بشپړه کلام سره د هغه له غضب او عذاب نه، او د هغه د بندګانو له شر نه، او د شيطانانو له وسوسو نه، او لدې نه چي (شيطانان) ما ته راشي^(۲).

۳۱- هغه څه چي د خوب ليدو نه وروسته کول پکار دي

۱۱۴-۱- دري ځلي به له چي خوا نه لاري توکي^(۳).

۲- دري ځلي به له شيطان نه، او د هغه څه له شر نه چي په خوب کي يې ليدلي دي په الله سره پناه غواړي^(۴).

۳- خپل خوب به چاته نه وايي^(۵).

۴- پر کوم اړخ* چي ويده وي له هغه نه به بل اړخ ته واوړي^(۶).

(۱) ابو داود ۱۲/۴، صحيح الترمذي ۱۷۱/۳.

(۲) يعني ماته په لمانځه کي يا د قرآن په تلاوت او بل عبادت کي راشي، او فکر مي يې خوا ته

واوړي. (ژباړن)

(۳) مسلم ۱۷۷۲/۴.

(۴) مسلم ۱۷۷۲/۴، ۱۷۷۳.

(۵) مسلم ۱۷۷۲/۴.

(۶) مسلم ۱۷۷۳/۴.

۵- که وغواړي نو پورته دي شي او لمونځ* دي وکړي^(۱).

۳۳- د وترو د قنوت دعا

۱۱۶-۱- «اللَّهُمَّ اهْدِنِي فِيمَنْ هَدَيْتَ، وَعَافِنِي فِيمَنْ عَافَيْتَ، وَتَوَلَّنِي فِيمَنْ تَوَلَّيْتَ، وَبَارِكْ لِي فِيمَا أُعْطِيتَ، وَقِنِي شَرَّ مَا قَضَيْتَ، فَإِنَّكَ تَقْضِي وَلَا يَقْضِي عَلَيْكَ، إِنَّهُ لَا يَذِلُّ مَنْ وَالَيْتَ، [وَلَا يَعْزُّ مَنْ عَادَيْتَ]، تَبَارَكْتَ رَبَّنَا وَتَعَالَيْتَ»^(۲).

❁ الهي! د هغو کسانو په جمله کې چې تا ورته هدایت کړې، ما ته هم هدایت وکړه، او د هغو کسانو په جمله کې چې تا ورته عافیت ورکړې ما ته هم عافیت راکړې، ما هم له شر نه وساته، او د هغو کسانو په جمله کې چې تا محفوظ کړې، ما هم محفوظ کړه، او څه چې دي راکړې، په هغه کې راته برکت واچوه، او څه چې تا فیصله کړې د هغه د شر نه مي وساته، ځکه همدا ته فیصله کونکي یې، او ستا د حکم څوک دفع کونکي نشته^(۳)، په رښتیا سره چې ته له چا سره دوستي وکړې، هغه به خوار نشي، او له چا سره چې دښمني وکړې،

(۱) مسلم ۱۷۷۳/۴.

(۲) څلورو اصحاب السنن، احمد، دارمي، حاکم، او بیهقي روایت کړېدی، او د مربع قوسونو تر مینځ عبارت د بیهقي دی، صحیح الترمذي ۱/۱۴۴، صحیح ابن ماجه ۱/۱۹۴، إرواء الغلیل د البانی لیکنه ۱۷۲/۲.

(۳) دا جمله د مفهوم او معنی په لحاظ ترجمه شویده. (ژباړن)

هغه به عزتمند نشي، ته مبارک ذات يې، او د لويي څښتن يې ای زمونږ پروردگار ه.

۱۱۷-۲- «اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِرِضَاكَ مِنْ سَخَطِكَ، وَبِمُعَافَاتِكَ مِنْ عُقُوبَتِكَ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْكَ، لَا أَحْصِي ثَنَاءَ عَلَيْكَ، أَنْتَ كَمَا أَثْنَيْتَ عَلَى نَفْسِكَ»^(۲).

❁ الهي زه ستا په رضا سره ستا له غضب* نه پناه غواړم، او ستا په معافي سره ستا له عذاب* نه پناه غواړم، او له تا نه په تا سره پناه غواړم^(۲)، ستا (د شان سره لائقه) ثنا* نشم ويلای، ته هماغسې يې چي څنگه تا خپل ځان ستايلي دي.

۱۱۸-۳- اللَّهُمَّ يَاكَ نَعْبُدُ، وَلَكَ نُصَلِّي وَنَسْجُدُ، وَإِلَيْكَ نَسْعَى وَنَحْفَدُ، نَرْجُو رَحْمَتَكَ، وَنَخْشَى عَذَابَكَ، إِنَّ عَذَابَكَ بِالْكَافِرِينَ مُلْحَقٌ. اللَّهُمَّ إِنَّا نَسْتَعِينُكَ، وَنَسْتَغْفِرُكَ، وَنُثْنِي عَلَيْكَ الْحَمْدَ، وَلَا نَكْفُرُكَ، وَنُؤْمِنُ بِكَ، وَنَخْضَعُ لَكَ، وَنَخْلَعُ مِنْ يَكْفُرُكَ»^(۳).

(۱) څلورو اصحاب السنن او احمد روايت کړيدي، صحيح الترمذي ۱۸۰/۳، صحيح ابن ماجه ۱۹۴/۱، ارواء الغليل ۱۷۵/۲.

(۲) له الله ﷻ نه په الله سره د پناه غوښتلو مقصد: په الله سره دده د جمالي صفاتو لکه غضب، قهر، جبروت او نورو داسي صفاتو له آثارو نه پناه غوښتل دي. (زبان)

(۳) بيهقي په «السنن الكبرى» ۲/۲۱۱ کي روايت کړي، او اسناد يې صحيح بللی دی، او الباني

❁ الهي! خاص ستا عبادت کوو، او خاص تا ته لمونځ او سجده کسو، او خاص تا ته در دانگو* او گړندي* درځو، ستا د رحمت اميد* لرو، او ستا له عذاب نه ويريږو، په رښتيا سره چي ستا عذاب کفارو ته ورکړه شوی دی، الهي! مونږ له تا نه مدد غواړو، او له تا نه بخښنه* غواړو، او ستا غوره ستاينه کوو، او ستا نا شکري نکوو، او پر تا ايمان لرو، او تا ته عاجزي کوو، او له هغه چا نه ليري څو چي ستا نا شکري کوي.

۳۳- د وترو له سلام نه وروسته ذکر

۱۱۹- «سُبْحَانَ الْمَلِكِ الْقُدُّوسِ» [ثلاث مرات والثالثة يجهر بها، ويمدُّ بها صوته، يقول: «رَبِّ الْمَلَائِكَةِ وَالرُّوحِ»]^(۱).
❁ پاكي ده (د کائناتو) ټولواک لره پوره پاكي.

[دا به دري ځلي وايي، او په دريم ځل به په لوړ او اوږده آواز سره دا وايي:]

د ملائکو او جبرائيل پروردگار.

۳۴- د پريشانۍ او غم (لري کولو) دعا

۱۲۰-۱- «اللَّهُمَّ إِنِّي عَبْدُكَ، ابْنُ عَبْدِكَ، ابْنُ أَمَتِكَ،

په ارواء الغليل ۱۷۰/۲ کې وايي: او دا اسناد صحيح دی، او هغه پر عمر باندې موقوف دی.
(۱) نسائي ۲۴۴/۳، دارقطني او نسورو روايت کړېدی، او د مربع قوسونو مينځ کې عبارت د دارقطني ۳۱/۲ زيات دی، او اسناد يې صحيح دی، زاد المعاد د شعب الأرئووط او عبد القادر الأرئووط تحقيق ۳۳۷/۱.

نَاصِيَتِي بِيَدِكَ، مَاضٍ فِي حُكْمِكَ، عَدْلٌ فِي قَضَائِكَ، أَسْأَلُكَ
بِكُلِّ اسْمٍ هُوَ لَكَ، سُمِّيَتْ بِهِ نَفْسُكَ، أَوْ أُنْزِلَتْ فِي كِتَابِكَ، أَوْ
عَلَّمْتَهُ أَحَدًا مِنْ خَلْقِكَ، أَوْ اسْتَأْثَرْتَ بِهِ فِي عِلْمِ الْغَيْبِ عِنْدَكَ،
أَنْ تَجْعَلَ الْقُرْآنَ رِيعَ قَلْبِي، وَثَوْرَ صَدْرِي، وَجَلَاءَ حُزْنِي،
وَذَهَابَ هَمِّي»^(۱).

❁ الهي! زه ستا بنده، ستا د بنده زوی، ستا د مینخی* زوی یم، زما
تندی* ستا په لاس کی دی، ستا حکم پر ما جاري دی، ستا فیصله زما
په حق کی عادلانه* ده، ستا په هغه ټولو نومونو سره له تا نه سوال کوم،
چي تا خپله خپل خان په هغه نومولی* دی، او یا دي په خپل کتاب کی
نازل کړیدی، او یا دي خپل مخلوق نه چا ته بنودلی دی، او یا دي په
خپل غیبي علم کی له خان سره ساتلی دی، (پدي ټولو در نه سوال
کوم) چي ته قرآن زما د زړه پسرلی*، او د سینې روښنايي، او د غمونو
ورک کونکی، او د پریشانیو* ختمونکی وگرځوي.

۱۲۱-۲- «اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْهَمِّ وَالْحَزَنِ
وَالْعَجْزِ وَالْكَسَلِ وَالْبُخْلِ وَالْجُبْنِ وَضَلَعِ الدَّيْنِ وَغَلَبَةِ
الرِّجَالِ»^(۲).

(۱) احمد ۳۹۱/۱، او البانی هغه صحیح بللی دی.

(۲) بخاري ۱۵۸/۷، پیغمبر ﷺ به دا دعا ډیره وبله. بخاري (فتح الباري ۱۱/۱۷۳) دي وکل شي.

❁ الهي! زه په تاسره پناه غواړم له پريشانۍ او غم نه، او له کمزورتيا (سستی) او لتۍ* نه، او بخیل توب* او بي زړه توب* نه، او د قرض له زیاتیدو او د خلکو له غلبي موندلو نه.

۳۵- د بي قراري دعا

۱۲۲-۱- «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْعَظِيمُ الْحَلِيمُ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ رَبُّ السَّمَوَاتِ وَرَبُّ الْأَرْضِ وَرَبُّ الْعَرْشِ الْكَرِيمِ»^(۱).

❁ بل د عبادت وړ* معبود* نشته بيله هغه الله نه چې لوی او حلیم لرونکي دی، بل د عبادت وړ* معبود* نشته بيله هغه الله نه چې د لوی عرش خښتن دی، بل د عبادت وړ* معبود* نشته بيله هغه الله نه چې د آسمانونو او ځمکې پروردگار دی، او د عزتمند عرش پروردگار دی.

۱۲۳-۲- «اللَّهُمَّ رَحْمَتَكَ أَرْجُو فَلَا تَكُنْ لِي إِلَى نَفْسِي طَرَفَةً عَيْنٍ وَأَصْلِحْ لِي شَأْنِي كُلَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ»^(۲).

❁ الهي! زه ستا د رحمت امید لرم، نو زما نفس ته مې د سترګې د رپ* په اندازه هم مه پرېږده، او زما کارونه ټول راته اصلاح کړې، بيله

(۱) بخاري ۱۵۴/۷، مسلم ۲۰۹۲.

(۲) ابو داود ۳۲۴/۴، احمد ۴۲/۵، او الباني په صحيح ابی داود ۹۵۹/۳ کې د هغه استناد

صحيح بللی دی.

تانه بل د عبادت وړ* معبود* نشته.

۱۲۴-۳- «لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ»^(۱).

☞ بيله تانه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، پاک یې ته، په رښتیا سره زه له ظالمانو نه یم.

۱۲۵-۴- «اللَّهُ اللَّهُ رَبِّي لَا أُشْرِكُ بِهِ شَيْئًا»^(۲).

☞ الله الله زما پروردگار دی، له هغه سره هیڅ شی شریک نه بولم.

۲۶- د دښمن او حکمران* سره مخامخ کیدو* دعا

۱۲۶-۱- «اللَّهُمَّ إِنَّا نَجْعَلُكَ فِي نُحُورِهِمْ، وَنَعُوذُ بِكَ مِنْ شُرُورِهِمْ»^(۳).

☞ الهي! مونږ تا د دوی مقابلي ته ګرځوو، او په تا سره د دوی د شر نه پناه غواړو.

۱۲۷-۲- «اللَّهُمَّ أَنْتَ عَضِدِي، وَأَنْتَ نَصِيرِي، بِكَ أَجُولُ، وَبِكَ أَصُولُ، وَبِكَ أَقَاتِلُ»^(۴).

(۱) ترمذي ۵۲۹/۵، حاکم ۵۰۵/۱، او هغه یې صحیح بللی، او ذهبی موافقه ورسره کړېده، صحیح الترمذي ۱۶۸/۳.

(۲) ابو داود ۸۷/۲، صحیح ابن ماجه ۳۳۵/۲.

(۳) ابو داود ۸۹/۲، حاکم ۱۴۲/۲، او هغه یې صحیح بللی، او ذهبی ورسره موافقه کړېده.

(۴) ابو داود ۴۲/۳، ترمذي ۵۷۲/۵، صحیح الترمذي ۱۸۳/۳.

❁ الهي! ته زما مټ يې، او ته مې مددگار يې، ستا (په قدرت) سره
گرځم راگرځم، او (په دښمن باندې) حمله کوم، او جنگېرم.
۱۲۸-۳- «حَسْبُنَا وَنِعْمَ الْوَكِيلُ»^(۱).

❁ الله مونږ ته بس او کافي دی، او هغه ښه کار ساز دی.

۳۷- د حکمران* د ظلم نه د ویري دعا

۱۲۹-۱- «اللَّهُمَّ رَبَّ السَّمَوَاتِ السَّبْعِ وَرَبَّ الْعَرْشِ
الْعَظِيمِ، كُنْ لِي جَارًا مِنْ فُلَانِ بْنِ فُلَانٍ، وَأَحْزَابِهِ مِنْ خَلَائِقِكَ،
أَنْ يَقْرُطَ عَلَيَّ أَحَدٌ مِنْهُمْ، أَوْ يَطْعَنِي، عَزَّ جَارُكَ وَجَلَّ ثَنَاؤُكَ، وَلَا
إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ»^(۲).

❁ الهي، اې د اوو آسمانونو پروردگاره! او د لوی عرش
پروردگاره! زما لپاره پناهگاه شې لدې نه چې فلانکې د فلانکې زوی،
او د هغه ډلې -چې ستا د مخلوقاتو نه دي- پر ما زیاتې او تجاوز*
وکړي، چا ته چې ته پناه ورکړې هغه غالبه دی، او ډیره لویه ده ستاینه
ستا، او بيله تا نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته.

۱۳۰-۲- «اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَعَزُّ مِنْ خَلْقِهِ جَمِيعًا، اللَّهُ أَعَزُّ

(۱) بخاري ۱۷۲/۵.

(۲) بخاري په «الأدب المفرد» ۷۰۷ نمبر حديث کې روايت کړېدی، او الباني په «صحیح الأدب
المفرد» ۵۴۵ نمبر حديث کې هغه صحيح بللی دی.

مَّا أَخَافُ وَأَحْذَرُ، أَعُوذُ بِاللَّهِ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ، الْمُمَسِّكُ
السَّمَوَاتِ السَّبْعَ أَنْ يَقْعَنَ عَلَى الْأَرْضِ إِلَّا بِإِذْنِهِ، مِنْ شَرِّ عَبْدِكَ
فُلَانٍ، وَجُنُودِهِ وَأَتْبَاعِهِ وَأَشْيَاعِهِ، مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ، اَللّهُمَّ كُنْ لِي
جَارًا مِنْ شَرِّهِمْ، جَلَّ ثَنَاؤُكَ وَعَزَّ جَارُكَ، وَتَبَارَكَ اسْمُكَ، وَلَا إِلَهَ
غَيْرُكَ» [ثلاث مرات] ^(۱).

❁ الله ڊير لوی دی، الله له خپل ټول مخلوق نه زورور دی، الله له
هغه چا نه ډير زورور دی له کوم نه چي زه ويرېم* او خطر احساسوم،
په هغه الله سره پناه غواړم کوم چي بيله هغه نه بل د عبادت وړ* معبود*
نشته، او (هغه ذات) چي ټينګونکي داوو آسمانونو دی لدې نه چي بې
دده له اجازې او حکم نه پر ځمکه راولوړېږي، (پناه غواړم) ستا د
فلانکي بنده له شر نه، او د هغه له انسي او جني پيروانو او لښکرو نه،
اهي! د دوی له شر نه زما لپاره پناهګاه شي، او ډيره لويه ده ستاينه ستا،
او مبارک دی نوم ستا، او بيله تا نه د عبادت وړ* معبود* نشته.
[درې ځلي*]

۳۸- د بنهن ته بيرا* کول

۱۳۱- «اللَّهُمَّ مُنْزِلَ الْكِتَابِ، سَرِيعَ الْحِسَابِ، اهْزِمِ

(۱) بخاري «الأدب المفرد» ۷۰۸ نمبر حديث کي روايت کړېدی، او الباني په «صحيح الأدب
المفرد» ۵۴۶ نمبر حديث کي هغه صحيح بللی دی.

الْأَحْزَابَ، اللَّهُمَّ اهْزِمِهِمْ وَزَلِّلِهِمْ»^(۱).

❁ الهي! اې د کتاب نازلونکيه! اې ژر* حساب کونکيه! (د دښمنانو) ډلو ته ماتې* ورکړې، الهي! ته ماتې* ورته ورکړې، او (ځمکه يې تر پښو* لاندې) ولړزوې*.

۳۹- د کوم قوم نه چي ويره* لري، دا دعا به وايي

۱۳۲- «اللَّهُمَّ اكْفِيهِمْ بِمَا شِئْتَ»^(۲).

❁ الهي! څنگه چي ته غواړي هماغسې مې د هغوی له شر نه

وساتي.

۴۰- څوک چي ايمان کي شک وکړي دهغه دعا

۱۳۳-۱- په الله سره به پناه غواړي^(۳).

۲- کوم شي کي چي شک وي هغه کي به بيا فکر* نکوي^(۴).

۱۳۴-۳- يَقُولُ: «آمَنْتُ بِاللَّهِ وَرُسُلُهُ»^(۵).

❁ او وايي به: پر الله او د هغه پر پيغمبرانو مې ايمان راوړی دی.

۱۳۵-۴- يَقْرَأُ قَوْلَهُ تَعَالَى: ﴿هُوَ الْأَوَّلُ وَالْآخِرُ وَالظَّاهِرُ

(۱) مسلم ۱۳۶۲/۳.

(۲) مسلم ۲۳۰۰/۴.

(۳) بخاري (فتح الباري ۳۳۶/۶)، مسلم ۱۲۰/۱.

(۴) بخاري (فتح الباري ۳۳۶/۶)، مسلم ۱۲۰/۱.

(۵) مسلم ۱۱۹۹-۱۲۰۰.

وَالْبَاطِنُ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿الحديد: ٣﴾^(١).

❁ دا آیت به وایی: هغه (یعنی الله) اول دی، او آخر دی، او ظاهر دی، او باطن دی، او هغه په هر څه پوه* دی.

۴۱- دقرض آداء کولو دعا

۱۳۶-۱- «اللَّهُمَّ اكْفِنِي بِحَلَالِكَ عَنْ حَرَامِكَ، وَأَغْنِنِي بِفَضْلِكَ عَمَّنْ سِوَاكَ»^(۲).

❁ الهي! ستا په حلالو مي ستا له حرامو وساتي، او ستا په فضل مي بيله تا نه بل چا نه بي نيازه* کړي.

۱۳۷-۲- «اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْهَمِّ وَالْحَزَنِ، وَالْعَجْزِ وَالْكَسَلِ، وَالْبُخْلِ وَالْجُبْنِ، وَضَلَعِ الدَّيْنِ وَغَلَبَةِ الرِّجَالِ»^(۳).

❁ الهي! زه له پریشانی او غم نه، او له کمزورتیا (سستی) او لنی* نه، او بخیلی* او بي زړه توب* نه، او د قرض زیاتیدو او د خلکو له غلبي موندلو نه په تا سره پناه غواړم.

(۱) ابو داود ۳۲۹/۴، او البانی په صحیح ابی داود ۹۶۲/۳ کې د هغه اسناد حسن بللی دی.

(۲) ترمذي ۵۶۰/۵، صحیح الترمذي ۱۸۰/۳.

(۳) بخاري ۱۵۸/۷.

۴۲- په لمانځه او تلاوت کې د وسوسې دعا

۱۳۸- «أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ، وَاتَّقِلْ عَلَى

يَسَارِكَ» [تلاوت]^(۱).

❁ له رتل شوي شيطان نه په الله سره پناه غواړم.

او بيا دي وچپ* طرف ته (لاړي) تف کړي. [درې ځلې]

۴۳- چاته چي يو کار مشکل شي د هغه دعا

۱۳۹- «اللَّهُمَّ لَا سَهْلَ إِلَّا مَا جَعَلْتَهُ سَهْلًا، وَأَنْتَ تَجْعَلُ

الْحَزْنَ إِذَا شِئْتَ سَهْلًا»^(۲).

❁ الهي! هيڅ آسان شی نشته، مگر هغه چې ته يې آسان کړې، او

ته چې وغواړې سخت او گران آسانوي.

۴۴- څوک چي گناه وکړي، هغه به داسي کوي

۱۴۰- داسي بنده به نه وي چې گناه وکړي، او بيا په ښه توگه*

اودس وکړي، او بيا پاڅيرې* دوه رکعتونه لمونځ* وکړي، او بيا له الله نه

بخښنه وغواړي، او الله ورته بخښنه او عفو ونکړي^(۳).(۱) مسلم ۱۷۲۹/۴ له عثمان بن ابی العاص رضي الله عنه نه روايت کړيدی، او په هغه کې داسي راغلي دي: ما همداسي وکړه، نو الله جل جلاله هغه له ما نه ليري کړه.

(۲) صحيح ابن حبان ۲۴۲۷ نمبر حديث (موارد)، ابن السني ۳۵۱ نمبر حديث، او حافظ وايي: دا حديث صحيح دی. او عبد القادر الأرنؤوط هم هغه د نووي د اذکارو په تحقيق ص ۱۰۶ کې هغه صحيح بللی دی.

(۳) ابو داود ۸۶/۲، ترمذي ۲۷۵/۲، او الباني په صحيح ابی داود ۲۸۳/۱ کې هغه صحيح بللی دی.

۴۵- د شیطان او د هغه د وسوسو د ليري کولو دعاګاني

۱۴۱- په الله ﷻ سره له شیطان نه پناه غوښتل^(۱).

۱۴۲- آذان کول^(۲).

۱۴۳- ذکر کول، او د قرآن تلاوت کول^(۳).

۴۶- کله چي يي د خوښي خلاف کار پيښ شي، او يا له کوم

کار نه عاجز شي، داسي به وايي

۱۴۴- «قَدَّرَ اللَّهُ وَمَا شَاءَ فَعَلَ»^(۴).

(۱) ابو داود ۲۰۶/۱، ترمذي، صحيح الترمذي ۷۷/۱، او د المؤمنون سورت، ۹۸-۹۹ آيتونه دي وکړل شي.

(۲) مسلم ۲۹۱/۱، بخاري ۱۵۱/۱.

(۳) (پيغمبر ﷺ فرمايي) خپلو کورونو څخه هديرې* مه جوړوي، شیطان له هغه کور نه تښتي چي په هغه کي د بقرې سورت ويل کيږي.

مسلم ۵۳۹/۱. او له هغو شيانو نه چي شیطان شرې* او ليري کوي يې د سهار او ماښام اذکار، د ووده کيلو او ويښلو اذکار، او کور او مسجد ته ننوتلو او له هغه نه وتلو اذکار، او نور شرعي اذکار لکه آيت الكرسي د خوب په وخت کي، د بقرې د سورت آخيري دوه آيتونه. او څوک چي «لا إله إلا الله وحده لا شريك له، له الملك، وله الحمد، وهو على كل شيء قدير» سل ځلي ووايي، نو دا به په هغه ټوله ورځ کي دده لپاره له شیطان نه د ساتلو وسيله وي. او همدارنگه آذان هم شیطان شرې او لري کوي يې.

(۴) (پيغمبر ﷺ فرمايي) قوي مسلمان له کمزوري مسلمان نه الله ته زيات غوره* دی، او په دواړو کي خسر شته، په هغه څه حرص او کوښښ وکړه چي تاته ګټه لري، او له الله ﷻ نه مرسته وغواړه، او مه عاجزه کيږه، او که يو څه درته پيښ شي، نو داسي مه وايه: چي که داسي مي کړي وای، نو داسي به شوي وای، بلکه داسي ووايه: چي الله ﷻ (همدا زما) په تقدير کي ليکلي وه، او څه يې چي وغوښتل وي کړل، ځکه «لَوْ» (يعني: «که چيري» کلمه استعمالول =

✽ الله (دا کار) په ازلي تقدير کي (همداسي) ليکلی وو، او څنگه چي يې وغوښتل هماغسې يې وکړل.

۴۷- د پيدا شوي ماشوم* مور او پلار ته مبارکي ورکول، او د

هغې جواب

۱۴۵- «بَارَكَ اللهُ لَكَ فِي الْمَوْهُوبِ لَكَ، وَشَكَرْتَ الْوَاهِبَ، وَبَلَغَ أَشُدَّهُ، وَرُزِقْتَ بِهِ»، ویردَ عَلَيْهِ الْمَهْنَةُ فيقول: «بَارَكَ اللهُ لَكَ وَبَارَكَ عَلَيْكَ، وَجَزَاكَ اللهُ خَيْرًا، وَرَزَقَكَ اللهُ مِثْلَهُ، وَأَجْزَلَ ثَوَابِكَ»^(۱).

✽ الله دي ستا په درکړل شوي (ماشوم) کې برکت واچوي، او (د هغه) د ورکونکي شکر اداء کړې، او ماشوم دي خپل قوت او ځواني ته ورسېږي، او د هغه نيکي* دي په نصیب شه.

او د ماشوم مور او پلار به په جواب کې داسې وايي: الله دي تا ته برکت درکړي، او پر تا دي برکت کنښېږدي، او الله دي تا ته نيکه جزا (ثواب) درکړي، او همداسې ماشوم دي در په برخه* کړي، او ثواب دي تا ته زيات کړي.

او ويل د شيطان کارونو ته لاره* خلاصوي*. مسلم ۲۰۵۲/۴.

(۱) الاذکار د نووي ليکنه ص ۳۴۹، صحيح الاذکار د سليم الهلالي ليکنه ۷۱۳/۲.

۴۸- د ماشومانو د حفظ او امان لپاره دعا

۱۴۶- كَانَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ يُعَوِّذُ الْحَسَنَ وَالْحُسَيْنَ يَقُولُ:
«أُعِذُّكُمَا بِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّةِ مِنْ كُلِّ شَيْطَانٍ وَهَامَّةٍ، وَمِنْ كُلِّ
عَيْنٍ لَامَّةٍ»^(۱).

ﷺ رسول الله به د حسن او حسين لپاره پناه غوښتله، او داسي
به يې ويل^(۲): ستاسو دواړو لپاره زه د الله په كامل كلام سره له هر
شیطان، او زهرناک (حيوان) نه، او له هري آفت او ضرر رسونکي
سترگي نه پناه غواړم.

۴۹- د بيمار د پوښتني په وخت هغه ته دعا

۱۴۷- ۱- «لَا بَأْسَ، طَهُورٌ إِنْ شَاءَ اللَّهُ»^(۳).

ﷺ څه پروا نشته، ان شاء الله (دا بيماري به ستا د گناهونو) د
پاکوالي سبب به وي.

۱۴۸- ۲- «أَسْأَلُ اللَّهَ الْعَظِيمَ، رَبَّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ، أَنْ

يَشْفِيكَ» [سبع مرات]^(۴).

(۱) بخاري ۱۱۹/۴، له ابن عباس رضي الله عنهما نه روايت كړېدى.

(۲) يعنى د هغوى د حفاظت لپاره به يې دا دعا كوله. (زېارن)

(۳) بخاري (فتح الباري ۱۰/۱۱۸).

(۴) (بيغمسر رضى فرمايي) داسې مريض به نه وي چې اجل يې نه وي راغلى، او يو مسلمان بنده يې

پوښتي ته راشي او دا (پورتنى) دعا اووه ځلي ووايي، مگر دا چې روغ به شي.

ترمذي، ابو داود، صحيح الترمذي ۲/۲۱۰، صحيح الجامع ۵/۱۸۰.

❁ له هغه لوی او عظمت والا الله نه سوال کوم چې د لوی عرش خښتن دی، چې تالره شفا او روغتیا درکړي. [اووه ځلي]

۵۰- د بیمار* د پوښتنې کولو فضیلت

۱۴۹- قال ﷺ: «إِذَا عَادَ الرَّجُلُ أَخَاهُ الْمُسْلِمَ مَشَى فِي خِرَافَةِ الْجَنَّةِ حَتَّى يَجْلِسَ، فَإِذَا جَلَسَ غَمَرَتْهُ الرَّحْمَةُ، فَإِنْ كَانَ غُدُوَّةً صَلَّى عَلَيْهِ سَبْعُونَ أَلْفَ مَلَكٍ حَتَّى يُمْسِيَ، وَإِنْ كَانَ مَسَاءً صَلَّى عَلَيْهِ سَبْعُونَ أَلْفَ مَلَكٍ حَتَّى يُصْبِحَ»^(۱).

❁ پیغمبر ﷺ فرمایي: کله چې یو سړی د خپل (بیمار) مسلمان ورور پوښتنې ته ورځي، نو دی د جنت په میوو کې روان وي تر څو چې کښیني*، کله چې کښیني نو په رحمت کې پټ شي، که (دا وخت) سهار* وي نو اويا زره ملائکي* به ده ته دعا کوي، تر څو چې ماښام* کېږي، او که (دا وخت) ماښام وي، نو اويا زره ملائکي به ده ته دعا کوي تر څو چې سهار کېږي.

۵۱- د ژوند نه نا امیده بیمار* دعا

۱۵۰- «اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي وَارْحَمْنِي وَأَلْحِقْنِي بِالرَّفِيقِ

(۱) ترمذي، ابن ماجه، احمد، صحيح ابن ماجه ۲۴۴/۱، صحيح الترمذي ۲۸۶/۱، او احمد شاكر هغه صحيح بللی دی.

الأعلى»^(۱).

❁ الهي! ما ته بخبنه وکړې، او پر ما رحم وکړې، او د لوړ مقام والا پیغمبرانو سره می یو ځای کړې.

۱۵۱-۲- جَعَلَ النَّبِيُّ ﷺ عِنْدَ مَوْتِهِ يُدْخِلُ يَدَيْهِ فِي الْمَاءِ فَيَمْسَحُ بِهِمَا وَجْهَهُ وَيَقُولُ: «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، إِنَّ لِلْمَوْتِ لَسَكْرَاتٍ»^(۲).

❁ پیغمبر ﷺ د خپل مرګ په وخت کې خپل لاسونه په اوبو کې وهل او بیا به یې خپل مخ په هغه مسه* کاوه، او ویل به یې: بيله الله نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، په رښتیا سره چې مرګ ډیرې سختی لري.

۱۵۲-۳- «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ»^(۳).

(۱) بخاري ۱۰/۷، مسلم ۱۸۹۳/۴.

(۲) بخاري (فتح الباري ۱۴۴/۸) او په هغه کې د مسواک ذکر هم شوی دی.

(۳) ترمذي، ابن ماجه، او الباني هغه صحيح بللی دی، صحيح الترمذي ۱۵۲/۳، صحيح ابن ماجه

❁ بيله الله نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، الله ډير لوی دی، بيله يو الله نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، هغه يو دی، بيله الله نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، هغه يو دی، شریک نلري، بيله الله نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، هغه لره ټولواکي ده، هغه لره پوره غوره ستاينه ده، بيله الله نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، او نشته طاقت او قوت (د گناه نه د ساتلو* او د نيکيو د کولو) د يو الله په مدد او توفيق سره.

۵۲- ځکندن* حالت کې سړي ته يادونه

۱۵۳- (پيغمبر ﷺ فرمايي) د چا چې آخري خبره «لا إله إلا الله» وي، نو جنت ته به داخل شي^(۱).

۵۳- چا ته چې مصيبت رسيدلی وي. د هغه دعا

۱۵۴- «إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ، اللَّهُمَّ أَجْرِي فِي مُصِيبَتِي، وَأَخْلَفْ لِي خَيْرًا مِنْهَا»^(۲).

❁ بې شکه چې مونږ الله لره يو، او هغه ته ورتلونکي يو، اې الله ما ته زما په مصيبت کې اجر راکړې، او د هغه په بدل کې ما ته له هغه نه ښه راکړې.

(۱) ابو داود ۱۹۰/۳، صحيح الجامع ۴۳۲/۵.

(۲) مسلم ۶۳۲/۲.

۵۴- د مري سترگي بندولو په وخت دعا

۱۵۵- «اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِفُلَانٍ (باسمه) وَارْفَعْ دَرَجَتَهُ فِي الْمَهْدِيِّينَ، وَاخْلُفْهُ فِي عَقِبِهِ فِي الْعَابِرِينَ، وَاغْفِرْ لَنَا وَلَهُ يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ، وَافْسَحْ لَهُ فِي قَبْرِهِ وَنَوِّرْ لَهُ فِيهِ»^(۱).

❁ ای الله! و فلانکسي (نوم به يې واخلي) ته بخښنه وکړې او د هدايت شويو کسانو په جمله کې يې درجه لوړه کړې، او د هغه باز مانده گانو لپاره له هغه نه وروسته سرپرست اوسي، او مونږ او ده ته بخښنه وکړې چې د مخلوقاتو پروردگاره! او قبر يې ورته پراخ، او روښانه* کړې.

۵۵- مري ته په جنازه کې دعا

۱۵۶-۱- «اللَّهُمَّ اغْفِرْ لَهُ وَارْحَمْهُ وَعَافِهِ وَاعْفُ عَنْهُ، وَأَكْرِمْ نُزُلَهُ، وَوَسِّعْ مُدْخَلَهُ، وَاغْسِلْهُ بِالْمَاءِ وَالثَّلْجِ وَالْبَرَدِ، وَنَقِّهِ مِنَ الْخَطَايَا كَمَا نَقَّيْتَ الثَّوْبَ الْأَبْيَضَ مِنَ الدَّنَسِ، وَأَبْدَلْهُ دَاراً خَيْراً مِنْ دَارِهِ، وَأَهْلأَ خَيْراً مِنْ أَهْلِهِ، وَزَوْجاً خَيْراً مِنْ زَوْجِهِ، وَأَدْخِلْهُ الْجَنَّةَ، وَأَعِذْهُ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ [وَعَذَابِ النَّارِ]»^(۲).

❁ ای الله! ده ته بخښنه وکړې او رحم پر* وکړې، او عافیت

(۱) مسلم ۲/۶۳۴.

(۲) مسلم ۲/۶۶۳.

ورله ورکړې، او عفوه ورته وکړې، او غوره میلستیا یې وکړې، او د داخلیدو ځای یې پراخه کړې، او په اوبو او واوره او ږلي سره یې ووينځې، او له گناهونو نه یې داسې پاک کړې لکه څنگه چې دې سپینه جامه له خړو* نه پاکه کړېده، او (د دنیا) له کور نه غوره کور، او له کورنۍ نه یې غوره کورنۍ، او له بنځي نه یې غوره بنځه ورکړې، او جنت ته یې داخل کړې، او د قبر له عذاب او د دوزخ له عذاب نه یې وساتې.

۱۵۷-۲- «اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِحَيِّنَا وَمَيِّتِنَا، وَشَاهِدِنَا وَغَائِبِنَا، وَصَغِيرِنَا وَكَبِيرِنَا، وَذَكَرْنَا وَأُنْثَانَا، اللَّهُمَّ مَنْ أَحْيَيْتَهُ مِنَّا فَأَحْيِهِ عَلَى الْإِسْلَامِ، وَمَنْ تَوَفَّيْتَهُ مِنَّا فَتَوَفَّهُ عَلَى الْإِيمَانِ، اللَّهُمَّ لَا تَحْرِمْنَا أَجْرَهُ، وَلَا تُضِلَّنَا بَعْدَهُ»^(۱).

❁ اې الله، زموږ ژوندي ته، او مړي ته، او حاضر ته، او غائب ته، او واړه ته، او لوی ته، او نر ته، او بنځي ته بخښنه وکړې، اې الله! له مونږ نه چې چا ته ژوند ورکړي، نو د اسلام سره ژوند ورکړه، او له مونږ نه چې چا ته مرګ راوړي، نو له ایمان سره یې مړ کړې، اې الله! د دې مړي له اجر نه مو مه محرومه وې، او له هغه نه وروسته مو مه

(۱) ابن ماجه ۴۸۰/۱، احمد ۳۶۸/۲، صحيح ابن ماجه ۲۵۱/۱.

گمراه* کړې.

۱۵۸-۳- «اللَّهُمَّ إِنَّ فُلَانًا بَنَ فُلَانًا فِي ذِمَّتِكَ وَحَبْلُ جَوَارِكَ، فَقِهِ مِنْ فِتْنَةِ الْقَبْرِ وَعَذَابِ النَّارِ، وَأَنْتَ أَهْلُ الْوَفَاءِ وَالْحَقِّ، فَاعْفِرْ لَهُ وَارْحَمْهُ، إِنَّكَ أَنْتَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ»^(۱).

❁ ای الله! په رښتیا سره فلانکی د فلانکي زوی ستا په حفظ او ستا په پناه کې دی، نو د قبر له آزمایش نه، او د دوزخ* له عذاب نه یې وساتې، او ته د وفا او پیمان څښتن* یې، نو هغه ته بخښنه وکړې، او رحم پر* وکړې، بیشکه ته بخښونکی یې حده مهربان یې.

۱۵۹-۴- «اللَّهُمَّ عَبْدُكَ، وَأَبْنُ أَمَّتِكَ، احْتَاجَ إِلَى رَحْمَتِكَ، وَأَنْتَ غَنِيٌّ عَنْ عَذَابِهِ، إِنْ كَانَ مُحْسِنًا فَرِّدْ فِي حَسَنَاتِهِ، وَإِنْ كَانَ مُسِيئًا فَتَجَاوَزْ عَنْهُ»^(۲).

❁ الهي! ستا بنده، او ستا د مینځي* زوی دی، ستا رحمت ته محتاج دی، او ته ده ته عذاب ورکولو نه بې نیازه* یې، که نیک عمله وي نو نیکۍ یې نورې هم زیاتې کړې، او که گنهگار وي نو عفو و ورته وکړې.

(۱) ابن ماجه، صحيح ابن ماجه ۲۵۱/۱، ابو داود ۲۱۱/۳.

(۲) حاکم ۳۵۹/۱، او هغه یې صحيح بللی، او ذهبي ورسره موافقه کړېده، احکام الجنائز د الباني لیکه ص ۱۲۵.

۵۶- ماشوم ته د هغه په جنازه کې دعا

۱۶۰-۱- «اللَّهُمَّ أَعِذْهُ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ»^(۱).

❁ الهي! د قبر له عذاب نه یې وساتي.

[وإن قال] «اللَّهُمَّ اجْعَلْهُ فَرَطًا وَذُخْرًا لوالديه، وَشَفِيعًا مُجَابًا، اللَّهُمَّ ثَقِّلْ بِهِ مَوَازِينَهُمَا وَأَعْظَمْ بِهِ أَجُورَهُمَا، وَأَلْحَقْهُ بِصَالِحِ الْمُؤْمِنِينَ، وَاجْعَلْهُ فِي كَفَالَةِ إِبْرَاهِيمَ، وَقِهِ بِرَحْمَتِكَ عَذَابَ الْجَحِيمِ، وَأَبْدَلْهُ، دَارًا خَيْرًا مِنْ دَارِهِ، وَأَهْلًا خَيْرًا مِنْ أَهْلِهِ، اللَّهُمَّ اغْفِرْ لَأَسْلَافِنَا، وَأَفْرَاطِنَا، وَمَنْ سَبَقَنَا بِالْإِيمَانِ» [فحَسَنٌ]^(۲).

[او که دا دعا ووايي نو بهتره به وي:]

هي! ته یې د خپل مور او پلار لپاره مخکې* او ذخيره، او د قبول شوي شفاعت خاوند وگرځوي، الهي! د ده په ذريعه یې د مور او پلار (د اعمالو) تلي* درنې کړې، او اجر وونه یې زيات کړې، او له نیکو

(۱) سعيد بن المسيب وايي: په ابو هريره پسي مي پر يوه ماشوم باندي (د جنازي) لمونځ وکړ، چي هيڅ ځانه يې نه وه کړې، او وامي وريده چي ويل يې: ... باقي حديث.

مالک په موطا ۲۸۸/۱ کې، ابن ابی شيبه په مصنف ۲۱۷/۳، او بيهقي ۹/۴ روايت کړېدی، او شعيب الأرناؤوط د شرح السنة للبغوي په تحقيق ۳۵۷/۵ کې د هغه اسناد صحيح بللی دی.

(۲) المغني د ابن قدامة ۴۱۶/۳، الدروس المهمة لعامة الأمة د علامه عبد العزيز بن باز رحمت الله عليه ليکه ص ۱۵.

مسلمانانو سره يې يو ځای کړې، او د ابراهيم عليه السلام په ضمانت کي يې وگرځوي، او په خپل رحمت سره يې د دوزخ له عذاب نه وساتي، او (د دنيا) له کور نه غوره کور، او له کورنۍ نه يې غوره کورنۍ ورکړې، الهي! و هغو کسانو ته بخښنه وکړې چي له مونږ نه مخکي تللي دي، او کوم چي له مونږ نه مخکي مومنان تير شوي دي.

۱۶۱-۲- «اللَّهُمَّ اجْعَلْهُ لَنَا فَرَطًا، وَسَلَفًا، وَأَجْرًا»^(۱).

❁ الهي! ته يې زموږ لپاره مخکښ*، او اجر (جوړونکی) وگرځوي.

۵۷- د تعزيت دعا

۱۶۲- «إِنَّ لِلَّهِ مَا أَخَذَ، وَلَهُ مَا أُعْطِيَ، وَكُلَّ شَيْءٍ عِنْدَهُ بِأَجَلٍ مُّسَمًّى، فَلْتَصْبِرْ وَلْتَحْتَسِبْ»^(۲).

[وإن قال] «أَعْظَمَ اللَّهُ أَجْرَكَ، وَأَحْسَنَ عَزَاءَكَ، وَغَفَرَ لِمَيِّتِكَ» [فحسن]^(۳).

(۱) حسن (بصري) به پر ماشوم د فاتحي سورت لوست، او ويل به يې: ... باقي حديث.

بغوي په شرح السنة ۳۵۷/۵ كي، عبد الرزاق په مصنف كي په ۶۵۸۸ نمبر حديث كي، او بخاري په كتاب الجنائز كي معلق روايت كړيدى، ۶۵ باب قراءة فاتحة الكتاب على الجنائز ۱۱۳/۲.

(۲) بخاري ۸۰/۲، مسلم ۶۳۶/۲.

(۳) الاذكار د نووي ليكه ص ۱۲۶.

✽ الله لره دي څه چې يې واخيستل، او هغه لره دي څه چې ورکوي، او هر څه دده په نزد تر ټاکلي * نيتې * پوري دي... او ښايي چې صبر وکړې او (له الله ﷻ) نه ثواب وغواړې.

[او که دا ووايي نو بهتره به وي:]

الله دي تا لره لوی اجر درکړي، او تا لره دي ښه تسلي درکړي، او ستا مري ته دي بخښنه وکړي.

۵۸- د مري بنخولو وخت کي دعا

۱۶۳- «بِسْمِ اللَّهِ، وَعَلَى سُنَّةِ رَسُولِ اللَّهِ»^(۱).

✽ د الله په نوم سره، او د پیغمبر ﷺ په سنت سره (يې بنخوو).

۵۹- د مري بنخولو* وروسته دعا

۱۶۴- «اللَّهُمَّ اغْفِرْ لَهُ، اللَّهُمَّ ثَبِّتْهُ»^(۲).

✽ الهي! هغه ته بخښنه وکړې، الهي! ته يې (په سوال و جواب کي) ثابت قدمه لرې.

(۱) ابو داود ۳/۳۱۴ په صحيح سند سره، او احمد په دي لفظ سره: «بِسْمِ اللَّهِ وَعَلَى مِلَّةِ رَسُولِ اللَّهِ» په صحيح سند روايت کړيدی.

(۲) پیغمبر ﷺ به چې کله د مري له بنخولو نه فارغ شو، نو په قبر به يې ودرید، او ويل به يې: خپل ورور ته (له الله نه) بخښنه وغواړی، او د هغه لپاره (په سوال و جواب کي) د ثابت قلمي دعا وکړی، ځکه له هغه نه همدا اوس پوښته کيږي.

ابو داود ۳/۳۱۵، حاکم ۱/۳۷۰، او هغه يې صحيح بللی، او ذهبي ورسره موافقه کړيده.

۶۰- د قبرونو د زیارت کولو دعا

۱۶۵- «السَّلَامُ عَلَيْكُمْ أَهْلَ الدِّيَارِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ
وَالْمُسْلِمِينَ، وَإِنَّا إِن شَاءَ اللَّهُ بِكُمْ لَآحِقُونَ، [وَيَرْحَمُ اللَّهُ
الْمُسْتَقْدِمِينَ مِنَّا وَالْمُسْتَأَخِرِينَ]، أَسْأَلُ اللَّهَ لَنَا وَلَكُمْ الْعَافِيَةَ»^(۱).

❁ ای ددې ځایونو اوسیدونکو مومنانو او مسلمانانو! پر تاسو دي
سلام وي، او ان شاء الله مونږ هم په تاسو پسې يو، او الله جلّ و علاه دي
زمونږ په مخکینيو او وروستيو رحم وکړي، زه ځان لره او تاسو لره له
الله جلّ و علاه نه عافیت غواړم.

۶۱- د باد (سیلی) اوتلو په وخت دعا

۱۶۶-۱- «اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ خَيْرَهَا، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ
شَرِّهَا»^(۲).

❁ الهي! له تانه د دې (باد) د خیر سوال کوم، او له شر نه یې په
تا سره پناه غواړم.

۱۶۷-۲- «اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ خَيْرَهَا وَخَيْرَ مَا فِيهَا وَخَيْرَ
مَا أُرْسِلَتْ بِهِ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّهَا وَشَرِّ مَا فِيهَا وَشَرِّ مَا

(۱) مسلم ۶۷۱/۲، ابن ماجه په پورتنی الفاظو سره ۴۹۴/۱ له بریده څخه نه روایت کړیدی، او د

مربع قوسونو په مینځ کې عبارت د مسلم ۶۷۱/۲ روایت دی له عاتشه رضی الله عنها نه.

(۲) ابو داود ۳۲۶/۴، ابن ماجه ۱۲۲۸/۲، صحیح ابن ماجه ۳۰۵/۲.

أُرْسِلَتْ بِهِ»^(۱).

❁ الهي! زه له تانه د دې (باد) د خير سوال کوم، او د هغه څه د خير سوال در نه کوم چې په هغه کې دی، او کوم خير چې له ځان سره يې راوړی دی، او په تا سره پناه غواړم د هغه له شر نه، او د هغه څه له شر نه چې په هغه کې دی، او له هغه شر نه چې له ځان سره يې راوړی دی.

۶۲- د تالندي * دعا

۱۶۸- «سُبْحَانَ الَّذِي يُسَبِّحُ الرَّعْدُ بِحَمْدِهِ، وَالْمَلَائِكَةُ مِنْ خِيفَتِهِ»^(۲).

❁ پاک دی هغه ذات چې تالنده* او ملائکې د هغه له ويري نه د هغه حمد او ثنا او تسبیح وايي.

۶۳- د استسقاء* لپاره څو دعاګانې

۱۶۹-۱- «اللَّهُمَّ اسْقِنَا غَيْثًا مُغِيثًا مَرِيئًا مَرِيئًا، نَافِعًا غَيْرَ ضَارٍّ، عَاجِلًا غَيْرَ آجِلٍ»^(۳).

(۱) مسلم ۶۱۶/۲، بخاري ۷۶/۴.

(۲) عبد الله بن الزبير رضي الله عنه چې به کله د تالندي* آواز واورېده، نو خبرې به يې بندي کړې، او ويل به يې: ... باقي حديث.

موطا ۹۹۲/۲، او الباني وايي: (ددې حديث) اسناد صحيح او موقوف دی.

(۳) ابو داود ۳۰۳/۱، او الباني په صحيح ابی داود ۲۱۶/۱ کې هغه صحيح بللی دی.

❁ الهي! پر مونږ باران وه وروې، نجات ورکونکي، مزه دار،
وابنه شنه کونکي، فائده رسونکي، ضرر نه رسونکي، ژر کيدونکي، نه
ځنډيدونکي.

۱۷۰-۲- «اللَّهُمَّ اغْنِنَا اللَّهُمَّ اغْنِنَا اللَّهُمَّ اغْنِنَا»^(۱).

❁ الهي! پر مونږ باران وه وروې، الهي! پر مونږ باران وه وروې،
هي! پر مونږ باران وه وروې.

۱۷۱-۳- «اللَّهُمَّ اسْقِ عِبَادَكَ، وَبَهَائِمَكَ، وَأَنْشُرْ
رَحْمَتَكَ، وَأَخِي بَلَدَكَ الْمَيِّتَ»^(۲).

❁ الهي! خپل بنده ګان، او خپل څاروي* خړوب کړه، او خپل
رحمت خپور کړه، او خپل مړ ښار ژوندي کړه.

۶۴- د باران اوریدو په وخت کې دعا
۱۷۲- «اللَّهُمَّ صَيِّبًا نَافِعًا»^(۳).

❁ الهي! د خیر او فائده باران (بې کړې).

۶۵- د باران اوریدو وروسته دعا
۱۷۳- «مُطَرِّئًا بِفَضْلِ اللَّهِ وَرَحْمَتِهِ»^(۴).

(۱) بخاري ۲۲۴/۱، مسلم ۶۱۳/۲.

(۲) ابو داود ۳۰۵/۱، او البانی په صحيح ابی داود ۲۱۸/۱ هغه حسن بللی دی.

(۳) بخاري (فتح الباري ۵۱۸/۲).

(۴) بخاري ۲۰۵/۱، مسلم ۸۳/۱.

❁ د الله ﷻ په فضل او رحمت سره پر مونږ باران وه وريد.

۶۶- د آسمان شين كيدو دعا

۱۷۴- «اللَّهُمَّ حَوَّالِنَا وَلَا عَلَيْنَا، اللَّهُمَّ عَلَى الْآكَامِ وَالظَّرَابِ وَبُطُونِ الْأَوْدِيَةِ وَمَنَابِتِ الشَّجَرِ»^(۱).

❁ الهي! زموږ په شاوخوا (بې وه وروه)، او نه پر مونږ باندي، الهي! پر غرو رغونو او د خوړونو په مينځونو، او د ونو شنه كيدلو ځايونو كي بې وه وروه.

۶۷- د نوي مياشتي ليدو دعا

۱۷۵- «اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُمَّ أَهْلُهُ عَلَيْنَا بِالْأَمْنِ وَالْإِيمَانِ، وَالسَّلَامَةِ وَالْإِسْلَامِ، وَالتَّوْفِيقِ لِمَا تُحِبُّ رَبَّنَا وَتَرْضَى، رَبَّنَا وَرَبُّكَ اللَّهُ»^(۲).

❁ الله ﷻ ډير لوی دی، الهي! ته دغه (نوي مياشت) پر مونږ باندي راوخيژوه، له امن او ايمان سره، او له سلامتيا او اسلام سره، او له توفيق سره وهغه څه ته چي ته بې خوښوي.

(اې مياشتي!) زموږ او ستا پروردگار الله دی.

۶۸- د روژه ماتي په وخت كي دعا

۱۷۶-۱- «ذَهَبَ الظَّمَأُ، وَابْتَلَّتِ الْعُرُوقُ، وَتَبَتِ الْأَجْرُ

(۱) بخاري ۲۲۴/۱، مسلم ۶۱۴/۲.

(۲) ترمذي ۵۰۴/۵، دارمي په خپلو الفاظو سره ۳۳۶/۱، صحيح الترمذي ۱۵۷/۳.

إِنْ شَاءَ اللَّهُ»^(۱).

✽ تنده ولاړه*، او رگونه لاندۀ* شول، او که الله ﷻ وغواړي اجر حاصل شوی دی.

۱۷۷-۲- «اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِرَحْمَتِكَ الَّتِي وَسِعَتْ كُلَّ شَيْءٍ أَنْ تَغْفِرَ لِي»^(۲).

✽ الهي! زه ستا په هغه رحمت سره چي هر څه ته رسيدونکي دی، له تا نه سوال کوم چي ماته بخښنه وکړي.

۶۹- د ډوډۍ خوړلو نه مخکي دعا

۱۷۸-۱- (يُغْمِرُ ﷺ فرمايي) کله چي له تاسو نه څوک خوراک کوي، نو «بِسْمِ اللَّهِ» دي ووايي، او که يې په (د خوراک) په اول کي (بسم الله) هير شول، نو داسي دي ووايي: «بِسْمِ اللَّهِ فِي أَوَّلِهِ وَآخِرِهِ» يعني: په اول او آخر کي د الله ﷻ په نامه (سره خوراک کوم)^(۳).

۱۷۹-۲- «مَنْ أَطْعَمَهُ اللَّهُ الطَّعَامَ فَلْيَقُلْ: اللَّهُمَّ بَارِكْ لَنَا

(۱) ابو داود ۳۰۶/۲ او نورو روايت کړيدی، صحيح الجامع ۲۰۹/۴.

(۲) ابن ماجه ۵۵۷/۱، له عبد الله بن عمرو ؓ، د دعاگانو نه يې روايت کړيدی، او حافظ د الاذکار په تخريج کي هغه حسن بللی دی، شرح الاذکار ۳۴۲/۴.

(۳) ابو داود ۳۴۷/۳، ترمذي ۲۸۸/۴، صحيح الترمذي ۱۶۷/۲.

فِيهِ، وَأَطْعَمَنَا خَيْرًا مِنْهُ، وَمَنْ سَقَاهُ اللَّهُ لَبَنًا فَلْيَقُلْ: اللَّهُمَّ بَارِكْ لَنَا فِيهِ، وَزِدْنَا مِنْهُ»^(۱).

❁ (پيغمبر ﷺ فرمايې) چا ته چې الله جلّ و علاه خواړه ورکړي^(۲)، نو داسې به وايي: الهي! مونږ ته پدې (خواړو*) کې برکت واچوې، او له هغه نه ښه (خواړه) راکړې.

او په چا چې الله جلّ و علاه شودې* وڅښي*، نو داسې به وايي: الهي! مونږ ته په هغه کې برکت واچوې، او مونږ ته نور هم زيات راکړې.

۷۰- له خوراک نه وروسته دعا

۱۸۰-۱- «الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَطْعَمَنِي هَذَا وَرَزَقَنِيهِ مِنْ غَيْرِ حَوْلٍ مِنِّي وَلَا قُوَّةَ»^(۳).

❁ ټولنه غوره ستاينه هغه الله لره ده چې په ما يې دا خواړه* وخوړل، او هغه يې پرته زما د کوم توان او طاقت نه ما ته راکړل^(۴).

۱۸۱-۲- «الْحَمْدُ لِلَّهِ حَمْدًا كَثِيرًا، طَيِّبًا، مُبَارَكًا فِيهِ، غَيْرَ [مَكْفِيٍّ، وَلَا] مُودَّعٍ، وَلَا مُسْتَغْنَى عَنْهُ رَبَّنَا»^(۵).

(۱) ترمذي ۵۰۶/۵، صحيح الترمذي ۱۵۸/۳.

(۲) يعني: خوراک وکړي، يا څه وخوري. (ژباړن)

(۳) بيله نسائي نورو اصحاب السنن روايت کړيدی، صحيح الترمذي ۱۵۹/۳.

(۴) يعني: بيله کوم تکليف او ستړيا نه يې په ډيره آساني سره ما ته راکړه. (ژباړن)

(۵) بخاري ۲۱۴/۶، ترمذي په خپلو الفاظو سره ۵۰۷/۵.

❁ تولى غوره ستاينه الله لره ده، ستاينه ډيره زياته، پاڪه، او با برکته، نه پوره کيدونکې، او نه پرېښودونکې، او له هغه نه نه مُستغني* کيدونکې ستاينه، اې زمونږ پروردگار!

۷۱- کوربه ته د ميلمه دعا

۱۸۲- «اللَّهُمَّ بَارِكْ لَهُمْ فِيمَا رَزَقْتَهُمْ، وَاعْفِرْ لَهُمْ وَارْحَمَهُمْ»^(۱).

❁ الهي! تا چې دوی ته څه ورکړي په هغه کې برکت واچوې، او هغوی ته بخښنه وکړې، او پر ورځميرې.

۷۲- څوک چې په چا اوبه وڅښي، او يا يې د څښولو اراده

وکړي، هغه ته دعا

۱۸۳- «اللَّهُمَّ أَطْعِمْ مَنْ أَطْعَمَنِي، وَأَسْقِ مَنْ سَقَانِي»^(۲).

❁ الهي! ته خواړه ورکړه هغه چا ته چې ما ته يې خواړه را کړه، او خړوب کړه* هغه څوک چې زه يې خړوب کړم.

۷۳- د چا په کور کې د روژه مات په وخت کې دعا

۱۸۴- «أَفْطَرَ عِنْدَكُمْ الصَّائِمُونَ، وَأَكَلَ طَعَامَكُمْ الْأَبْرَارُ،

(۱) مسلم ۱۶۱۵/۳.

(۲) مسلم ۱۲۶/۳.

وَصَلَّتْ عَلَيْكُمُ الْمَلَائِكَةُ»^(۱).

✽ تاسو کره دي روژه دار* روژه ماته کړي، او ستا ډوډۍ دي نیکان* وخوري، او ملائکې دي درته دعا وکړي.

۷۴- د روژه دار* دعا چي کله خواړه حاضر شي او روژه ماته نکړي

۱۸۵- (پیغمبر ﷺ فرمایي) کله چي له تاسو نه څوک دعوت شي، نو دعوت دي قبول کړي، که یې روژه وه، نو دعا دي (ورته) وکړي، او که یې روژه نه وه، نو ډوډۍ دي وخوري^(۲).

۷۵- کله چي روژه دار ته څوک بنکخل* وکړي، نو دی به داسي ورته وايي

۱۸۶- زه روژه یم، زه روژه یم^(۳).

۷۶- د اولنۍ میوې لیدو دعا

۱۸۷- «اللَّهُمَّ بَارِكْ لَنَا فِي ثَمَرِنَا، وَبَارِكْ لَنَا فِي مَدِينَتِنَا،

(۱) ابو داود ۳/۳۶۷، ابن ماجه ۱/۵۵۶، نسائي په «عمل اليوم والليلة» ۲۹۶-۲۹۸ نمبر حديث کي روايت کړېدی، او دا خبره يې په صراحت کړېده چي پيغمبر ﷺ به کله د کوم کوروال سره روژه ماته کړه دا به يې ويل. او الباني په صحيح ابی داود ۲/۷۳۰ کي هغه صحيح بللی دی.

(۲) مسلم ۲/۱۰۵۴.

(۳) بخاري (فتح الباري ۴/۱۰۳)، مسلم ۲/۸۰۶.

وَبَارِكْ لَنَا فِي صَاعِنَا، وَبَارِكْ لَنَا فِي مُدْنَا»^(۱).

❁ الهي! زمونږ په ميوه کي راته برکت واچوې، او زمونږ په ښار کي راته برکت واچوې، او زمونږ په «مَد» کي راته برکت واچوې، او زمونږ په «صاع»^(۲) کي راته برکت واچوې.

۷۷- د ترچيدلو * دعا

۱۸۸- (بيغمبر ﷺ فرمايې) کله چي له تاسو نه څوک وترچيري*، نو ودي وايي: «الْحَمْدُ لِلَّهِ» يعني: ټوله غوره ستاينه الله لره ده، او هغه بل کس او ملگري به ورته وايي: «يَرْحَمُكَ اللَّهُ» يعني: الله ځای دي پر تا رحم وکړي، چي کله يې «يرحمک الله» وويل، نو (هغه بل به ورته) وايي: «يَهْدِيْكُمْ اللَّهُ وَيُصْلِحْ بِالْكُم»^(۳) يعني: الله دي تا ته هدايت وکړي، او الله دي ستا احوال او کار سم کړي.

۷۸- کله چي کافر وترچيري داسي به ورته وايي

۱۸۹- «يَهْدِيْكُمْ اللَّهُ وَيُصْلِحْ بِالْكُم»^(۴).

❁ الله دي تاسو ته هدايت وکړي، او الله دي ستاسو احوال او

(۱) مسلم ۱۰۰۰/۲.

(۲) صاع د وزن يوه پيمانه ده، او مدي څلورمه حصه ده. (زباړن)

(۳) بخاري ۱۲۵/۷.

(۴) ترمذي ۸۲/۵، احمد ۴۰۰/۴، ابو داود ۳۰۸/۴، صحيح الترمذي ۳۵۴/۲.

کار سم کړي.

۷۹- واده کونکي ته دعا

۱۹۰- «بَارَكَ اللَّهُ لَكَ، وَبَارَكَ عَلَيْكَ، وَجَمَعَ بَيْنَكُمَا فِي خَيْرٍ»^(۱).

ﷺ الله دي تالره برکت درکړي، او پر تا دي برکت وکړي، او تاسو دواړه دي په خیر سره یو ځای کړي.

۸۰- د واده کولو او سورلي* اخیستلو دعا

۱۹۱- «إِذَا تَزَوَّجَ أَحَدُكُمُ امْرَأَةً، أَوْ إِذَا اشْتَرَى خَادِمًا فَلْيَقُلْ: اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ خَيْرَهَا، وَخَيْرَ مَا جَبَلْتَهَا عَلَيْهِ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّهَا، وَمِنْ شَرِّ مَا جَبَلْتَهَا عَلَيْهِ، وَإِذَا اشْتَرَى بَعِيرًا فَلْيَأْخُذْ بِذِرْوَةِ سَنَامِهِ وَلْيَقُلْ: مِثْلَ ذَلِكَ»^(۲).

ﷺ (پیغمبر ﷺ فرمایي) کله چې له تاسو نه څوک له یوې ښځې سره واده وکړي، او یا مری* واخلي، نو داسې به وایي: الهي! زه له تانه ددې د خیر سوال کوم، او د هغه څه د خیر سوال درنه کوم په کوم چې تا هغه پیدا کړیده، او پناه غواړم په تا سره ددې له شر نه، او له هغه شر نه په کوم چې تا هغه پیدا کړیده.

(۱) بیله نساتي نه نورو اصحاب السنن روایت کړیدی، صحیح الترمذی ۳۱۶/۱.

(۲) ابو داود ۲۴۸/۲، ابن ماجه ۶۱۷/۱، صحیح ابن ماجه ۳۲۴/۱.

او چي كله اوبن واخلي نو د بوک * خوکه به بي نيسي او
مخکيني دعا به وکړي.

۸۱- خپلي بخي سره کوروالی * نه مخکي دعا

۱۹۲- «بِسْمِ اللَّهِ، اللَّهُمَّ جَنِّبْنَا الشَّيْطَانَ، وَجَنِّبِ
الشَّيْطَانَ مَا رَزَقْنَا»^(۱).

❁ د الله په نوم (کوروالی * کوم)، الهي! ته مو له شيطان نه ليري
کړې، او شيطان (زمونږ) له هغه (اولاد) نه ليري کړې چي تا مونږ ته
راکړېدی.

۸۲- د قهر او غوسې په وخت دعا

۱۹۳- «أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ»^(۲).

❁ زه په الله سره له رټل شوي شيطان نه پناه غواړم.

۸۳- د مصيبت زده ليدو په وخت دعا

۱۹۴- «الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي عَافَانِي مِمَّا ابْتَلَاكَ بِهِ، وَفَضَّلَنِي
عَلَى كَثِيرٍ مِمَّنْ خَلَقَ تَفْصِيلاً»^(۳).

❁ ټولنه غوره ستاينه هغه الله لره ده چي زه بي ساتلی يم له هغه

(۱) بخاري ۱۴۱/۶، مسلم ۱۰۲۸/۲.

(۲) بخاري ۹۹/۷، مسلم ۲۰۱۵/۴.

(۳) ترمذي ۴۹۳/۵، ۴۹۴/۵، صحيح الترمذي ۱۵۳/۳.

څه نه چې ته يې پرې اخته کړې يې، او ما ته يې پر خپلو ډيرو مخلوقاتو فضيلت او غوره والی راکړېدی.

۸۴- د مجلس دعا

۱۹۵- عَنْ ابْنِ عُمَرَ قَالَ كَانَ يُعَدُّ لِرَسُولِ اللَّهِ ﷺ فِي الْمَجْلِسِ الْوَاحِدِ مِائَةً مَرَّةً مِنْ قَبْلِ أَنْ يَقُومَ «رَبِّ اغْفِرْ لِي، وَتُبْ عَلَيَّ، إِنَّكَ أَنْتَ التَّوَّابُ الْغَفُورُ»^(۱).

ﷺ له ابن عمر رضي الله عنهما نه روايت دی چې وايي: پيغمبر ﷺ به په يوه مجلس کې په شمار سل ځلې دا (دعا) ويله: ای څما پروردگاره! بخښنه راته وکړې، او توبه مې قبوله کړې، په رښتيا سره چې ته ښه توبه قبلونکې، ډير بخښونکې يې.

۸۵- د مجلس کفارہ*

۱۹۶- «سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ، أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، أَسْتَغْفِرُكَ وَأَتُوبُ إِلَيْكَ»^(۲).

(۱) ترمذي او نورو روايت کړېدی، صحيح الترمذي ۱۵۳/۳، صحيح ابن ماجه ۳۲۱/۲ او الفاظ د ترمذي دي.

(۲) اصحاب السنن روايت کړېدی، صحيح الترمذي ۱۵۳/۳، او له عائشه رضي الله عنها نه روايت دی چې وايي: پيغمبر ﷺ کله چې به په يو مجلس کې کښيناسته، او يا قرآن به يې لوسته، او يا لمونځ به يې کاوه، نو د هغه نه وروسته به يې (هميشه) دغه (پورتنۍ) کلمات لوستل. باقي حديث. نسائي په «عمل اليوم والليلة» ۳۰۸ نمبر حديث کې، احمد ۷۷/۶ روايت کړېدی، او دکتور

❁ الهي! په پاکی سره یادوو تا، او پوره ستاینه کوو ستا، زه شاهدي* ورکوم، چي بيله تا نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، زه له تا نه بخښنه غواړم، او تا ته توبه کوم.

۸۶- څوک چي چا ته ووايي: «غفر الله لک»^(۱) نو هغه ته به داسي وایي

۱۹۷- «وَلَكَّ»^(۲).

❁ او تا ته دي هم (الله بخښنه وکړي).

۸۷- څوک چي له تا سره ښه وکړي، هغه ته دعا

۱۹۹- «جَزَاكَ اللهُ خَيْرًا»^(۳).

❁ الله دي تا لره خیر (او نیک اجر) درکړي.

۸۸- په څه چي د دجال (له فتنې) نه ځان ساتلی شي

۱۹۹- (پیغمبر ﷺ فرمایي) چا چي د کھف د سورت اولني لس

آیاتونه یاد کړل، له دجال نه به وژغورل* شي^(۴).

فاروق حماده د «عمل اليوم والليلة» په تحقيق ص ۲۷۳ كي هغه صحيح بللی دی.

(۱) ترجمه: الله دي تا ته بخښنه وکړي. (ژباړن)

(۲) احمد ۸۲/۵، نسائي «عمل اليوم والليلة» ص ۲۱۸، ۴۲۱ نمبر حديث، د دكتور فاروق حماده تحقيق كي روايت كړيدی.

(۳) ترمذي ۲۰۳۵ نمبر حديث، صحيح الجامع ۶۲۴۴، صحيح الترمذي ۲۰۰/۲.

(۴) مسلم ۵۵۵/۱، او په بل روايت ۵۵۶/۱ كي د کھف دسورت آخري (لس) آيتونه ښودل شويدي.

او (همدارنگه) په هر لمانځه كې د وروستۍ ناستې د «التحيات» نه وروسته په الله سره د دجال له فتې نه پناه غوښتل^(۱).

۸۹- څوك چي چاته ووايي: «إِنِّي أُحِبُّكَ فِي اللَّهِ»^(۲)، هغه ته

به داسي وايي

۲۰۰- «أَحَبُّكَ الَّذِي أَحْبَبْتَنِي لَهُ»^(۳).

✽ هغه ذات دي در سره محبت وكړي چي تا د هغه لپاره زما

سره محبت كړيدى.

۹۰- څوك چي خپل مال تا ته وړاندي كړي، هغه ته دعا

۲۰۱- «بَارَكَ اللَّهُ لَكَ فِي أَهْلِكَ وَمَالِكَ»^(۴).

✽ الله دي تاته ستا په عيال او مال كې بركت واچوي.

۹۱- د قرض د اداء كولو په وخت قرض وركونكي ته دعا

۲۰۲- «بَارَكَ اللَّهُ لَكَ فِي أَهْلِكَ وَمَالِكَ، إِنَّمَا جَزَاءُ

السَّلَفِ الْحَمْدُ وَالْأَدَاءُ»^(۵).

✽ الله دي تاته ستا په عيال او مال كې بركت واچوي، په رښتيا

(۱) ددي كتاب ۵۵ نمبر حديث، او ۵۶ نمبر حديث دي و كل شي.

(۲) يعنې: زه در سره د الله لپاره محبت لرم. (ژباړن)

(۳) ابو داود ۳۳۳/۴، او الباني په صحيح سنن ابې داود ۹۶۵/۳ كې د هغه اسناد حسن بللى دى.

(۴) بخاري (فتح الباري ۸۸/۴).

(۵) نسائي «عمل اليوم والليلة» ص ۳۰۰، ابن ماجه ۸۰۹/۲، صحيح ابن ماجه ۵۵/۲.

سره چي د قرض بدله په ستاينه او اداينه سره وي.

۹۴- له شرک نه د ويري* دعا

۲۰۳- «اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ أَنْ أُشْرِكَ بِكَ وَأَنَا أَعْلَمُ، وَأَسْتَغْفِرُكَ لِمَا لَا أَعْلَمُ»^(۱).

❁ الهي! زه په تا سره پناه غواړم لدینه چې زه په پوهه ستا سره شریک جوړ کړم، او بخښنه غواړم له هغه (شرک) نه چې زه پرې نه پوهیږم.

۹۴- هغه چاته دعا چې تاته ووايي: «بَارَكَ اللَّهُ فِيكَ»^(۲)

۲۰۴- «وَفِيكَ بَارَكَ اللَّهُ»^(۳).

❁ او الله دي په تا کې هم برکت واچوي.

۹۴- د بد شکومې* بد گڼلو دعا

۲۰۵- «اللَّهُمَّ لَا طَيْرَ إِلَّا طَيْرُكَ، وَلَا خَيْرَ إِلَّا خَيْرُكَ، وَلَا إِلَهَ غَيْرُكَ»^(۴).

(۱) احمد ۴۰۳/۴ او نورو روايت كړېدى، صحيح الجامع ۲۳۳/۳، صحيح الترغيب والترهيب د الباني ليكنه ۱۹/۱.

(۲) يعنى: الله دي په تا كې برکت واچوي. (زبان)

(۳) ابن السني ص ۱۳۸، ۲۷۸ نمبر حديث، الوابل الصيب د ابن القيم ليكنه ص ۳۰۴، د بشير محمد عيون تحقيق.

(۴) احمد ۲۲۰/۲، ابن السني ۲۹۲ نمبر حديث، او الباني په الأحاديث الصحيحة ۵۴/۳، ۱۰۶۵

❁ الهي! بد شگومي* يوازي ستا لخوا نه (او ستا په حکم سره) ده،
او خير ټول ستا لخوا نه دی، او بيله تا نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته.

۹۵- د سپريدو دعا

۲۰۶- «بِسْمِ اللَّهِ، الْحَمْدُ لِلَّهِ ﴿سُبْحَانَ الَّذِي سَخَّرَ لَنَا هَذَا وَمَا كُنَّا لَهُ مُقْرِنِينَ وَإِنَّا إِلَى رَبِّنَا لَمُنْقَلِبُونَ﴾ الْحَمْدُ لِلَّهِ، الْحَمْدُ لِلَّهِ، الْحَمْدُ لِلَّهِ، اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَكْبَرُ، سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ، إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي فَاغْفِرْ لِي فَإِنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا أَنْتَ»^(۱).

❁ د الله په نوم سره (سپريدو)، الله لره ټوله غوره ستاينه ده، پاک
دی هغه ذات چي مونږ ته يې دا (سپړلی) تابع کړيده، او مونږ د هغه
مهاروونکي* نه يو، او بيشکه مونږ خپل پروردگار ته هر ورو بېرته
تلونکي يو، الله لره ټوله غوره ستاينه ده، الله لره ټوله غوره ستاينه ده، الله
لره ټوله غوره ستاينه ده، الله ډير لوی دی، الله ډير لوی دی، الله ډير
لوی دی، په پاکي سره يادوو تا اې الله، ما پر خپل ځان زياتی* کړيدی،

نمبر حديث کي هغه صحيح بللی دی.

او نیک فالي د پيغمبر ﷺ خوښېدل، او چي کله به يې له کوم سړي نه ښه خبره واورېده، او
خوښه به يې شوه، نو داسي به يې ويل: ستا نیک فال مو ستا له خوښي نه واخيست. ابو داود،
احمد، او الباني په الأحاديث الصحيحة ۳۶۳/۲ کي هغه د ابو الشيخ په حواله په «أخلاق النبي
ﷺ» ص ۲۷۰ کي صحيح بللی دی.

(۱) ابو داود ۳۴/۳، ترمذي ۵۰۱/۵، صحيح الترمذي ۱۵۶/۳.

نو ماته بخنبنه وکړې، چي په رښتيا سره بيله تا نه بل څوک گناهونه نشي بخښلای*.

۹۶- د سفر دعا

۲۰۷- «اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَكْبَرُ،
 ﴿سُبْحَانَ الَّذِي سَخَّرَ لَنَا هَذَا وَمَا كُنَّا لَهُ مُقْرِنِينَ وَإِنَّا إِلَى رَبِّنَا
 لَمُنْقَلِبُونَ﴾ اللَّهُمَّ إِنَّا نَسْأَلُكَ فِي سَفَرِنَا هَذَا الْبِرَّ وَالتَّقْوَى، وَمَنْ
 الْعَمَلُ مَا تَرْضَى، اللَّهُمَّ هَوِّنْ عَلَيْنَا سَفَرَنَا هَذَا، وَاطْوِ عَنَّا بُعْدَهُ،
 اللَّهُمَّ أَنْتَ الصَّاحِبُ فِي السَّفَرِ، وَالْخَلِيفَةُ فِي الْأَهْلِ، اللَّهُمَّ إِنِّي
 أَعُوذُ بِكَ مِنْ وَعَثَاءِ السَّفَرِ، وَكَآبَةِ الْمَنْظَرِ، وَسَوْءِ الْمُنْقَلَبِ فِي
 الْمَالِ وَالْأَهْلِ» [وَإِذَا رَجَعَ قَالَهُنَّ وَزَادَ فِيهِنَّ:] «آيُونَ، تَائِبُونَ،
 عَابِدُونَ، لِرَبِّنَا حَامِدُونَ»^(۱).

❁ الله ډير لوى دى، الله ډير لوى دى، الله ډير لوى دى، الله لره
 ټوله غوره ستاينه ده، پاڪ دى هغه ذات چي مونږ ته يې دا (سورلي)
 تابع كړيده، او مونږ د هغه مهاروونكي* نه يو، الهي! مونږ پدې سفر كي
 له تا نه د نيكي او پرهيزگاري، او دداسي عمل سوال كوو چي تا ته
 خوښ وي، الهي! ته مونږ ته دا سفر آسانه كړې، او اوږدوالى يې راته لنډ

کړې، الهي! ته په سفر کې ملګری، او په کور کې سرپرست یې، الهي! زه په تا سره پناه غواړم د سفر د سختۍ نه، او له خوار حالت نه، او مال او عيال ته له ناوړه* بیرته ستیدو* نه.

او چې کله له سفر نه بیرته راستیدونکې وي نو همدا دعا به وایي، او ورسره به دا هم وایي: بیرته راتلونکې، توبه ایستونکې، عبادت کونکې، د خپل پروردگار ستایونکې* یو.

۹۷- کلي يا بنار ته ننوتلو دعا

۲۰۸- «اللهم ربَّ السموات السبع وما أظْلَلْنَ، وربَّ الأَرْضِينَ السَّبْع وما أَقْلَلْنَ، وربَّ الشَّيَاطِين وما أَضْلَلْنَ، وربَّ الرِّياح وما ذَرَيْنَ، أَسْأَلُكَ خَيْرَ هَذِهِ الْقَرْيَةِ، وَخَيْرَ أَهْلِهَا، وَخَيْرَ مَا فِيهَا، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّهَا، وَشَرِّ أَهْلِهَا، وَشَرِّ مَا فِيهَا»^(۱).

❁ الهي! د اوو آسمانونو او د هغو تر سیوري* لاندې (مخلوقاتو) پروردګاره!، او د اوو ځمکو او د هغو برسیره (مخلوقاتو) پروردګاره! او د شیطانانو او په هغوی سره ګمراه شویو (مخلوقاتو) پروردګاره! او د بادونو* او په هغوی سره د الوزول شویو (مخلوقاتو) پروردګاره! زه

(۱) حاکم ۱۰۰/۲، او هغه یې صحیح بللی دی، او ذهبي ورسره موافقه کړېده، ابن السني ۵۲۴ نمبر حلیث، او حافظ د الاذکار په تخریج ۱۵۴/۵ کې هغه حسن بللی دی، او ابن باز وایي: نسائي هغه په حسن سند سره روایت کړېدی، تحفة الاخيار ص ۳۷.

ددې کسلي خير، او د هغه د اوسيدونکو خير، او د هغه څه خير درنه غواړم کوم چي په هغه کي دي، او په تا سره پناه غواړم د هغه له شر نه، او د هغه د اوسيدونکو له شر نه، او د هغه څه له شر نه کوم چي په هغه کي دي.

۹۸- بازار ته ننوتلو دعا

۲۰۹- «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، يُحْيِي وَيُمِيتُ، وَهُوَ حَيٌّ لَا يَمُوتُ، بِيَدِهِ الْخَيْرُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ»^(۱).

❁ بيله الله نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، هغه يو دی، شريک نلري، هغه لره ټولواکي او پوره غوره ستاينه ده، ژوند ورکوي، او مرگ راولي، او هغه (هميشه) ژوندی دی، مرگ نلري، ټول خير دده په لاس کي دی، او هغه پر هر څه قادر دی.

۹۹- د سپرلي غورځيدو په وخت دعا

۲۱۰- «بِسْمِ اللَّهِ»^(۲).

❁ د الله په نوم سره.

(۱) ترمذي ۲۹۱/۵، حاکم ۵۳۸/۱، او الباني په صحيح ابن ماجه ۱۲/۲، او په صحيح الترمذي ۱۵۲/۳ کي هغه حسن بللی دی.

(۲) ابو داود ۲۹۶/۴، او الباني په صحيح ابی داود ۹۴۱/۳ کي هغه صحيح بللی دی.

۱۰۰- د مسافر دعا مقيم ته

۲۱۱- «أَسْتَودِعُكُمُ اللَّهَ الَّذِي لَا تَضِيعُ وَدَائِعُهُ»^(۱).

☞ هغه الله ته دي سپارم، چې هغه ته سپارل شوي نه ضائع

کيږي.

۱۰۱- د مقيم دعا مسافر ته

۲۱۲-۱- «أَسْتَودِعُ اللَّهَ دِينَكَ وَأَمَانَتَكَ وَخَوَاتِيمَ عَمَلِكَ»^(۲).

☞ زه ستا دين، او ستا امانت، او ستا د کارونو انجام* الله ته

سپارم.

۲۱۳-۲- «زَوَّدَكَ اللَّهُ التَّقْوَى، وَغَفَرَ ذَنْبَكَ، وَيَسِّرَ لَكَ الْخَيْرَ حَيْثُ مَا كُنْتَ»^(۳).

☞ الله دي در ته د پرهيزگاري-توبنه درکړي، او الله دي ستا گناه

وبخښي، او چيرته چې يې (الله دي) درته نيکي آسانه کړي.

۱۰۲- په سفر کې تکبير او تسبيح

۲۱۴- جابر رضي الله عنه وايي: کله چې به پر لور ه ختو نو «اللَّهُ أَكْبَرُ»

(۱) احمد ۴۰۳/۲، ابن ماجه ۹۴۳/۲، صحيح ابن ماجه ۱۳۳/۲.

(۲) احمد ۷/۲، ترمذي ۴۹۹/۵، صحيح الترمذي ۱۵۵/۲.

(۳) ترمذي، صحيح الترمذي ۱۵۵/۳.

به مو ويل، او كله چي به بنکته کیدو نو «سُبْحَانَ اللَّهِ» به مو ويل^(۱).

۱۰۳- د سهار* په وخت د مسافر دعا

۲۱۵- «سَمِعَ سَامِعٌ بِحَمْدِ اللَّهِ وَحُسْنِ بَلَاةِ عَلَيْنَا، رَبَّنَا صَاحِبِنَا، وَأَفْضَلِ عَلَيْنَا، عَائِذَا بِاللَّهِ مِنَ النَّارِ»^(۲).

❁ الله لره (زمونږ) پر ستاينه، او پر مونږ باندي د هغه د بنو نعمتونو

يو شاهد شاهدي ورکړه، اي پروردگاره! زمونږ مل* اوسه، او خپل (بي شماره) نعمتونه (په خپل فضل سره) مونږ ته راکړه، پناه غواړم^(۳) په الله سره (د دوږخ) له اور نه.

۱۰۴- په سفر يا پرته له سفر نه په يو ځای کي د کوزيدلو او

ودريدلو دعا

۲۱۶- «أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّاتِ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ»^(۴).

(۱) بخاري (فتح الباري ۶/۱۵۳).

(۲) مسلم ۴/۲۰۷۶، او د «سَمِعَ سَامِعٌ» معنی داده: شاهدي ورکړه شاهدي ورکونکي پر ستاينه زمونږ الله لره، او دده پر بنو نعمتونو او ابتلا باندي، او د «سَمِعَ سَامِعٌ» (د روايت) معنی داده: اوريدونکي زما دا خبره نورو ته ورسوله، او دا بي ځکه وويل تر څو د سهار په وخت ذکر او دعا کولو ته اشاره وکړي، او «رَبَّنَا صَاحِبِنَا، وَأَفْضَلِ عَلَيْنَا» معنی داده: مونږ (په خپل) حفظ او امان کي ونيسه، او ساتنه مو وکړه، او خپل بي شماره نعمتونه په خپل فضل سره مونږ ته راکړه، او له مونږ نه هر رنگه تکليف او ضرر ليري کړه. شرح النووي ۱۷/۳۹.

(۳) حال په معنی د مصدر دی، او (اعوذ) مقلد دی. (ژباړن)

(۴) مسلم ۴/۲۰۸۰.

❁ د الله په بشپړ* کلام سره د هغه څه له شر نه پناه غواړم چې (الله) پيدا کړيږي.

۱۰۵- د سفر نه د ستنيډو دعا

۲۱۷- يُكَبِّرُ عَلَى كُلِّ شَرْفٍ ثَلَاثَ تَكْبِيرَاتٍ، ثُمَّ يَقُولُ: «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، آيُونَ، تَائِبُونَ، عَابِدُونَ، لَرَبِّنَا حَامِدُونَ، صَدَقَ اللَّهُ وَعْدُهُ، وَنَصَرَ عَبْدُهُ، وَهَزَمَ الْأَحْزَابَ وَحْدَهُ»^(۱).

❁ پر هر لور* ځای به درې ځلي «الله اکبر» وايي، او بيا به دا دعا کوي: بيله الله نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، هغه يو دی، شريک نلري، هغه لره ټولواکي او پوره غوره ستاينه ده، او هغه پر هر څه قادر* دی، مونږ بيرته راتلونکي، توبه ايستونکي، عبادت کونکي، يوازي د خپل پروردگار ستايونکي* يو، الله خپله وعده رښتوني* کړه، او د خپل بنده (محمد ﷺ) مرسته يې وکړه، او په يوازي* يې (د کفارو) ډلو ته ماتې ورکړه.

۱۰۶- د خوشحالي او يا خواشينۍ کار پيښېدو په وخت کې دعا

۲۱۸- كَانَ ﷺ إِذَا أَتَاهُ الْأَمْرُ يَسْرُهُ قَالَ: «الْحَمْدُ لِلَّهِ

(۱) پيغمبر ﷺ به چې کله له کومې غزا او يا حج نه بيرته راځي نو دا اذکار به يې ويل.

الَّذِي بِنِعْمَتِهِ تَتِمُّ الصَّالِحَاتُ»، وَإِذَا أَتَاهُ الْأَمْرُ يَكْرَهُهُ قَالَ:
«الْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى كُلِّ حَالٍ»^(۱).

❁ پیغمبر ﷺ ته چي به کله خوشحالونکی کار مخي ته راغي، نو داسي به يي ويل: ټوله غوره ستاينه هغه الله لره ده چي په نعمت سره يي نیک کارونه سر ته رسېږي.

او چي کله به ناخوښه کار ورته پېښ شو، نو داسي به يي ويل: ټوله غوره ستاينه الله لره ده په هر حال کي.

۱۰۷- پر پیغمبر ﷺ د درود ویلو فضیلت

۲۱۹-۱- قَالَ ﷺ: «مَنْ صَلَّى عَلَيَّ صَلَاةً صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ بِهَا عَشْرًا»^(۲).

❁ پیغمبر ﷺ فرمايې: څوک چي پر ما يو درود ووايي، نو الله به پر هغه لس ځلي رحمت وليږي.

۲۲۰-۲- وَقَالَ ﷺ: «لَا تَجْعَلُوا قَبْرِي عِيدًا، وَصَلُّوا عَلَيَّ، فَإِنَّ صَلَاتَكُمْ تَبْلُغُنِي حَيْثُ كُنْتُمْ»^(۳).

(۱) ابن السني په «عمل اليوم والليلة» ۴۹۹/۱ کي هغه روايت کړی، او صحيح بللی دی، او الباني هم په صحيح الجامع ۲۰۱/۴ کي هغه صحيح بللی دی.

(۲) مسلم ۲۸۸/۱.

(۳) ابو داود ۲۱۸/۲، احمد ۳۶۷/۲، او الباني په صحيح ابی داود ۳۸۳/۲ کي هغه صحيح بللی دی.

❁ او ﷺ فرمایي: زما قبر نه ميله مه جوړوي، او پر ما درود ووايي،
 څکه ستاسو درود هر چيري چي ياست- ما ته رسېږي.
 ۲۲۱-۳- وقال ﷺ: «الْبَخِيلُ مَنْ ذُكِرَتْ عِنْدَهُ فَلَمْ يُصَلِّ
 عَلَيَّ»^(۱).

❁ او ﷺ فرمایي: بخيل* هغه دی، چي زه دده په وړاندي یاد شم،
 او پر ما درود ونه وايي.
 ۲۲۲-۴- وقال ﷺ: «إِنَّ لِلَّهِ مَلَائِكَةً فِي الْأَرْضِ سَيَّاحِينَ
 يُبْلِغُونِي مِنْ أُمَّتِي السَّلَامَ»^(۲).

❁ او ﷺ فرمایي: الله لره په ځمکه کې گرځندويه* فرېښتې* دي،
 چي زما د امت سلام ما ته رسوي.
 ۲۲۳-۵- وقال ﷺ: «مَا مِنْ أَحَدٍ يُسَلِّمُ عَلَيَّ إِلَّا رَدَّ اللَّهُ
 عَلَيَّ رُوحِي حَتَّى أَرُدَّ عَلَيْهِ السَّلَامَ»^(۳).

❁ او فرمایي: هيڅوک پر ما سلام نه کوي، مگر الله ﷻ زما
 روح ما ته بيرته راکړي، تر څو د هغه د سلام جواب* ورکړم.

(۱) ترمذي ۵۵۱/۵ او نورو روايت کېږدي، صحيح الجامع ۲۵/۳ صحيح الترمذي ۱۷۷/۳.

(۲) نسائي، حاکم ۴۲۱/۲، او الباني په صحيح النسائي ۲۷۴/۱ کې هغه صحيح بللی دی.

(۳) ابو داود ۲۰۴۱ نمبر حديث، او الباني په صحيح ابی داود ۳۸۳/۱ کې هغه صحيح بللی

١٠٨- سلام خيرَول*

٢٢٤-١- قال ﷺ: «لَا تَدْخُلُوا الْجَنَّةَ حَتَّى تُؤْمِنُوا، وَلَا تُؤْمِنُوا حَتَّى تَحَابُّوا، أَوْ لَا أَدُلُّكُمْ عَلَى شَيْءٍ إِذَا فَعَلْتُمُوهُ تَحَابَبْتُمْ، أَفْشُوا السَّلَامَ بَيْنَكُمْ»^(١).

❁ پیغمبر ﷺ فرمایي: جنت ته نشی تلالای تر خو مومنان نه شی، او مومنان نشی کیدلای تر خو خپل مینخونو کي مینه محبت ونلری، نو زه تاسو ته داسي یو شی* ونه ښایم چي که وکړی، په خپلو مینخونو کي به مو مینه محبت پیدا شي؟ خپلو مینخونو کي سلام خپور کړی^(٢).

٢٢٥-٢- (قال ﷺ): «ثَلَاثٌ مَنْ جَمَعَهُنَّ فَقَدْ جَمَعَ الْإِيمَانَ: الْإِنْصَافُ مِنْ نَفْسِكَ، وَبَذْلُ السَّلَامِ لِلْعَالَمِ، وَالْإِنْفَاقُ مِنَ الْإِقْتَارِ»^(٣).

❁ (پیغمبر ﷺ فرمایي): دري داسي (صفتونه) دي، چا چي هغه ټوله ولرل نو پوره ایمان یې حاصل کړ (هغه دادي): په خپل ځان کي انصاف لرل، په ټولو (خلکو) سلام کول، او د بې وزلتوب* په حالت کي مصرف کول.

(١) مسلم ٧٤/١ او نورو روایت کړیدی.

(٢) یعنی: یو په بل باندې همیشه سلام کوی. (ژباړن)

(٣) بخاري (فتح الباري ٨٢/١) له عمار رضی الله عنه نه موقوف او معلق روایت کړیدی.

۲۲۶- وَعَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا: أَنَّ رَجُلًا سَأَلَ النَّبِيَّ ﷺ أَيُّ الْإِسْلَامِ خَيْرٌ قَالَ: «تُطْعِمُ الطَّعَامَ، وَتَقْرَأُ السَّلَامَ عَلَى مَنْ عَرَفْتَ وَمَنْ لَمْ تَعْرِفْ»^(۱).

✽ او د عبد الله بن عمر رضي الله عنهما نه روایت دی: چې یوه سړي له پیغمبر ﷺ نه پوښتنه* وکړه چې کوم اسلام غوره دی؟^(۲) (پیغمبر ﷺ) وفرمایل: دا چې (د الله په لار کې) ډوډی ورکړې، او سلام وکړي پر هغه چا چې پېژنې یې او که یې نه پېژنې.

۱۰۹- د کافر د سلام جواب به خټکه ورکوي

۲۲۷- «إِذَا سَلَّمَ عَلَيْكُمْ أَهْلُ الْكِتَابِ فَقُولُوا: وَعَلَيْكُمْ»^(۳).

✽ کله چې اهل کتاب (یهود او نصاری) په تاسو سلام وکړي، نو تاسو (په جواب کې) ورته وواياست: (وعلیکم)، یعنې: او په تاسو هم.

۱۱۰- د چرګ* د آذان، او د خره د هنگاري* په وخت دعا

۲۲۸- «إِذَا سَمِعْتُمْ صِيَاحَ الدِّيَكَةِ فَاسْأَلُوا اللَّهَ مِنْ فَضْلِهِ؛ فَإِنَّهَا رَأَتْ مَلَكًا، وَإِذَا سَمِعْتُمْ نَهيقَ الْحِمَارِ فَتَعَوَّذُوا بِاللَّهِ مِنْ

(۱) بخاري (فتح الباري ۵۵/۱)، مسلم ۶۵/۱.

(۲) یعنې: په اسلام کې کوم کار له نورو نه غوره دی. (ژباړن)

(۳) بخاري (فتح الباري ۴۲/۱۱)، مسلم ۱۷۰۵/۴.

الشَّيْطَانُ؛ فَإِنَّهُ رَأَى شَيْطَانًا»^(۱).

✽ (پیغمبر ﷺ فرمائي) کله چي د چرک* آذان واورى، نو د الله د هغه د فضل سوال وکړى، ځکه هغه (د آذان په وخت) ملائکه* ليدلې وي، او چي کله د خره هنگار واورى، نو په الله سره له شيطان نه پناه وغواړي، ځکه چي هغه (د هنگاري په وخت) شيطان ليدلى وي.

۱۱۱- په شپه کي د سپيو د غيلو اوريدو په وخت دعا

۲۲۹- «إِذَا سَمِعْتُمْ نُبَاحَ الْكَلَابِ وَنَهْيَ الْخَمِيرِ بِاللَّيْلِ فَتَعَوَّذُوا بِاللَّهِ مِنْهُمْ؛ فَإِنَّهُمْ يَرَيْنَ مَا لَا تَرَوْنَ»^(۲).

✽ (پیغمبر ﷺ فرمائي) کله چي په شپه کي د سپيو غيل، او د خرو هنگاري واورى، نو په الله سره له هغو نه پناه وغواړي، ځکه هغوی داسي څه وينې چي تاسو يې نه وينی.

۱۱۲- څوک چي دي بنکنځلى وي هغه ته دعا

۲۳۰- قال ﷺ: «اللَّهُمَّ فَإِذَا مَوْمِنٍ سَبَّيْتُهُ فَاجْعَلْ ذَلِكَ لَهُ قُرْبَةً إِلَيْكَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ»^(۳).

(۱) بخاري (فتح الباري ۶/۳۵۰)، مسلم ۴/۲۰۹۲.

(۲) ابو داود ۴/۳۲۷، احمد ۳/۳۰۶، او الباني په صحيح ابى داود ۳/۹۶۱ کي هغه صحيح بللى دی.

(۳) بخاري (فتح الباري ۱۱/۱۷۱)، مسلم ۴/۲۰۰۷، او د مسلم الفاظ دادي: «فاجعلها له زكاة ورحمة» يعنى: هغه دده لپاره د پاکوالي او رحمت سبب وگرځوي.

❁ الهي! كوم مومن ته چې ما كنځلي كړي دي، نو هغه ورته د قيامت په ورځ و تاته د نژديكت سبب وگرځوي.

۱۱۲- د بل مسلمان ستايلو په وخت به داسي وايي

۲۳۱- قال ﷺ: «إِذَا كَانَ أَحَدُكُمْ مَادِحًا صَاحِبَهُ لَا مَحَالَةَ فَلْيَقُلْ: أَحْسِبُ فَلَانًا - وَاللَّهُ حَسِيْبُهُ وَلَا أَرْكَبِي عَلَى اللَّهِ أَحَدًا -، أَحْسِبُهُ - إِنْ كَانَ يَعْلَمُ ذَاكَ - كَذًّا وَكَذًّا»^(۱).

❁ (پيغمبر ﷺ فرمايي) كله چې له تاسو نه څوك د خپل ملگري هرومرو* صفت كول غواړي، نو داسي دي ووايي: زه (په فلاني) همداسي گمان كوم، او الله ﷻ د هغه په حال ښه خبر دی^(۲)، او د الله په وړاندي د هيچا تركيه* او د هغه په سپيڅلتيا* حكم نه كوم^(۳)، زه په هغه داسي داسي گمان كوم، (دا په هغه وخت كي) چې د هغه نه خبر وي.

۱۱۴- كله چې د يو مسلمان صفت وشي، نو هغه به داسي وايي

۲۳۲- «اللَّهُمَّ لَا تُؤَاخِذْنِي بِمَا يَقُولُونَ، وَاعْفِرْ لِي مَا لَا

(۱) مسلم ۲۲۹۶/۴.

(۲) دا د حديث لازمي معنی ده، او له ترجمې سره مناسبه ده. (ژباړن)

(۳) يعني: د هيچا په زړه نه یم خبر، او په زړونو عالم يو الله دی. (ژباړن)

يَعْلَمُونَ [وَأَجْعَلْنِي خَيْرًا مِمَّا يَظُنُّونَ]»^(۱).

❁ الهي! ته ما په هغه څه مه نيسه* چي دوی يې (زما په باره كي) وايي، او ما ته د هغه څه بخښنه وكړې چي دوی پري خبر ندي، او دوی چي په ما څه گمان كوي له هغه نه مي غوره وگرځوي.

۱۱۵- په حج او عمره كي به محرم لبيك څنگه وايي

۲۳۳- «لَيْتَكَ اللَّهُمَّ لَيْتَكَ، لَيْتَكَ لَا شَرِيكَ لَكَ لَيْتَكَ، إِنَّ الْحَمْدَ وَالنَّعْمَةَ لَكَ وَالْمُلْكَ، لَا شَرِيكَ لَكَ»^(۲).

❁ الهي! ستا حكم منلو ته تيار يو، تا لره شريك نشته، ستا حكم منلو ته تيار يو، په رښتيا سره چي ټوله غوره ستاينه او د نعمت (شكر) او ټولواكي تا لره ده، تا لره هيڅ شريك نشته.

۱۱۶- حجر اسود ته د رارسيدلو په وخت «الله اكبر» ويل

۲۳۴- طَافَ النَّبِيُّ ﷺ بِالْبَيْتِ عَلَى بَعِيرٍ كُلَّمَا أَتَى الرُّكْنَ أَشَارَ إِلَيْهِ بِشَيْءٍ عِنْدَهُ وَكَبَّرَ»^(۳).

(۱) بخاري په الادب المفرد ۷۶۱ نمبر حديث كي روايت كړی، او الباني په صحيح الادب المفرد ۵۸۵ نمبر حديث كسي هغه صحيح بللی دی، او د مريح قوسونو تر مينځ عبارت د بيهقي زيادت دی په شعب الإيمان ۲۲۸/۴ كي له بلي طريقې نه.

(۲) بخاري (فتح الباري ۴۰۸/۳)، مسلم ۸۴۱/۲.

(۳) بخاري (فتح الباري ۴۷۶/۳)، او له شي نه مراد لښته* ده، بخاري (فتح الباري ۴۷۲/۳) دي وکل شي.

❁ پیغمبر ﷺ د کعبی نہ بی طواف وکړ، او چي کله به حجر اسود ته راوړسید، نو هغې ته به بی په کوم شي* چي ورسره وو اشاره وکړه او «اللَّهُ أَكْبَرُ» به بی ووايه.

۱۱۷- د رکن یماني او حجر اسود په مینځ کي دعا

۲۳۵- «رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً، وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ»^(۱).

❁ اې زموږ پروردگاره! موږ ته په دنیا کي نعمت راکړې، او په آخرت کي نعمت راکړې، او د دوېځ له عذاب نه مو وساتې.

۱۱۸- صفا او مروا باندي د ودریدو دعا

۲۳۶- لَمَّا دَنَا ﷺ مِنْ الصَّفَا قَرَأَ ﴿إِنَّ الصَّفَا وَالْمَرْوَةَ مِنْ شَعَائِرِ اللَّهِ﴾ أَبْدَأُ بِمَا بَدَأَ اللَّهُ بِهِ»، فَبَدَأَ بِالصَّفَا فَرَقِيَ عَلَيْهِ حَتَّى رَأَى الْبَيْتَ فَاسْتَقْبَلَ الْقِبْلَةَ، فَوَحَّدَ اللَّهَ وَكَبَّرَهُ، وَقَالَ: «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ، أَنْجَزَ وَعْدَهُ، وَنَصَرَ عَبْدَهُ، وَهَرَمَ الْأَحْزَابَ وَحْدَهُ»، ثُمَّ دَعَا بَيْنَ ذَلِكَ، قَالَ مِثْلَ هَذَا ثَلَاثَ مَرَّاتٍ، الْحَدِيثُ، وَفِيهِ: فَفَعَلَ عَلَى الْمَرْوَةِ كَمَا فَعَلَ عَلَى

(۱) ابو داود ۱۷۹/۲، احمد ۴۱۱/۳، او بغوي په شرح السنة ۱۲۸/۷ کي روايت کړيدی، او الباني په صحيح ابی داود ۳۵۴/۱ کي هغه حسن بللی دی، او آيت د سورت بقره ۲۰۱ آيت دی.

الصَّافَا (١)

❁ کله چي به پیغمبر ﷺ و «صفا» ته نژدې شو، نو دا آیتونه به یې ویل: په رښتیا سره چي «صفا» او «مروا» د الله ﷻ (د عبادت) له نبیو نښانو نه دي، په هغه څه شروع کوم په کوم چي الله شروع کړیده (٢)، نو په «صفا» یې شروع وکړه، او په هغې باندي وخوت* تر څو چي یې کعبه ولیدله، نو بیا به یې مخ کعې ته کړ، او د توحید کلمه او تکبیر به یې ووايه، او داسي به یې ویل: بيله* الله نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، هغه یو دی، شریک نلري، هغه لره ټولواکي او پوره غوره ستاینه ده، او هغه پر هر څه قادر* دی، بيله الله نه بل د عبادت وړه څوک نشته، یو دی، خپله وعده یې پوره کړه، او د خپل بنده (محمد ﷺ) سره یې مرسته وکړه، او (د کفارو) ډلو ته یې یوازي ماتي ورکړه، او بیا به یې (د هرو دوو ذکرانو) په مینځ کي دعا کوله، دا به یې درې ځلي ویل... د حدیث تر آخره پوري.

او په نومړي* حدیث کي راغلي دي: چي په «مروا» کي به یې هم د صفا په شان (دعاګانې او اذکار) ویل.

(١) مسلم ٨٨٨/٢.

(٢) يعني: کوم شی چي الله ﷻ په مخکيني آيت کي اول ذکر کړیدی، او هغه «صفا» ده. (ژباړن)

۱۱۹- د عرفات په ورځ دعا

۲۳۷- [قال ﷺ] «خَيْرُ الدُّعَاءِ دُعَاءُ يَوْمِ عَرَفَةَ، وَخَيْرُ مَا قُلْتُ أَنَا وَالنَّبِيُّونَ مِنْ قَبْلِي: لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ»^(۱).

❁ (پيغمبر ﷺ فرمايې) له ټولو نه غوره دعا د عرفات په ورځ دعا ده، او له ټولو نه غوره (ذکر) چې ما او له ما نه مخکې نورو پيغمبرانو ویلي دي (دادی): بيله الله نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، هغه یو دی، هیڅ شریک نلري، هغه لره ټولواکي ده، او هغه لره پوره غوره ستاینه ده، او هغه پر هر څه قادر دی.

۱۲۰- د مشعر حرام^(۲) ذکر

۲۳۸- «رَكِبَ ﷺ الْقَصْوَاءَ حَتَّى أَتَى الْمَشْعَرَ الْحَرَامَ، فَاسْتَقْبَلَ الْقِبْلَةَ فَدَعَاهُ، وَكَبَّرَهُ، وَهَلَّلَهُ، وَوَحَّدَهُ، فَلَمْ يَزَلْ وَاقِفًا حَتَّى أَسْفَرَ جِدًّا، فَدَفَعَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ قَبْلَ أَنْ تَطْلُعَ الشَّمْسُ»^(۳).

(۱) ترمذی، او البانی په صحیح الترمذی ۱۸۴/۳ کی، او په الأحادیث الصحیحة ۶/۴ کی هغه حسن بللی دی.

(۲) یعنی: مزدلفه. (زبارن)

(۳) مسلم ۸۹۱/۲.

❁ پیغمبر ﷺ پر (خپلي اوبښي) «قَصَوَاء» باندي سپور شو، تر څو چې مشعر حرام ته راغی، نو قبلي ته به یې مخ کړ، او دعا یې وکړه، او «الله اکبر»، او «لا إله إلا الله»، یې ووايه او الله ﷻ یې په وحدانیت یاد کړ، او تر هغه پوري ولاړ وو تر څو چې له لمر ختو نه مخکې روښنایي ښه زیاته شوه.

۱۲۱- (د جمراتو یا څلو ویشلو په وخت) د هرې شګي* ویشلو

سره «الله اکبر» ویل

۲۳۹- «يُكَبِّرُ كُلَّمَا رَمَى بِحَصَاةٍ عِنْدَ الْجُمَارِ الثَّلَاثِ، ثُمَّ يَتَقَدَّمُ، وَيَقِفُ يَدْعُو مُسْتَقْبِلَ الْقِبْلَةِ رَافِعًا يَدَيْهِ بَعْدَ الْجَمْرَةِ الْأُولَى وَالثَّانِيَةِ، أَمَّا جَمْرَةُ الْعَقَبَةِ فَيَرْمِيهَا وَيُكَبِّرُ عِنْدَ كُلِّ حَصَاةٍ وَيَنْصَرِفُ وَلَا يَقِفُ عِنْدَهَا»^(۱).

❁ د درو جمرو* ویشلو په وخت چې هره شګه* ولي نو «الله اکبر» به وايي، او بیا به لږ وړاندي ځي، او دربري به او قبلي ته به مخامخ لاسونه پورته کوي او دعا به کوي، دا د لومړۍ او دوهمې جمرې* نه وروسته، اما درېمه جمره چې کومه ده، هغه به ولي، او د هرې شګي* سره به «الله اکبر» وايي، او بیا به ځي او د هغې سره به (د

(۱) بخاري (فتح الباري ۵۸۳/۳، ۵۸۴/۳)، او الفاظ یې هلته وکړل شي، بخاري (فتح الباري

۵۸۱/۳) وکړل شي، او مسلم هم روایت کړیدی.

دعا لپاره) نه درېږي.

۱۲۲- د تعجب، او خوشحاليونکي کار پېښېدو په وخت دعا

۲۴۰- «سُبْحَانَ اللَّهِ»^(۱).

❁ الله لره ټوله پاکي ده.

۲۴۱- «اللَّهُ أَكْبَرُ»^(۲).

❁ الله ډیر لوی دی.

۱۲۳- چا ته چي خوشحاليونکي خبر راشي، نو څه به کوي

۲۴۲- کَانَ النَّبِيُّ ﷺ إِذَا أَتَاهُ أَمْرٌ يَسْرُهُ أَوْ يُسْرُ بِهِ خَرَّ

سَاجِدًا شُكْرًا لِلَّهِ تَبَارَكَ وَتَعَالَى^(۳).

❁ پيغمبر ﷺ ته چي به کله داسي خبر راغي چي په هغه به

خوشحاليده، او يا د بل چا لپاره د خوشحالي خبر وو، نو د الله جل جلاله د

شکر لپاره به په سجده پريوت.

۱۲۴- څوک چي په خپل بدن کي درد محسوس کړي څه به کوي

۲۴۳- «ضَعْ يَدَكَ عَلَى الَّذِي تَأْلَمُ مِنْ جَسَدِكَ، وَقُلْ:

(۱) بخاري (فتح الباري ۱/۲۱۰، ۳۹۰، ۴۱۴)، مسلم ۱۸۵۷/۴.

(۲) بخاري (فتح الباري ۸/۴۴۱)، صحيح الترمذي ۲/۱۰۳، ۲۳۵/۲، مسند احمد ۵/۲۱۸.

(۳) بسيله نسائي نوررو اصحاب السنن روايت کړيدی، صحيح ابن ماجه ۱/۲۳۳، ارواء الغليل

بِاسْمِ اللَّهِ، ثَلَاثًا، وَقُلْ سَبْعَ مَرَّاتٍ: أَعُوذُ بِاللَّهِ وَقُدْرَتِهِ مِنْ شَرِّ مَا أَجِدُ وَأُحَاذِرُ»^(۱).

✽ خپل لاس د خپل بدن پر دردمن خای کښېږده* او درې ځلي به «بسم الله» ووايې، او اوه ځلي به داسې ووايې: زه په الله سره او د هغه په قدرت سره پناه غواړم د هغه څه له شر نه چې ما ته رسېدلی دی، او زه ځني ویرېږم*.

۱۳۵- په څه شي د نظر کیدو نه د ویري دعا

۲۴۴- «إِذَا رَأَى أَحَدُكُمْ مِنْ أَخِيهِ، أَوْ مِنْ نَفْسِهِ، أَوْ مِنْ مَالِهِ مَا يُعْجِبُهُ، فَلْيَذْغُ لَهُ بِالْبَرَكَةِ؛ فَإِنَّ الْعَيْنَ حَقٌّ»^(۲).

✽ کله له تاسو نه څوک له خپل ورور، او یاپه خپل خان کې، او یا خپل مال کې داسې څه وګوري چې له هغه نه تعجب وکړي، نو د هغه لپاره دي د برکت دعا وکړي، ځکه نظر کیدل* حق دي^(۳).

۱۳۶- د ویري په حالت کې دعا

۲۴۵- «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ»^(۴).

(۱) مسلم ۱۷۲۸/۴.

(۲) مسند احمد ۴/۴۴۷، ابن ماجه، مالک، او الباني په صحيح الجامع ۱/۲۱۲ کې هغه صحيح بللی دی، زاد المعاد ۴/۱۷۰ د اړناوړو تحقيق دي وکړل شي.

(۳) يعني: نظر کيدل، يا نظر لگيدل حق دی. (زبان)

(۴) بخاري (فتح الباري ۶/۱۸۱)، مسلم ۴/۲۲۰۸.

❁ بيله الله نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته.

۱۴۷- د قرباني حلالولو* په وخت کي څه ويل پکار دي
۲۴۶- «بِسْمِ اللَّهِ أَكْبَرُ، [اللَّهُمَّ مِنْكَ وَلَكَ]، اللَّهُمَّ تَقَبَّلْ مِنِّي»^(۱).

❁ د الله په نوم (حلالول کوم)، الله ډير لوی دی، الهي! دا (قرباني) ستا له طرف نه ده، او ستا لپاره يې حلالوم، الهي! ته يې را څخه قبوله کړې.

۱۴۸- هغه څه چي د سرکښه* شيطانانو د مکر او چل دفع

کولو لپاره ويل کيږي

۲۴۷- «أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّاتِ الَّتِي لَا يَجَاوِزُهَا بَرٌّ وَلَا فَاجِرٌ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ وَبَرًّا وَذَرًّا، وَمَنْ شَرٌّ مَا يَنْزِلُ مِنَ السَّمَاءِ، وَمَنْ شَرٌّ مَا يَعْرُجُ فِيهَا، وَمَنْ شَرٌّ مَا ذَرَأَ فِي الْأَرْضِ، وَمَنْ شَرٌّ مَا يَخْرُجُ مِنْهَا، وَمَنْ شَرٌّ فَتَنَ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ، وَمِنْ شَرِّ كُلِّ طَارِقٍ إِلَّا طَارِقًا يَطْرُقُ بِخَيْرٍ يَا رَحْمَنُ»^(۲).

(۱) مسلم ۱۵۵۷/۳، بيهقي ۲۸۷/۹، او د مربع قوسونو په مينځ کي عبارت د بيهقي ۲۸۷/۹ او نورو دی، او اخيرنی جمله مي په معنی سره د مسلم له روايت نه ذکر کړه.

(۲) احمد ۴۱۹/۳ په صحيح اسناد سره، ابن السني ۶۳۷ نمبر حديث کي روايت کړيدی، او ارنزووط د العقيدة الطحاوية په تخريج ص ۱۳۳ کي د هغه اسناد صحيح بللی دی، او مجمع الزوائد ۱۲۷/۱۰ دي وکل شي.

❁ د الله په هغه بشپړ* کلام سره پناه غواړم چې هيڅ نیک او بد سړی له هغه نه زیاتوب نشي کولای، د هغه څه له شر نه چې الله پیدا کړي، او خواره* کړېږي، او د هغه څه له شر نه چې له آسمان نه نازلېږي، او د هغه څه له شر نه چې آسمان ته څیږي، او د هغه څه له شر نه چې په ځمکه کې یې خواره کړېږي، او د هغه څه له شر نه چې له هغې نه راوځي، او د شېې او ورځې له فتنو نه، او د هغه څه له شر نه چې د شېې راتلونکی وي، نه هغه راتلونکی په شپه کې چې خیر ور سره وي، ای مهربان ذاته.

۱۲۹- استغفار او توبه

۲۴۸-۱- قال رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: «وَاللَّهِ إِنِّي لَأَسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَأَتُوبُ إِلَيْهِ فِي الْيَوْمِ أَكْثَرَ مِنْ سَبْعِينَ مَرَّةً»^(۱).

❁ پیغمبر ﷺ فرمایي: په الله سره قسم چې زه په ورځ کې له اویا څلو نه زیات له الله نه بخښنه غواړم، او هغه ته توبه باسم.

۲۴۹-۲- وقال ﷺ: «يَا أَيُّهَا النَّاسُ تُوبُوا إِلَى اللَّهِ، فَإِنِّي أَتُوبُ فِي الْيَوْمِ إِلَيْهِ مِائَةَ مَرَّةً»^(۲).

❁ او فرمایي: ای خلکو! الله ته توبه وباسی، او زه په ورځ کې

(۱) بخاري (فتح الباري ۱۰۱/۱۱).

(۲) مسلم ۲۰۷۶/۴.

سل خلی الله ته توبه باسم.

۲۵۰-۳- وقال ﷺ: «مَنْ قَالَ أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ الْعَظِيمَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ وَأَتُوبُ إِلَيْهِ، غَفَرَ اللَّهُ لَهُ وَإِنْ كَانَ فَرًّا مِنَ الرَّحْفِ»^(۱).

❁ او ﷺ فرمایي: خوک چې (دا دعا) ووايي: له هغه لوی او عظمت والا الله نه بخښنه غواړم، چې بيله هغه نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، ژوندی دی، (د کائناتو) تدبیر کونکی دی، او زه هغه ته توبه باسم، (چې دا دعا ووايي) نو الله به هغه ته بخښنه وکړي، که څه هم له کفارو سره د جهاد له میدان نه تښتیدلی وي^(۲).

۲۵۱-۴- وقال ﷺ: «أَقْرَبُ مَا يَكُونُ الرَّبُّ مِنَ الْعَبْدِ فِي جَوْفِ اللَّيْلِ الْآخِرِ، فَإِنْ اسْتَطَعْتَ أَنْ تَكُونَ مِمَّنْ يَذْكُرُ اللَّهَ فِي تِلْكَ السَّاعَةِ فَكُنْ»^(۳).

(۱) ابو داود ۸۵/۲، ترمذي ۵۶۹/۵، حاکم ۵۱۱/۱ هغه صحیح کړی، او ذهبي موافقه ورسره کړېده، او الباني هم هغه صحیح بللی دی، صحیح الترمذي ۱۸۲/۳، جامع الاصول لاحاديث الرسول ﷺ ۳۸۹/۴-۳۹۰ د ارزناوړو تحقيق.

(۲) او دا ټينسته لويه گناه شميرل کيږي (ژباړن)

(۳) ترمذي، نسائي ۲۷۹/۱، حاکم، صحیح الترمذي ۱۸۳/۳، جامع الاصول ۱۴۴/۴ د ارزناوړو تحقيق.

❁ او فرمايې: پروردگار له هر وخت نه زیات د شېې په آخره حصه کې خپل بنده ته نژدې وي، نو که وکلاي شې چې پدغه وخت کې له ذکر کونکو نه شې، نو همداسې شه.

۲۵۲-۵- وقال ﷺ: «أَقْرَبُ مَا يَكُونُ الْعَبْدُ مِنْ رَبِّهِ وَهُوَ سَاجِدٌ، فَأَكْثِرُوا الدُّعَاءَ»^(۱).

❁ او فرمايې: بنده له هر حالت نه زیات هله* خپل پروردگار ته نژدې وي چې په سجده وي، نو (په سجده کې) زیاته دعا وکړي.

۲۵۳-۶- وقال ﷺ: «إِنَّهُ لَيَغَانُ عَلَى قَلْبِي، وَإِنِّي لَأَسْتَغْفِرُ اللَّهَ فِي الْيَوْمِ مِائَةَ مَرَّةٍ»^(۲).

❁ او فرمايې: زما په زړه پرده غوندي راشي (کله کله د الله له ذکر نه مشغول شي) او زه له الله نه په ورځ کې سل ځلي بخښنه غواړم.

(۱) مسلم ۳۵۰/۱.

(۲) مسلم ۲۰۷۵/۴، ابن الاثير وايي: «ليغان على قلبي» معنی داده: زما زړه باندي څه پرده راشي، او له هغه نه مراد سهر او توجه او بختل دي، ځکه پيغمبر ﷺ به هميشه په زياته توگه سره ذکر وايه، او (الله) ته به يې ځان نژدې گاوه، او دوامداره مراقبت به يې گاوه، او چې کله به يې په بعضي وختونو کې توجه لدې نه واوښته، او يا به يې هيره شوه، نو دا به يې د ځان لپاره گناه بلل، نو ځکه خو به يې استغفار ته رجوع کوله. جامع الاصول ۳۸۶/۴ دې وکل شي.

۱۳۰- د «سبحان الله»، او «الحمد لله»، او «لا اله الا الله»، او

«الله اکبر» فضيلت

۲۵۴-۱- قال ﷺ: «مَنْ قَالَ سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ، فِي يَوْمٍ مِائَةَ مَرَّةٍ، حُطَّتْ خَطَايَاهُ، وَإِنْ كَانَتْ مِثْلَ زَبَدِ الْبَحْرِ»^(۲).
 * پیغمبر ﷺ فرمایي: خوګ چې په ورځ کې سل ځلي «سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ»^(۲) ووايي، کناهونه به یې توی شي، که څه هم د سمندر* د څګ* په اندازه وي.

۲۵۵-۲- وقال ﷺ: «مَنْ قَالَ: لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، عَشْرَ مَرَارٍ، كَانَ كَمَنْ أَعْتَقَ أَرْبَعَ أَنْفُسٍ مِنْ وَلَدِ إِسْمَاعِيلَ»^(۳).
 * او فرمایي: خوګ چې «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ»^(۴) لس ځلي ووايي، د هغه چا په شان به وي چې د اسماعیل عليه السلام له اولادې نه یې

(۱) بخاري ۱۶۸/۷، مسلم ۲۰۷۱/۴، او په سهار او ماښام کې یې د سلو ځلو لوستلو فضيلت دې په همدې کتاب کې د (۹۱) نمبر حديث په حاشیه کې وکړل شي.

(۲) ترجمه یې مخکې په (۹۱) نمبر حديث کې شويده. (ژباړن)

(۳) بخاري ۶۷/۷، مسلم بلفظه ۲۰۷۱/۴، او د هغه په ورځ کې د سلو ځلو ویلو فضيلت دې په همدې کتاب کې د (۹۳) نمبر حديث په حاشیه کې وکړل شي.

(۴) ترجمه یې مخکې شويده. (ژباړن)

خلور مريان* آزاد کړي وي.

٢٥٦-٣- وقال ﷺ: «كَلِمَتَانِ خَفِيفَتَانِ عَلَى اللِّسَانِ، ثَقِيلَتَانِ فِي الْمِيزَانِ، حَبِيبَتَانِ إِلَى الرَّحْمَنِ: سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ، سُبْحَانَ اللَّهِ الْعَظِيمِ»^(١).

✽ او فرمايې: دوه کلمې دي چې پر ژبه سپکې، په تله* کې درنې، مهربان (خدای) ته محبوبې دي (هغه دادي): «سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ، سُبْحَانَ اللَّهِ الْعَظِيمِ»^(٢).

٢٥٧-٤- وقال ﷺ: «لَأَنْ أَقُولَ سُبْحَانَ اللَّهِ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ، وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ، أَحَبُّ إِلَيَّ مِمَّا طَلَعَتْ عَلَيْهِ الشَّمْسُ»^(٣).

✽ او فرمايې: د «سُبْحَانَ اللَّهِ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ، وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ»^(٤) ویل ما ته له هغه څه نه ډیر غوره دي چې لمر پرې راختلی دی^(٥).

٢٥٨-٥- وقال ﷺ: «أَيُعْجِزُ أَحَدُكُمْ أَنْ يَكْسِبَ كُلَّ يَوْمٍ

(١) بخاري ١٦٨/٧، مسلم ٢٠٧٢/٤.

(٢) ترجمه يې مخکې شوېده. (ژباړن)

(٣) مسلم ٢٠٧٢/٤.

(٤) ترجمه يې مخکې شوېده. (ژباړن)

(٥) يعنې: ددې کلماتو ويل له ټولو مخلوقاتو نه ما ته غوره دي. (ژباړن)

أَلْفَ حَسَنَةٍ؟» فَسَأَلَهُ سَائِلٌ مِنْ جُلَسَائِهِ: يَا نَبِيَّ اللَّهِ كَيْفَ يَكْسِبُ أَحَدُنَا أَلْفَ حَسَنَةٍ؟ قَالَ: «يُسَبِّحُ مِائَةَ تَسْبِيحَةٍ، فَيَكْتُبُ لَهُ أَلْفُ حَسَنَةٍ، أَوْ يُحِطُّ عَنْهُ أَلْفُ خَطِيئَةٍ»^(۱).

❁ او ﷺ فرمایي: آيا له تاسو نه يو څوک نشي کولای چې هره ورځ زر نيکۍ لاس ته راوړي، نو له ناستو کسانو نه يو کس ورڅخه پوښتنه وکړه چې څنگه يو کس له موږ څخه کولای شي زر نيکۍ لاس ته راوړي؟ (پيغمبر ﷺ) وفرمايل: سل ځلي دي «سبحان الله» ووايي، نو هغه لره به زر نيکۍ وليکل شي، او يا به يې زر گناهونه ورژېږي*.

۲۵۹-۶- «مَنْ قَالَ: سُبْحَانَ اللَّهِ الْعَظِيمِ، وَبِحَمْدِهِ، غُرِسَتْ لَهُ نَخْلَةٌ فِي الْجَنَّةِ»^(۲).

❁ (او فرمایي) څوک چې «سُبْحَانَ اللَّهِ الْعَظِيمِ، وَبِحَمْدِهِ»^(۳) ووايي، هغه لره به يوه د خرما* ونه په جنت کې وکړل شي*.

۲۶۰-۷- وَقَالَ ﷺ: «يَا عَبْدَ اللَّهِ بْنَ قَيْسٍ، أَلَا أَدُلُّكَ عَلَى كَنْزٍ مِنْ كُنُوزِ الْجَنَّةِ؟» فَقُلْتُ: بَلَى يَا رَسُولَ اللَّهِ، قَالَ:

(۱) مسلم ۲۰۷۳/۴.

(۲) ترمذي ۵۱۱/۵، حاکم ۵۰۱/۱ هغه صحيح بللی، او ذهبي ورسره موافقه کړېده، صحيح

الجامع ۵۳۱/۵، صحيح الترمذي ۱۶۰/۳.

(۳) ترجمه يې مخکې شویده. (ژباړن)

«قُلْ لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ»^(١).

❁ او ﷺ فرماي: ای عبد الله بن قيسه! آيا تا ته د جنت د خزانو نه يوه خزانه ونه ښایم؟ نو ما وویل: ولي نه، ای د الله ښمغبره! (ښمغبر ﷺ) وفرمایل: ووايه: هيڅ طاقت او قوت نشته (د گناه نه د ساتلو* او د نيکيو د کولو) مگر په (توفيق) د لوی الله ﷻ سره.

٢٦١-٨- وقال ﷺ: «أَحَبُّ الْكَلَامِ إِلَى اللَّهِ أَرْبَعٌ: سُبْحَانَ اللَّهِ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ، وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ، لَا يَضُرُّكَ بَايَهُنَّ بَدَأَتْ»^(٢).

❁ او فرماي: الله ته له ټولو نه زيات خوښ کلمات څلور دي: «سُبْحَانَ اللَّهِ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ، وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ»^(٣)، چې په کومه دې شروع وکړه تاته پکښي څه نقصان نشته.

٢٦٢-٩- جَاءَ أَغْرَابِيٌّ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ ﷺ فَقَالَ: عَلَّمَنِي كَلَامًا أَقُولُهُ، قَالَ: «قُلْ: لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، اللَّهُ أَكْبَرُ كَبِيرًا، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ كَثِيرًا، سُبْحَانَ اللَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ، لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ» قَالَ: فَهَؤُلَاءِ لِرَبِّي فَمَا

(١) بخاري (فتح الباري ٢١٣/١١)، مسلم ٢٠٧٦/٤.

(٢) مسلم ١٦٨٥/٣.

(٣) ترجمه يې مخکې شويده. (ژباړن)

لي؟ قال: «قُلِ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي، وَارْحَمْنِي، وَاهْدِنِي وَارْزُقْنِي»^(۱).

✽ يو صحرايي * پيغمبر ﷺ ته راغي او ويې ويل: ما ته داسې خبره وښايه چې زه يې ووايم، (پيغمبر ﷺ) وفرمايل: ووايه: «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، اللَّهُ أَكْبَرُ كَبِيرًا، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ كَثِيرًا، سُبْحَانَ اللَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ، لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ»^(۲)، (سړي) وويل: دا خو زما د پروردگار لپاره دي، زما لپاره څه دي؟ (پيغمبر ﷺ) وفرمايل: ووايه: الهي! ما ته بخښنه وکړې، او پر ما رحم وکړې، او ما ته هدايت وکړې، او روزي را ته راکړې.

۲۶۳-۱۰- کَانَ الرَّجُلُ إِذَا أَسْلَمَ عِلْمُهُ النَّبِيُّ ﷺ الصَّلَاةَ، ثُمَّ أَمَرَهُ أَنْ يَدْعُوَ بِهِؤُلَاءِ الْكَلِمَاتِ، «اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي، وَارْحَمْنِي، وَاهْدِنِي، وَعَافِنِي، وَارْزُقْنِي»^(۳).

✽ كله چې به يو سړی مسلمان شو، نو پيغمبر ﷺ به لمونځ * ور زده کاوه، او بيا به يې ددې کلماتو په ويلو امر ورته کاوه: الهي! ما ته بخښنه وکړې، او پر ما رحم وکړې، او ما ته هدايت وکړې، او ما ته

(۱) مسلم ۲۰۷۲/۴، او ابو داود زيات کړيدی: كله چې صحرايي سړی روان شو، پيغمبر ﷺ وفرمايل: په رښتيا سره يې خپل لاسونه له خير نه ډک کړل. ۲۲۰/۱.

(۲) د نومړو اذکارو ترجمه مخکې په مخلفو ځايونو کې شويده. (ژباړن)

(۳) مسلم ۲۰۷۳/۴، او په بل روايت کې يې داسې راغلي دي: دا کلمات ستا لپاره د دنيا او آخرت خپرونه را ټولوي.

عافيت را کړې، او روزي را ته را کړې.
 ۲۶۴-۱۱- «إِنَّ أَفْضَلَ الدُّعَاءِ: الْحَمْدُ لِلَّهِ، وَأَفْضَلُ
 الذِّكْرِ: لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ»^(۱)

❁ (او فرمایي) په رښتیا سره چې بهترینه دعا «الحمد لله» ده، او
 بهترین ذکر «لا إله إلا الله» دی.

۲۶۵-۱۲- «الْبَقَايَاتُ الصَّالِحَاتُ: سُبْحَانَ اللَّهِ، وَالْحَمْدُ
 لِلَّهِ، وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ، وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ»^(۲).

❁ (او فرمایي) نیکي، او (له انسان نه ورسته) پاتې کیدونکي
 (کلمات دادي): «سُبْحَانَ اللَّهِ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ، وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ
 أَكْبَرُ، وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ»^(۳).

۱۳۱- د پیغمبر ﷺ د تسبیح ویلو طریقہ

۲۶۶- عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا قَالَ:

(۱) ترمذی ۴۶۲/۵، ابن ماجه ۱۲۴۹/۲، حاکم ۵۰۳/۱ هغه صحیح بللی، او ذهبی ورسره موافقه کړیده، صحیح الجامع ۳۶۲/۱.

(۲) احمد ۵۱۳ نمبر حدیث کې د احمد شاکر په ترتیب سره روایت کړیدی، او اسناد یې صحیح دی، مجمع الزوائد ۲۹۷/۱ دي وکتل شي، او ابن حجر په بلوغ المرام کې هغه د ابوسعید له روایت نه و نسائي ته نسبت کړیدی، او ويلي یې دي: هغه ابن حبان، او حاکم صحیح بللی دی.

(۳) ددې کلماتو ترجمه مخکې شویده. (ژباړن)

رَأَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَعْقِدُ التَّسْبِيحَ بِيَمِينِهِ^(۱).

❁ له عبد الله بن عمرو رضي الله عنهما نه روايت دی: چې ما پيغمبر ﷺ وليد چې په بني* لاس سره يې تسبيحات (اذکار) ويل.

۱۲۳- د نيکيو او عامو آدابو څخه

۲۶۷- «إِذَا كَانَ جُنْحُ اللَّيْلِ - أَوْ أَمْسَيْتُمْ - فَكُفُّوا صَيَانَكُمْ؛ فَإِنَّ الشَّيَاطِينَ تَنْتَشِرُ حِينَئِذٍ، فَإِذَا ذَهَبَ سَاعَةٌ مِنَ اللَّيْلِ فَخَلُّوهُمْ، وَأَغْلِقُوا الْأَبْوَابَ وَادْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ؛ فَإِنَّ الشَّيْطَانَ لَا يَفْتَحُ بَابًا مُغْلَقًا، وَأَوْكُوا قَرَبَكُمْ وَادْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ، وَخَمِّرُوا آيَتَكُمْ وَادْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ، وَلَوْ أَنْ تَعْرُضُوا عَلَيْهَا شَيْئًا، وَأَطْفِئُوا مَصَابِيحَكُمْ»^(۲).

❁ (پيغمبر ﷺ فرمايې) كله چې شپه تياره شي، يا شپه در باندي راشي، نو خپل ماشومان (كور څخه وتلو نه) بند كړي، ځكه چې شيطانان پدې وخت كې خورېږي*، كله چې د شپې نه يو ساعت تير شي، نو بيا يې خوشي كړي. او دروازې* مو بندي كړي، او د الله نوم (په هغه) ياد كړي، ځكه چې شيطانان تړلې او بنده دروازه نشي پرانستلای*. او د خپل ژيانو* سرونه پټ كړي، او د الله نوم (په هغه)

(۱) ابو داود بلفظه ۸۱/۲، ترمذي ۵۲۱/۵، صحيح الجامع ۲۷۱/۴، ۴۸۶۵ نمبر حديث .

(۲) بخاري (فتح الباري ۸۸/۱۰)، مسلم ۱۵۹۵/۳.

ياد كړی، او خپل لوبښي پټ کړی، او د الله نوم (په هغه) ياد کړی، که
 څه هم له پاسه پرې څه کښيږدي، او خپل څراغونه* مړه کړی.
 وصلى الله وسلم وبارك على نبينا محمد وعلى آله وأصحابه
 أجمعين.

په كتاب كې د ياكانو رسم الخط

مثال	د (ياء) رسم الخط
خي، بجي	(ي)
سړې اوبه، مزې	(ې)
سړی، تندى	(ى)
هگي، خپلي	(ۍ)

ورته رسم الخطونه

لاندیني حرفونه په نورو ورته رسم الخطونو سره هم لیکل کيږي، چې هغه دادي:

ورته رسم الخط	د كتاب رسم الخط
(ث) لکه: ټپونه	(ټ)
(ډ) لکه: ډوډۍ	(ډ)
(ږ) لکه: خوږل	(ږ)
(ځ) لکه: (سړۍ، تندۍ)	(ى)
(ي) لکه: (خي، بجي)	(ې)

د لهجي د اختلاف په صورت كي د يو معنا لرونكو كلماتو لست

ورته معنا يا لهجه	کلمه
ډډه	ارخ
په بر كي نيونه، چاپړ والی	احاطه
باران اوریدل غوښتل	استسقاء
ورکول، ادا کول	افاده کول
طمع	امید
عاقبت، نتیجه	انجام
سوچونه، فکرونه، تشویشونه	اندېښنې
اوبه څښول، اوبه ورکول، خړوبی کول	اوبه کول
لور	اوچت
اوبښي، اوبښونه	اوبښان
غږ، رځ	آواز
مستقبل، راتلونکي زمانه	آینده
برکت والا، برکتناک	با برکته
پټی	بار
رخسار، انگي	بارخو
سیلی	بادونه
بښنه، عفو	بخښنه
کچوسي	بخل

كلمه	ورته معنا يا لهجه
بدشگومي	بد فالي، بد مرغي، كركه كول
برابر	سم، سيده، اصلاح، جور
برخمن	لرونكي
بريالي	كاميابه، برلاسي
بشپړ	كامل، پوره
بشپړوالی	تكميل، پوره والی
بطحان	د يو ځای نوم دی
بلنه	دعوت، غوښتنه
بوک	د اوبې ګوپ
بوکونه	ګوپونه، ګوپان
بيړته راتلل	واپس کيدل
بيړته کيدل	واپس کيدل
بي زړه توب	بزدلي، ډار، ويره
بي نياز	مستغني، احتياج نلرونکي، بي پروا
بيل	جلا، جدا
بيله	بغير، پرته
بي وزلتوب	تنگدستي، فقر
پاچا، پاچاهي	بادشاه، بادشاهي
پاخیده	ولاړ شو
پاخیري	ولاړ شي
پر	پرې

کلمه	ورته معنا يا لهجه
پرانستل	بیرته کول، خلاصول
پرکالي	د خوب د جوټو وهلو حالت، د خوب د آثارو ښکاره کیدلو حالت
پرې کیدونکي	قطع کیدونکي
پرېشاني	انديښنې، سوچونه
پسرلي	سپړلي، بهار
پښه	ښپه
پښې	ښې
پښیمانه	ښیمانه
پلو کي	ووجو کي
په بر کي نیول	په څنگ کي نیول، په یو شي باندي چاپېره کیدل
پوټکي	پوستکي، خرمن
پوښتنه	تپوس، سوال
ټاکلي	معین، معلومدار
تالنده	د آسمان گرز، غرنده، تندر
تدبر او تفکر	فکر کول، سوچ کول، غور کول
تدبیرونکي	انتظام کونکي، تنظیمونکي
ترچیدل	پرنجی کول، ترچل، پرچیدل، پرنجیدل
ترکیه	بي عیبه کڼل، د ښو اخلاقو خاوند کڼل
تسلیم	تابعدار، فرمانبردار
تضرع	زاری، عاجزي

كلمه	ورته معنا يا لهجه
تعزیه	د مري خپلوانو ته تسلي ور كول او مري ته دوعا كول
تندی	وچولی
تبلي	سستی، كسالت
تل	همیشه
تله	ترازو
توپیر	فرق
توبنه	ذخیره
توگه	ډول، شكل
توكل	اعتماد، تكيه
ټولواک	پوره واكدار، دكاملې پاچاهي خاوند
ټولواکي	پوره واكداري، كامله پاچاهي
توی شي	ورژيري
ثواب	اجر
جادوگر	ساحر، كوډگر
جامه	كالي
جبیره	پوره كول، نقصان ليري كول
جمري	هغه وړې تيگي چي شيطان په ويشتل كيږي
جواب	خواب
چپ	كڅ، كين
چرمگي	بانگي
ځكندن	ځلكدن، ځنكدن، د سا وتلو حالت

کلمه	ورته معنا یا لهجه
خلی	واری
خمکه	زمکه
خملاستل	ویده کیدل، پریوتل
حلالول	ذبح کول، قربانی کول، حلاله کول
خپړول	عام کول، نشرول
خپړول	نشرول، تیتول، عام کول
خزنده	خوځنده، حشره
خواره	خپور، خپاره
خاروي	خناور
خراغونه	ډیوی، چراغونه
خرگندونه	بیانوول، بنکاره کول
څښتن	خاوند
څک	قطره
خلاصی	برسیره، کولایوي، بیرته
خلک	خلق
خواره	د خوراک شیان، طعام
خیري	چتلی، چرک
دانگل	په منډه تلل، منډه وهل
دانه	تخم
درجې	رتبې، درجات
دروازې	ورونه

کلمه	ورته معنا يا لهجه
دوزخ	دورخ، جهنم
راوستلي دی	مینځ ته راوړی دی
رب	پروردگار
رپ	د سترګې یو ځل بندولو په اندازه وخت
رد کيږي	واپس کيږي، نه منل کيږي
رېستوني کړه	په ځای کړه
رڼا	نور
روزي	رزق
روژه دار	روژه نیونکي
روژه نیونکي	روژه دار
روښانه کړې	رڼايي پکښې کې واچوې، نوراني کړې
زما	خما
زیاتي	ظلم، تیری
زیان	تاوان، نقصان
زڼه	زونه، زړی
ژباړل	ترجمه کول
ژباړن	مترجم، ترجمه کونکي
ژغورل	بچ کول، ساتل
ژیان	د اوبو مشکونه، مفرد: ژي
ساتل	بچ کول، حفاظت کول
سپېڅلتیا	پاکوالي

کلمه	ورته معنا یا لهجه
ستاینه	حمد او ثنا، صفت، تعریف
ستا یونکی	ثنا و صفت و یونکی، تعریف کونکی
سرکبنه	سرکش، بیلاری
سمبال	بناسته، مجهز
سمندر	دریاب، بحر
سهار	سحر، صبا، صبائی
سورلی	د سپریدولو حیوان لکه: آس، خر او نور
سیده	سمه، برابره
سیوری	سایه
شاهدی	گواهی، شهادت
شاوخوا	چار چاپیر
شرق	مشرق، لمر ختلو طرف
بنخول	دفن کول، خنبول
شفاعت	سفارش
بنکنخل	کنخل، کنخا، رد بد
شکه	کوچنی کانی یا تیگه
بنودنه	بنوونه، رهنمایی
بنی	راسته
شودی	پی، شیدی
شی	خیز
شیان	خیزونه

کلمه	ورته معنا يا لهجه
صحرايي	بانديچي، صحرا نشين، دصحرا اوسيدونکي
صفه	هغه ځای چي فقير او ناداره صحابه پکښي کښيناستل
ضايع کول	بيخايه کول، باطلول
ظلم	زياتي
عادلانه	پر ځای، منصفانه
عافيت	روغتيا
عاقبت	انجام، نتيجه
عذاب	سزا، جزا
عقيق	د يو ځای نوم دی
غاري	مرياني
غرب	مغرب، لمر لويدلو طرف
غضب	غصه، قهر
غوره	ښه، بهتر
غونډ	يو ځای
غيبات	د مخلوقاتو له علم نه پټ شيان
فرښته	ملائکه، ملکه، فرشته
فطرت	دين، لاره
فکر	سوچ
قادر	توانا
قرباني	پسه يا بل حلال حيوان حلالول
کړو	اعمالو

ورته معنا يا لهجه	كلمه
مخلوقات	كائنات
بسكته	كنبته
كبردي، كيدي، راوي	كنبيردي
د گناه بدله، بدله، گناه ورکونکي	کفارہ
زبور	گناه
سياحت کونکي، گرځيدونکي	گرځندويه
چابک، چټک، تيز	گړندی
بي لاري	گمراه
همبستري، جماع کول، يوځای کيدل	کوروالی کول
لياره	لاره
لامده	لانده
لتوالي، بيکاري	لتي
له طرف نه	لخوا
لنده، تره	لمده
مونخ	لمونخ
له ما نه بچ کړې او ليري کړې	له ما نه وگرځوي
اوچت	لوړ
اوچتوي	لوړوي
ما ته	مالره
بيگاه	مانبام

کلمه	ورته معنا يا لهجه
ماغزه	مازغه
مايل	اوبستونکی، ميلان کونکی، خوبونکی
مثل	مانند
مجادله	خصوصت کول، جنگ کول
مخامخ کيدل	میلاویدل
مخکېښ	مخکي تلونکی، پېش روی
مرداری	د مر حيوان لاش
مرو	مره کيو
مړی	غلام
مستغني	بي پروا، بي نيازه
مسجد	جومات
مسه کول	مسح کول، په يوشی لاس تيړول، لاس راکارل
مشرق او مغرب	شرق او غرب، ختيځ او لويديځ
معبود	خدای، هغه څوک چې نور يې عبادت کوي
مقيم	په خپل کور او وطن کې، هغه څوک چې مسافر نه وي
مل	ملگری
ملائکه	فرشته، ملکه
منابه	خفاسته
مه نيسه	مه ماخوذه کوه

کلمه	ورته معنا یا لهجه
مهاروونکی	تابعداره کونکی، کترو لونکی
موذن	بانگی، آذان کونکی
مینحه	وینزه، کنیزه
ناخاپه	نابیره، ناگهانه
ناخیزه	لړه
ناوره	بد، خراب
نظر کیدل	د چا د کتلو په وجه بد اثر لویدل
نغښتی	پراته، موجود
ننوتل	داخلیدل
ننوتو	داخل شولو
نو	پس
نومړی	مذکور
نومولی دی	ایښودلی دی، بللی دی
نیکان	صالحان، نیک عملان
نیکي	ښیکړه
نېټه	تاریخ، وخت
هدایت	لارښوونه، رهنمایی
هر و مرو	خامخا، ضرور، حتما
هله	هغه وخت
همیشنی	دائم
هنګار	هنار، د خره آواز او رېباره
وړ	مستحق، لائق

کلمه	ورته معنا يا لهجه
واره	اهل و عيال، بچيان
واچوي	وغورځوي
وازه	ددوو لاسونو د ګوتو تر مينځ مسافي ته ويل کېږي، چي کله دواړه د يو مستقيم خط په شکل سره خلاص شي، او په عربي ورته «باع» وايي، او (۱۶۲) سانتي متر اوږدوالی لري.
وبخښه	وبښه، عفو کړه
وڅښي	وڅکي
وخوت	وخاته، پورته شو
ورژيږي	توی شي، محو شي
ورغوي	د لاس تلي
وروسته	روستو
وسپاره	حواله کړو
وغوښتل شي	دعوت شي
وکرل شي	شنه کرل شي، ونالول شي، نال کړې شي، کينودل شي
ولار	پاڅيدلی
ولاره	لاره، ختمه شوه، ليري شوه
ولوست	ووايه
ووتو	خارج شولو، بيرون شولو
ويړه	ډار، خطر، يره، بیره

ورته معنا يا لمجه	كلمه
بیریری، یریری، ډاریری	ویریری
ورینستان	وینسته
تنها، یواخی	یوازی

د موضوعاتو فهرست

موضوع	صفحه
د ژباړن* سريزه.....	۳
د مصنف سريزه.....	۵
د ذکر فضيلت.....	۷
۱- دخوب نه د پاڅيدو دعاگانې.....	۱۲
۲- د جامو اغوستلو دعا.....	۱۷
۳- دنوي جامې اغوستلو دعا.....	۱۷
۴- چا چي نوې جامې واغوستلې هغه ته دعا.....	۱۸
۵- دجامو ايستلو په وخت کي دعا.....	۱۸
۶- د اودس ماتې ځای ته د داخلیدلو دعا.....	۱۹
۷- د اودس ماتې ځای نه د وتلو دعا.....	۱۹
۸- داوداسه نه مخکي ذکر.....	۱۹
۹- د اودس نه وروسته دعا.....	۱۹
۱۰- د کور نه دوتلو ذکر.....	۲۰
۱۱- کور ته د ننوتلو* ذکر.....	۲۱

- ۱۲- مسجد ته د تللو دعا..... ۲۲
- ۱۳- مسجد ته د ننوتلو دعا..... ۲۳
- ۱۴- مسجد نه د وتلو دعا..... ۲۴
- ۱۵- د آذان اوریدو ذکر ونه..... ۲۴
- ۱۶- د لمانځه د شروع (له اول تکبیر نه وروسته*) دعا..... ۲۶
- ۱۷- د رکوع دعا..... ۳۳
- ۱۸- د رکوع نه پورته کیدلو* دعا..... ۳۴
- ۱۹- د سجدي دعا..... ۳۵
- ۲۰- د دوو سجدو په مینځ کي دعا..... ۳۸
- ۲۱- د تلاوت د سجدي دعا..... ۳۸
- ۲۲- د تشهد دعا (التحيات)..... ۳۹
- ۲۳- له (التحيات) نه وروسته پر* پیغمبر ﷺ درود..... ۴۰
- ۲۴- په وروستی ناسته کي د سلام نه مخکي دعا..... ۴۱
- ۲۵- د سلام ګرځولو نه وروسته اذکار..... ۴۸
- ۲۶- د استخاري د لمانځه دعا..... ۵۴
- ۲۷- د سهار او ما ښام اذکار..... ۵۶

- ۲۸- د خوب اذکار ۶۹
- ۲۹- په خوب کې له يوې ډډې* نه بلې ډډې ته اوښتلو
- دعا ۷۷
- ۳۰- په خوب کې د نا آرامۍ او له ويري سره مخامخ
- کيدلو دعا ۷۸
- ۳۱- هغه څه چې د خوب ليدو نه وروسته کول پکار دی ۷۸
- ۳۲- د وترو د قنوت دعا ۷۹
- ۳۳- د وترو له سلام نه وروسته ذکر ۸۱
- ۳۴- د پریشاني او غم (لري کولو) دعا ۸۱
- ۳۵- د بې قراری- دعا ۸۳
- ۳۶- د دښمن او حکمران* سره مخامخ کيدو* دعا ۸۴
- ۳۷- د حکمران* د ظلم نه د ويري دعا ۸۵
- ۳۸- د دښمن ته ښېرا* کول ۸۶
- ۳۹- د کوم قوم نه چې ويره* لري، دا دعا به وايي ۸۷
- ۴۰- څوک چې ايمان کې شک وکړي دهغه دعا ۸۷
- ۴۱- د قرض اداء کولو دعا ۸۸

- ۴۲- په لمانځه او تلاوت کې د وسوسې دعا..... ۸۹
- ۴۳- چا ته چې یو کار مشکل شي د هغه دعا..... ۸۹
- ۴۴- څوک چې گناه وکړي، هغه به داسې کوي..... ۸۹
- ۴۵- د شیطان او د هغه د وسوسو د لیري کولو دعاګانې..... ۹۰
- ۴۶- کله چې یې د خوښي خلاف کار پېښ شي، او یا له کوم کار نه عاجز شي، داسې به وايي..... ۹۰
- ۴۷- د پیدا شوي ماشوم* مور او پلار ته مبارکي ورکول، او د هغې جواب..... ۹۱
- ۴۸- د ماشومانو د حفظ او امان لپاره دعا..... ۹۲
- ۴۹- د بیمار د پوښتنې په وخت هغه ته دعا..... ۹۲
- ۵۰- د بیمار* د پوښتنې کولو فضیلت..... ۹۳
- ۵۱- د ژوند نه نا امیده بیمار* دعا..... ۹۳
- ۵۲- ځکندن* حالت کې سړي ته یادونه..... ۹۵
- ۵۳- چا ته چې مصیبت رسیدلې وي، د هغه دعا..... ۹۵
- ۵۴- د مړي سترګې بندولو په وخت دعا..... ۹۶
- ۵۵- مړي ته په جنازه کې دعا..... ۹۶

- ۵۶- ماشوم ته د هغه په جنازه کې دعا ۹۹
- ۵۷- د تعزيت دعا ۱۰۰
- ۵۸- د مړي ښخولو وخت کې دعا ۱۰۱
- ۵۹- د مړي ښخولو* وروسته دعا ۱۰۱
- ۶۰- د قبرونو د زيارت کولو دعا ۱۰۲
- ۶۱- د باد (سيلي) الوتلو په وخت دعا ۱۰۲
- ۶۲- د تالندي* دعا ۱۰۳
- ۶۳- د استسقاء* لپاره خو دعاگانې ۱۰۳
- ۶۴- د باران اوريدو په وخت کې دعا ۱۰۴
- ۶۵- د باران اوريدو وروسته دعا ۱۰۴
- ۶۶- د آسمان شين کيدو دعا ۱۰۵
- ۶۷- د نوي مياشتې ليدو دعا ۱۰۵
- ۶۸- د روژه ماتې په وخت کې دعا ۱۰۵
- ۶۹- د ډوډۍ خوړلو نه مخکې دعا ۱۰۶
- ۷۰- له خوراک نه وروسته دعا ۱۰۷
- ۷۱- کوربه ته د ميلمه دعا ۱۰۸

- ۷۲- څوک چې په چا اوبه وڅښي، او يا يې د څښولو اراده وکړي، هغه ته دعا..... ۱۰۸
- ۷۳- د چا په کور کي د روژه مات په وخت کي دعا..... ۱۰۸
- ۷۴- د روژه دار* دعا چې کله خواړه حاضر شي او روژه ماته نکړي..... ۱۰۹
- ۷۵- کله چې روژه دار ته څوک ښکښل* وکړي، نو دی به داسي ورته وايي..... ۱۰۹
- ۷۶- د اولنۍ ميوې لیدو دعا..... ۱۰۹
- ۷۷- د ترچیدلو* دعا..... ۱۱۰
- ۷۸- کله چې کافر وترچیري داسي به ورته وايي..... ۱۱۰
- ۷۹- واده کونکي ته دعا..... ۱۱۱
- ۸۰- د واده کولو او سورلي* اخيستلو دعا..... ۱۱۱
- ۸۱- خپلي ښځي سره کوروالی* نه مخکي دعا..... ۱۱۲
- ۸۲- د قهر او غوسې په وخت دعا..... ۱۱۲
- ۸۳- د مصيبت زده لیدو په وخت دعا..... ۱۱۲
- ۸۴- د مجلس دعا..... ۱۱۳

- ۸۵- د مجلس کفارہ*..... ۱۱۳
- ۸۶- څوک چې چا ته ووايي: «غفر الله لک» نو هغه ته به داسې وایي..... ۱۱۴
- ۸۷- څوک چې له تا سره ښه وکړي، هغه ته دعا..... ۱۱۴
- ۸۸- په څه چې د دجال (له فتنې) نه ځان ساتلی شي..... ۱۱۴
- ۸۹- څوک چې چا ته ووايي: «رَبِّي دُحْبُكَ فِي اللَّهِ»، هغه ته به داسې وایي..... ۱۱۵
- ۹۰- څوک چې خپل مال تا ته وړاندي کړي، هغه ته دعا.... ۱۱۵
- ۹۱- د قرض د اداء کولو په وخت قرض ورکونکي ته دعا.. ۱۱۵
- ۹۲- له شرک نه د ویري* دعا..... ۱۱۶
- ۹۳- هغه چا ته دعا چې تا ته ووايي: «بَارَكَ اللهُ فِيكَ»..... ۱۱۶
- ۹۴- د بد شگومي* بد گڼلو دعا..... ۱۱۶
- ۹۵- د سپريدو دعا..... ۱۱۷
- ۹۶- د سفر دعا..... ۱۱۸
- ۹۷- کلي يا ښار ته ننوتلو دعا..... ۱۱۹
- ۹۸- بازار ته ننوتلو دعا..... ۱۲۰

- ۹۹- د سپرلی غورخیدو په وخت دعا ۱۲۰
- ۱۰۰- د مسافر دعا مُقیم* ته ۱۲۱
- ۱۰۱- د مُقیم* دعا مسافر ته ۱۲۱
- ۱۰۲- په سفر کې تکبیر او تسبیح ۱۲۱
- ۱۰۳- د سهار* په وخت د مسافر دعا ۱۲۲
- ۱۰۴- په سفر یا پرته له سفر نه په یو ځای کې د کوزیدلو
او ودريدلو دعا ۱۲۲
- ۱۰۵- د سفر نه د ستیدو دعا ۱۲۳
- ۱۰۶- د خوشحالی او یا خواشینی کار پېښیدو په وخت
کې دعا ۱۲۳
- ۱۰۷- پر پیغمبر ﷺ د درود ویلو فضیلت ۱۲۴
- ۱۰۸- سلام خپرول* ۱۲۶
- ۱۰۹- د کافر د سلام جواب به څنگه ورکوي ۱۲۷
- ۱۱۰- د چرمک* د آذان، او د خره د هنگاري* په وخت
دعا ۱۲۷
- ۱۱۱- په شپه کې د سپو د غپلو اوریدو په وخت دعا ۱۲۸

- ۱۱۲- څوک چې دې ښکښلی وي هغه ته دعا..... ۱۲۸
- ۱۱۳- د بل مسلمان ستایلو په وخت به داسې وايي..... ۱۲۹
- ۱۱۴- کله چې د یو مسلمان صفت وشي، نو هغه به داسې
وايي..... ۱۲۹
- ۱۱۵- په حج او عمره کې به محرم لیک څنگه وايي..... ۱۳۰
- ۱۱۶- حجر اسود ته د رارسیدلو په وخت «الله اکبر» ویل .. ۱۳۰
- ۱۱۷- د رکن یماني او حجر اسود په مینځ کې دعا..... ۱۳۱
- ۱۱۸- صفا او مروا باندې د ودريدو دعا..... ۱۳۱
- ۱۱۹- د عرفات په ورځ دعا..... ۱۳۳
- ۱۲۰- د مشعر حرام ذکر..... ۱۳۳
- ۱۲۱- (د جمراتو یا څلو ویشتلو په وخت) د هرې شگې*
ویشتلو سره «الله اکبر» ویل..... ۱۳۴
- ۱۲۲- د تعجب، او خوشحالونکي کار پېښیدو په وخت دعا... ۱۳۵
- ۱۲۳- چا ته چې خوشحالونکي خبر راشي، نو څه به کوي.. ۱۳۵
- ۱۲۴- څوک چې په خپل بدن کې درد محسوس کړي څه
به کوي..... ۱۳۵

- ۱۲۵- په څه شي د نظر کيدو نه د ويري دعا ۱۳۶
- ۱۲۶- د ويري په حالت کي دعا..... ۱۳۶
- ۱۲۷- د قرباني حلالولو* په وخت کي څه ويل پکار دي ۱۳۷
- ۱۲۸- هغه څه چي د سرکښه* شيطانانو د مکر او چل دفع
- کولو لپاره ويل کيږي..... ۱۳۷
- ۱۲۹- استغفار او توبه..... ۱۳۸
- ۱۳۰- د «سبحان الله»، او «الحمد لله»، او «لا اله الا الله»، او «الله اکبر» فضيلت..... ۱۴۱
- ۱۳۱- د پيغمبر ﷺ د تسبيح ويلو طريقه..... ۱۴۶
- ۱۳۲- د نېکيو او عامو آدابو څخه..... ۱۴۷
- په کتاب کي د ياکانو رسم الخط..... ۱۴۹
- ورته رسم الخطونه..... ۱۴۹
- د لهجي د اختلاف په صورت کي د يو معنا لرونکو کلماتو
- لست ۱۵۰
- د موضوعاتو فهرست ۱۶۳

خَصَرُ الْمُسْلِمِينَ

مِنْ أَذْكَرِ الْكُتُبِ وَالسِّنَّةِ

تأليفه

الفقيه إلى الله تعالى

د. سفيان بن علي بن وهف الجعفي

ترجمه

عبد الباقى زلال

بلغة «البشر»